Halaskargazi Cad. Sebat Apt. No: 74/1 Osmanbey 34371 Şişli / Türkiye
T: +90 212 240 33 61-62 F: +90 212 240 33 94 info@hrantdink.org

HRANT DİNK VAKFI
HRANT DINK FOUNDATION
ՀՐԱՆՏ ԴԻՆՔ ՀԻՄՆԱՐԿ

HRANT DİNK VAKFI 2011 FAALİYET RAPORU

HABAP ÇEŞMELERİ RESTORASYON PROJESİ – TORUNLAR KONUŞUYOR MEDYADA NEFRET SÖYLEMİ
EĞİTİM TARİHİ AÇMAK VE AŞMAK TÜRKİYE - ERMENİSTAN İLİŞKİLERİ HAGOP AYVAZ ARŞİVİ
İSTANBUL'DAKİ ERMENİ VAKIFLARI'NIN MÜLKİYET SORUNU FARKLILAŞSAK DA FIKRALAŞSAK
TARİH ARAŞTIRMA TEŞVİK FONU SÖYLEŞİLER 'ARİ DUN' TARİH VİCDAN FİLMLERİ
DEMOKRATİKLEŞME VE İNSAN HAKLARI SESSİZLİĞİN SESİ: TÜRKİYELİ ERMENİLER KONUŞUYOR
DİYARBAKIR VE ÇEVRESİ TOPLUMSAL VE EKONOMİK TARİHİ TOPLANTISI DİYALOG İÇİN MULTİMEDYA
İKİ YAKIN HALK İKİ UZAK KOMŞU SIRTLAYIP GETİRENLERE... MANŞETİ KOMŞUDA ATALIM
KÜLTÜR SANAT DOKUN! DEMOKRATİKLEŞİRSİN BATILILAŞAN İSTANBUL'UN ERMENİ MİMARLARI

VAKIF ÇALIŞANLARI
Hermine Sayan – Vakıf Sekreteri
Murat Gözoğlu – Arşiv Sorumlusu
Proje Sorumluları
Burcu Becermen
Dença Kartun
Garen Aram Kapril
Mehmet Atılgan
Mehmet Ferda Balancar
Mehmet Polatel
Nora Mildanoğlu
Nuran Ağan
Özgür Leman Eren
Tabita Toparlak
Zeynep Taşkın

MÜTEVELLİ HEYETİ
Rahil Dink
Zabel Dink
Haykanoş Dink
Hasrof Dink
Yervant Dink
Arat Dink
Delal Dink

YÖNETİM KURULU ASİL ÜYELERİ
Rahil Dink - Başkan
Delal Dink - Başkan Yardımcısı
Yervant Dink - Muhasip Üye
Arat Dink
Hasan Cemal
İbrahim Betil
Tosun Terzioğlu

YÖNETİM KURULU YEDEK ÜYELERİ
Ayşe Kadıoğlu
Sibel Asna

DENETİM KURULU ASİL ÜYELERİ
Zabel Dink
Haykanoş Dink
Cengiz Aktar

DENETİM KURULU YEDEK ÜYELERİ
Hasrof Dink
Betül Tanbay

HUKUK DANIŞMANI
Fethiye Çetin

DANIŞMA KURULU
Ali Bayramoğlu
Ali Nesin
Alper Öktem
Ayfer Bartu Candan
Ayşe Gül Altınay
Ayşe Soysal
Betül Tanbay
Bülent Erkmen
Cem Boyner
Cemal Uşak
Cengiz Aktar
Cüneyt Cebenoyan
Çelik Kurdoğlu
Diana Kamparosyan
Dikran Altun
Edhem Eldem
Etyen Mahçupyan
Fuay Keyman
Füsun Eczacıbaşı
Görgün Taner
Gündüz Vassaf
Hidayet Tuksal
Joost Lagendijk
Mehmet Betil
Mehmet Erbudak
Mithat Alam
Oral Çalışlar
Orhan Miroğlu
Selahattin Hakman
Serra Yılmaz
Tarhan Erdem
Tatyos Bebek
Tuba Çandar
Yıldız Ramazanoğlu
Yılmaz Erdoğan

Hrant Dink Vakfı, 2007 yılında yaşanan büyük acıdan sonra, benzer acıların yeniden yaşanmaması, Hrant Dink'in daha adil ve özgür bir dünyaya yönelik hayallerini, dilini ve yüreğini yaşatmak amacıyla kuruldu. Etnik, dini, kültürel ve cinsel tüm farklılıklarıyla herkes için demokrasi ve insan hakları talebi, vakfın temel ilkesidir. Vakıf, ifade özgürlüğünün alabildiğine kullanıldığı, tüm farklılıkların teşvik edilip yaşandığı, yaşatıldığı ve çoğaltıldığı, geçmişe ve günümüze bakışımızda vicdanın ağır bastığı bir Türkiye ve dünya için çalışır. Hrant Dink Vakfı olarak 'uğruna yaşanası davamız', diyalog, barış, empati kültürünün hâkim olduğu bir gelecektir.

TARİHİ AÇMAK VE AŞMAK

Türkiye-Ermenistan ilişkilerinde en önemli engel olarak görülen tarih tartışmaları, bugünden yarına iki ülkenin üzerinde uzlaşı sağlayarak altından kalkabilecekleri bir sorun olmaktan şimdilik uzak gözüküyor.
Bu da çok doğal, çünkü karşılıklı algılamalar ve söylemler kilitlenmiş durumda.
Üstelik tarihin asıl sahipleri devletler de değil... Halklar.
O nedenle, Türkiye ile Ermenistan devletlerinin tarihi çözmesi, Türklerin ve Ermenilerin de çözdüğü anlamına gelmiyor.
Sonuçta, tarih konusunda devletler siyasal bir uzlaşıya varsalar da, halklar arasındaki uzlaşı öyle siyasal kararlarla kolay kolay gerçekleşmiyor, zaman içinde üretilecek moral ve etik ilişkilere ihtiyaç duyuluyor.
Halklar arasında varolan buzdağları ancak kurulacak ilişkilerin sıcaklığıyla eriyebiliyor.
Ancak sağlanacak ilişki ve diyalog ortamlarında karşılıklı algılar değişebiliyor.
Dolayısıyla 'Tarihin çözülmesi' aslında gerçek bir kavram ve problem de değil.
Tarihin çözülecek bir yanı zaten yok... Sadece anlaşılacak bir yanı var. Anlama ise, zamana yayılmış bir öğrenme, bilgilenme ve idrak süreci gerektiriyor.
Günübirlik devlet kararlarıyla asla sağlanamıyor.

Tarih, çözülmesi gereken bir problem değil, öğrenilmesi algılanması ve idrak edilerek içselleştirilmesi gereken bir yaşanmışlıktır. Aslolan, Türkiye'nin tarihsel gerçekliğinin farkına varmasıdır. Bu da ancak Türkiye'deki demokrasi mücadelesinin gelişmesiyle mümkün olabilecektir.
Şu gerçeği bir kez daha özetlemekte yarar var:
Türkiye'nin bugün önündeki problem ne 'inkâr' ne de 'ikrar' sorunudur.
Türkiye'nin temel sorunu 'idrak'tir.
İdrak sürecinde ise Türkiye'nin ciddi bir şekilde alternatif tarih etüdüne ve bunun için de demokratik bir ortama ihtiyacı var.
İdrak sürecini yaşamakta olan bir toplumun bireylerine inkârı ya da ikrarı siyasal baskılarla ya da yasalarla dayatmak haksızlıktır.
Böylesi bir yöntem idrak sürecine indirilecek en büyük darbedir.
İdrak edilmemiş bir inkârın veya ikrarın hiç kimseye yararı da yoktur. Bu idrak sürecinin farkında olmayan veya görmezden gelenlerin iç ya da dış dayatmaları, süreci kısaltacağı yerde uzatmaktadır.

Şu yaşanılan süreçte Türkiye'den tarihsel gerçekliği kabul etmesini bekleyenlerin, ya da reddetmesini dayatanların, Türk toplumunun güncel gerçekliğini iyi okuyabildikleri söylenemez.
Sonuçta, toplum gerçeği biliyor da inkâr ediyor değil, bildiği gerçeği savunuyor.
Bu toplum daha dünkü 'Susurluk Vakası'nı, toprak altından çıkan 'Hizbullah cesetleri'ni hukuk dilinde tanımlamakta, adlandırmakta ve arkasını getirmekte zorlanırken, 90 yıl önceki bir tarihi nasıl sancı çekmeden algılayabilecek ve adlandırabilecek?
Üstelik de yıllarca bu denli karşı bilgi bombardımanına tutulmuşken.

Evet, tarih ve güncel siyaset arasındaki karmaşık ilişki işte yine karşımızda.
Cümlemiz bir kilitlenmenin varlığını kabul ediyoruz.
Ancak şu var ki, bugün Türk-Ermeni ilişkilerine baktığımızda, neyin kilit, neyin anahtar olduğunu da karıştırmış durumdayız.
"Gel önce tarihi çözelim sonra ilişkiye geçelim" diyenlerle, "Gel ilişki kuralım, tarihin çözümünü ilişkinin akışına bırakalım" diyenler karşılıklı olarak inatlaşmış durumda.
Birine göre siyaset kilit, tarih anahtar, diğerine göre tarih kilit, siyaset anahtar.
Bendeniz siyasetin anahtar olduğuna inananlardanım. Ve nedenleri ne olursa olsun tarihin kilidini açmak ve aşmak hepimizin temel görevi.

Hrant Dink
Agos, 27 Mayıs 2005

Hrant Dink Vakfı, tarih alanını geçmişle yüzleşerek, vicdana ve barış diline yaslanan daha farklı bir gelecek yaratabilmenin anahtarı olarak görür. Gerek Ermeni tarihine, gerekse Türkiye'nin tarihine ilişkin projeler, tarih yazımına resmi söylem dışından, felsefi ve etik olarak yaklaşabilme hedefiyle hazırlanmaktadır. Bu anlayış aynı zamanda canlı varlığın kendi doğal yaşam alanıyla bağını gözetmekte; o varlığın yaşadığı tecrübeden yola çıkarak, tarihi, dondurulmuş, mesafeli bir zaman dilimi değil, bugünkü bilincimizin parçası kılmayı hedeflemektedir. Vakıf olarak ortak bellek yaratmaya yönelik tüm sözlü tarih çalışmalarını desteklerken, tezlerin ve sloganların bittiği yerden başlayan, toplumların birbirini tanımasını sağlayan ve eleştirel bakışa hizmet eden girişimleri önceliğimiz olarak belirledik. Çünkü vicdanlı tarih, umutlu gelecek yaratır.

TARİH

DİYARBAKIR VE ÇEVRESİ TOPLUMSAL VE EKONOMİK TARİHİ TOPLANTISI

Proje Koordinatörü: Eylül Görmüş

Modern Türkiye devletini ve Türk ulusunu yaratma süreci, Anadolu'nun etnik ve demografik yapısında köklü ve sancılı değişikliklerle sonuçlandı. Bu süreç içerisinde özellikle Anadolu'nun doğusu ekonomik ve kültürel anlamda çökmüş, kentlerinin ve kırsal alanların sosyal ve ekonomik dokusu altüst olmuştur. Geleneksel etnik işbölümü yok olmuş, bazı kentler neredeyse tamamen boşalmıştır. Akademik çalışmaların ağırlıklı olarak Anadolu'nun batısıyla ilgili yapılması, Anadolu'nun doğusuyla ilgili akademik çalışmaların ise, çeşitli nedenlerle, az olması bu alandaki çalışmalarda bir boşluk oluşturmuştur. Vakıf bu boşluğu doldurmak, bu alandaki çalışmaları teşvik etmek amacıyla konferanslar dizisi düzenlemektedir. İlki 2008'de gerçekleştirilen konferanslar dizisi, 2011'de, Diyarbakır'da devam etti.

Hrant Dink Vakfı'nın Diyarbakır Büyükşehir Belediyesi Kültür Daire Başkanlığı, Diyarbakır Ticaret ve Sanayi Odası (DTSO) ile Diyarbakır Siyasal ve Sosyal Araştırmalar Enstitüsü (DİSA) işbirliğiyle gerçekleştirdiği **'Diyarbakır ve Çevresi Toplumsal ve Ekonomik Tarihi'** başlıklı bilimsel toplantı, 11-13 Kasım 2011'de, Diyarbakır Sümerpark Resepsiyon Merkezi'nde yapıldı.

Toplantıda, Türkiye'den ve dünyanın farklı ülkelerinden gelen, farklı kuşaklardan tarihçiler, sunumlarıyla bölgenin tarihine ışık tutmaya çalıştı. Bölgede büyük ilgi gören toplantıyı izleyen Diyarbakırlılar, sunumlarda soru sorma ve görüş bildirme fırsatı buldu.

Toplantının açılışı, 11 Kasım Cuma günü yapıldı. 1838-1938 yılları arasında Diyarbakır ve çevresindeki illerde yaşanan ekonomik değişimleri ve toplumsal hareketliliği ele almak amacıyla tasarlanan toplantının açılış konuşmasını, Diyarbakır Büyükşehir Belediye Başkanı Osman Baydemir yaptı. Baydemir konuşmasında, Diyarbakır'da böyle bir toplantının yapılmasından duyduğu mutluluğu ifade ederek, "Birbirimize hoşgörü değil, saygı göstermeliyiz" dedi. Baydemir'in ardından söz alan DTSO'dan Mehmet Diyaeddin Gezer ve DİSA'dan Necdet İpekyüz, toplantının önemine değindiler. Organizasyon Komitesi adına Cengiz Aktar görüşlerini belirtirken, Vakıf adına söz alan Rakel Dink konuşmasında "barış" vurgusu yaptı. Konferansın '1839'dan Sonra Anadolu: Devlet, Müslümanlar ve Gayrimüslimler' başlıklı açılış tebliğini Baskın Oran sundu.

KAMER Vakfı kadınlarının ikramlarıyla süren üç günlük konferansın ilk gününde konuşmacılar sundukları tebliğlerde, Amerikalı misyonerlerin bölgeye ilk gelişlerinde karşılaştıkları ortamdan Osmanlı Devleti'nin dünya fuarlarındaki varlığına, Osmanlı eğitim politikalarından söz konusu dönemdeki Kürt-Hıristiyan topluluklar arasındaki ilişkilere, iktidar ve hanedan mekanizmalarından demografik belgelerdeki soru işaretlerine uzanan geniş bir yelpazede Anadolu'nun doğusunda meydana gelen dönüşümleri anlattı.

Cumartesi günü, Akşin Somel başkanlığında gerçekleştirilen 'Diyarbakır ve Çevresinin Genel Bir Panoraması' başlıklı ilk oturumunda Barbara J. Merguerian, 'Diyarbekir: Bir 19. Yüzyıl Amerikan Perspektifi (1830-1870)'; Kerem Soylu, 'Diyarbekir Arşivlerinden Hareketle 19. Yüzyılın İkinci Yarısında Bölge'; Raymond Kévorkian, 'Demografik Meydan Okuma veya Bölgenin Kontrolü: Osmanlı Döneminde Diyarbekir Vilâyeti' ve George Aghjayan, 'Diyarbekir Vilâyetinin Osmanlı Kayıtlarına Dayanarak Yazılmış Demografik Bir Öyküsü' başlıklı tebliğlerini sundu.

'19. Yüzyılın İkinci Yarısında Sosyo-Ekonomik Düzen ve Düzenin Bozulması' başlıklı ikinci oturumun Suavi Aydın'ın başkanlığında yapılan ilk bölümüne Özge Ertem, 'Diyarbekir'in Müslüman ve Gayrimüslim Nüfusu Arasındaki İlişkiler, Yerel Meclis, Eşraf ve Yabancı Aktörler', Seda Altuğ ise '1915 Öncesinde Diyarbekir Kırsalında Kürt-Ermeniler' başlıklı tebliğleriyle katıldı. Oturumun Dilek Güven başkanlığında gerçekleştirilen ikinci bölümünde ise Vahé Tachjian, 'Palu'da Ermeni Toplum Yaşamının Bölgenin Toplumsal, Ekonomik ve Politik Yaşamını Anlamak Açısından Önemi' ve Cafer Sarıkaya '1893 Şikago Dünya Fuarı'nda Diyarbekir ve Çevresinin Toplumsal ve Ekonomik Tarihine Bakmak' başlıklı tebliğlerini sundular.

Günün 'Bölgeye Yönelik Osmanlı Siyaseti ve Filizlenen Milliyetçilikler' başlıklı son oturumu, iki bölüm halinde, sırayla, Fazıl Hüsnü Erdem ve Baskın Oran'ın başkanlığında gerçekleştirildi. İlk bölümde Uğur Bahadır Bayraktar, 'Beşeriyete Alışmak: Tanzimat Döneminde Babıâli'den Diyarbekir'e Bir Bakış'; Akşin Somel, '1870-1908 Devresinde Osmanlı Eğitim Politikaları' ve Suavi Aydın '19. Yüzyılda Diyarbekir ve Çevresinde Aşiret-Cemaat-Devlet İlişkileri Üzerine Düşünceler' başlıklı tebliğlerini sunarken, ikinci bölümde Janet Klein, 'Devlet, Aşiret, Hanedan ve 20. Yüzyıla Girerken Diyarbekir İçin Girişilen Mücadele'; Benjamin Trigona-Harany, 'Başarısız Osmanlıcılık: Diyarbekir Süryanileri' ve Mehemed Malmîsanij, '20. yüzyılın Başlarında Diyarbekir'de Kürt Milliyetçiliği (1900-1920)' başlıklı tebliğleriyle toplantıya katkıda bulundu.

Toplantının üçüncü gününde, Etyen Mahçupyan'ın başkanlığında yapılan ilk panelinin, 'Diyarbakır'da Şiddet, Pogrom ve Soykırım' başlıklı oturumunda, Jelle Verheij, 'Diyarbekir ve 1895 Ermeni Krizi'; konuyla ilgili en önemli uzmanlardan biri kabul edilen David Gaunt, 'Osmanlı İmparatorluğu'nun Son Dönemlerinde Anadolu'nun Sınır Bölgelerinde Dinlerarası Şiddet Kültürü (1890-1915)' ve Zeliha Etöz, 'Diyarbekir Yangınları' başlıklı tebliğlerini sundu. Oturumun Raymond Kévorkian başkanlığındaki ikinci bölümünde Hans Lukas Kieser'in, 'Ermenilerle Iskalanan Barış: 1915 Öncesi Osmanlının Doğu Vilâyetlerine Bir Bakış' ve Ayhan Aktar'ın 'Diyarbekir 1914-1919' başlıklı tebliğleri sunuldu. Ayhan Aktar'ın, dönemin Diyarbakır Valisi Dr. Reşit Bey'in yeni ortaya çıkarılan mektup ve telgraflarının yer aldığı sunumu, konunun daha önce aydınlatılmamış pek çok kısmına dikkat çekti.

Günün 'Birinci Dünya Savaşı'ndan Cumhuriyet Dönemine Sosyo-Ekonomik Durum' başlıklı son panelinin ilk oturumu ise Ahmet İnsel başkanlığında gerçekleştirildi. Oturuma Mekki Uludağ, 'Birinci Dünya Savaşı'nda Silvan'ın Ekonomik ve Sosyal Koşulları'; Cuma Çiçek, 'Kürt Bölgesinde Cumhuriyet'in İlk 10 Yılı' ve Jessie Hanna Clark ile Saadet Altay 'Cumhuriyet Öncesi ve Erken Cumhuriyet Dönemlerinde Kürt Toplumunda Kadının Tarihsel Rolü' başlıklı tebliğleriyle katkıda bulundu. Konferansın Ali Bayramoğlu başkanlığındaki son oturumunda ise Sait Çetinoğlu, 'Diyarbakır ve Çevresinde Ermeni Mallarına Ne Oldu?' ve Mehmet Polatel 'Diyarbakır'ın Sosyo-Ekonomik Dönüşümünde Ermeni Mallarının Rolü (1920-1945)' başlıklı tebliğlerini sundu.

Son bölümde gerçekleştirilen genel değerlendirme ve tartışmada, toplantının ileriki dönemlerde akademik çalışmalar için bir zemin oluşturacağı konusunda ortaklaşıldı. Konferansı gün boyu takip eden Osman Baydemir, kapanış konuşmasında "yüzleşme" vurgusu yaptı ve toplantının, bölge halklarının geçmişleriyle yüzleşmesi için bir fırsat olduğunu belirtti.

Türkçe, Kürtçe, Ermenice ve İngilizce olmak üzere dört dilde gerçekleştirilen ve bölgede bu konuda düzenlenen en büyük uluslararası bilimsel toplantılardan biri olan bu toplantıdaki paneller, Hrant Dink Vakfı'nın websitesi www.hrantdink.org üzerinden canlı yayınla binlerce kişiye ulaştı. Toplantıda sunulan tebliğlerin kitaplaştırılması hedefleniyor.

Panellere ek olarak, katılımcılar Şeyhmus Diken rehberliğinde yeni restore edilen Surp Giragos kilisesi de dahil olmak üzere "Gavur Mahallesi"ni gezme ve Osman Köker tarafından hazırlanan "Eski Diyarbakır'da Ermeniler" sergisini görme fırsatı buldular.

SESSİZLİĞİN SESİ: TÜRKİYELİ ERMENİLER KONUŞUYOR

Proje Koordinatörü: Mehmet Ferda Balancar

Olof Palme Merkezi'nin desteğiyle, gerçekleştirilen **'Sözlü Tarih Projesi'** tamamlandı. Çalışma, Türkiye'de yaşayan Ermenilerin ve Ermeni toplumunun taşıdığı siyasi ve kültürel belleğin izlerini bulmak, kültürel varoluşun sürekliliğini ortaya çıkarmak, Ermeni kimliğine mensup kişilerin kendilerini ve 'ötekiler'i nasıl algıladığını anlamak, böylelikle Türkiye'de halen yaşamakta olan Ermenilerin içinde bulunduğu gerçekliği siyasi, kültürel ve tarihsel boyutlarıyla yansıtmak amacını taşıyor.

Bu amacı gerçekleştirmek için Mehmet Ferda Balancar yönetiminde bir çalışma grubu, İstanbul ve Anadolu'nun çeşitli kentlerinde yaşayan Ermenilere ulaştı. Çalışmaya katılan 12 araştırmacıdan sadece dördü sözlü tarih mülakatı alanında deneyimliydi. İlk kez bu proje aracılığıyla sözlü tarih mülakatı deneyimi kazanan araştırmacılara, proje danışmanı Ali Bayramoğlu derinlemesine mülakat yöntemi eğitimi verdi.

Proje kapsamında İstanbul'da 23, Tunceli ve Kayseri'de beş, Malatya'da üç, Elazığ, Hatay, Adana ve Yalova'da birer kişi olmak üzere 21'i kadın, 19'u erkek 40 kişiyle derinlemesine mülakat yöntemiyle görüşmeler yapıldı. Mülakat yapılanların altısı 40 yaşından küçük, 22'si 40 ile 60 yaş arasında, 12'si ise 60 yaşın üstündeydi.

Görüşülen kişilerin 23'ü Ermeni olarak doğup yaşamını Ermeni kimliğiyle sürdürürken, 5'i kimliğini gizleyerek yaşadığını anlattı. Görüşülenlerin 6'sı Müslümanlaştırılmış Ermeni olarak doğmuş ancak, daha sonra Emeni kimliğine dönmüştü, 6'sı ise Müslümanlaştırılmış Ermeni olarak yaşamlarına devam ediyordu. Mülakat yapılanların 2'si işadamı, 2'si doktor, 10'u küçük ve orta ölçekli işletme sahibi, 7'si ev kadını, 2'si üst düzey yönetici, 4'ü memur, 6'sı serbest meslek sahibi, 7'si ise ücretli çalışandı.

Proje kapsamında ayrıca iki odak grup toplantısı gerçekleştirildi. Dördü erkek, dördü kadın sekiz kişinin katıldığı ilk odak grup toplantısı 15 Haziran'da, beşi kadın, üçü erkek sekiz kişinin katıldığı ikinci odak grup toplantısı 15 Ekim'de yapıldı. Bu toplantılarda, Türkiye'de yaşayan Ermenilerin dışında Alevi, Kürt, Çerkez ve Türkmenlerin de arasında bulunduğu farklı etnik ve dini kökenlerden gelen toplulukların, Ermenilerle ilgili algıları ortaya çıkarılmaya çalışıldı.

Sözlü Tarih Projesi sonunda *Sessizliğin Sesi: Türkiyeli Ermeniler Konuşuyor* adlı kitap, Aralık ayında Uluslararası Hrant Dink Vakfı Yayınları tarafından yayımlandı. Proje süresince yapılan görüşmeler arasından seçilen, yaşları 19 ile 70 arasında, sekizi kadın, yedisi erkek 15 'Ermeni'nin hikâyelerinin derlendiği kitaba proje danışmanı Ali Bayramoğlu önsöz, İstanbul Bilgi Üniversitesi Sosyoloji Bölümü Başkanı Prof. Arus Yumul ise sonsöz yazdı.

Kitabın basın tanıtımı, 29 Aralık'ta, Beyoğlu Cezayir Restoranı'nda yapıldı. Kitabı derleyen Mehmet Ferda Balancar'ın projeyle ilgili sunumunun ardından Ali Bayramoğlu ve Arus Yumul kitabı değerlendirdi.

OLOF PALME INTERNATIONAL CENTER

31.12.2011 Sabah

"1915'ten sonrasına bakalım çocuklarımız mutlu yaşasın"

Hrant Dink Vakfı'nın görüştüğü 15 Türkiye Ermenisinin anlattıklarına yer veren "Sessizliğin Sesi - Türkiyeli Ermeniler Konuşuyor" adlı kitabı derleyen Ferda Balancar "Umarım geçmişi bilmek isteyen herkes bu kitabı okur" dedi

Türkiye'deki Ermenilerin kimliklerine, bu coğrafyada yaşadıkları sevinçlere ve acılara ilişkin anlatılar, ilk kez kitaplaştırıldı. Hrant Dink Vakfı tarafından 2011'de görüşülen 15 Ermeni'nin anlatımlarının derlendiği "Sessizliğin Sesi - Türkiyeli Ermeniler Konuşuyor" adlı kitap önceki gün İstanbul'da tanıtıldı.

Kitabı derleyen Ferda Balancar, Mart 2011-Aralık 2011 tarihleri arasında 200'e yakın Ermeni ile görüştüklerini belirtirken 40'ının mülakatı kabul ettiğini dile getirdi. "Aralarından 15'ini kitaba aldık. Hiçbiri fotoğraflarının çekilmesini istemedi, ancak çok içtenlikle konuştular" diyen Balancar'ın verdiği bilgilere göre; söyleşiler İstanbul dışında Tunceli, Malatya, Adana ve Elazığ'da gerçekleştirildi.

Mülakat yapılanların 19-70 yaş arasında olduğunu belirten Ferda Balancar, ilk kez bir sözlü tarih çalışması yapıldığının altını çizdi.

BİLGE EŞER

Kitabın her kesime ulaşması için çalıştıklarını belirten Balancar, "Umarım geçmişi bilmek isteyen herkes bu kitabı okur" diye konuştu.

Kitapla ilgili görüşlerini belirten Prof. Dr Arus Yumul, kitabın "Resmi belgelerin kayıt altına almadığı sesleri su yüzüne çıkaran bir derleme" olduğunu dile getirdi. Geçmişin "ölü" olmaktan çıkarıldığına dikkat çeken Prof. Dr. Yumul, "Ermenilerin toplumsal hafızasına yer etmiş acılar var. Empati temelli dinleme olmazsa bu hikâyeleri duymak mümkün değildir" diye konuştu. Kitabın önsözünü yazan gazeteci-yazar Ali Bayramoğlu da toplumların kimliklerini hatırlamasının bir olgunluk ve demokrasi olduğunu belirtirken "Bu çalışmalar bir zerredir. Zerreler zamanla büyür" dedi.

KİTAPTA yaşadıklarını dile getiren Ermenilerin anlatımlarından örnekler şöyle:

'Ermenistan toprağım değil'

■ **62 yaşında-Erkek:** Ailemin Osmanlı arşivlerinde 1816'ya kadar izine rastladım. Baba tarafım Tokatlı. O günlerde Tokat'ta Ermenilerin evinde kütüphane ve piyano varmış. Bizde olmadığı için dedemleri cahil olarak görüyorlardı. Annem ise Osmanlı sarayının müzik öğretmenlerinden İtalyan asıllı birinin kızı. Ben İstanbul'da doğdum ve bu toprağın güzelliklerine sıkı sıkıya bağlı bir Ermeni vatandaşıyım. Ermenistan'a gittiğimde bana diyaspora, yurtdışına gidince de Türk gözüyle bakıyorlar. Burada da Ermeni diyorlar. Bu işi hiç çözemedim. Ermenistan'a gittiğimde hiçbir şey hissetmedim. Sadece toprağımın orası olmadığını fark ettim.

Malatya'da Ermeni olmak

■ **61 yaşında-Kadın:** Eskiden biz Müslüman mı Alevi mi Ermeni mi bilmezdik. Mahallenin en büyüğü benim beyim. Hâlâ Ramazan'da da bizim bayramlarımızda da saygı olarak gelirler. Dink'in ölümünden sonra Ermeni toplumunu affedemedim. Ona yumurta atıldığında Ermeni toplumu neredeydi? "Türkiye 1915'i kabul etsin" diyorlar. Etse ne olur etmese ne olur? Bundan sonrasına bakısınlar. Çocuklarımız daha iyi, mutlu yaşasın. Bu olmadıktan sonra tansıa ne olur ki?

'Burada niye sivrisinek çok?'

■ **58 yaşında-Erkek:** Kayseri doğumluyum. Babamın dedesi 1915'te Çanakkale Savaşı'na katılıp ayağından şarapnelle yaralanarak köye dönmüş. Tehcirde asker ailesi diye dedemin ailesine dokunmamışlar. Askerliğimi Doğubayazıt'ta yaptım. Orada çok sivrisinek olurdu. Bir gün asteğmen sordu: Burada niye bu kadar çok

30.12.2011 Radikal

'Sessizliğin sesini' dinle...

Hrant Dink Vakfı'nın derlediği 'Sessizliğin Sesi Türkiyeli Ermeniler Konuşuyor', resmi tarihin söylediklerileriyle sağır kulaklara, kör gözlere, suskun dillere, belleğin izinden bir kitap. İstanbul'dan Malatya'ya 15 Ermeni anlatıyor

BERRİN KARAKAŞ berrin.karakas@radikal.com.tr

Ermeni Soykırımı Yasa Tasarısı'nın Fransız meclisinden geçmesiyle kakofoni içinde boykot derdine, inkâr derdine dilarnia gündem içerisinde 'Sessizliğin Sesi'ne kulak vermenin, **yaşananları yaşayanlardan dinlemenin zamanı.** Geçmişin, şimdinin ve geleceğin kesişme noktası bu anlatılar, 1915'ten, Varlık Vergisi'nden, 6-7 Eylül'den, Yirmi Kur'a Askerlik'ten, Hrant Dink'in katlinden artakalışlarla yeniden yapılan hayatlar. 'Öteki' sustukça egemenin konuştuğu kadar bilyor-sak, **kitapta yer alan 15'yundan 70 yaşına 15 Ermeni'nin anlattıkları** ve senelerce anlatmadıklarının söylediileri, öryarşılardan arınıp dinledigimizde geleceği yapacak. Arşıvlere sığmayanlar anlatacak olanları, olacakları...

Sonsözde 'Sessizliğin Sesi'nin Spivak'ın 'madunun dili' dediği dile tekabül ettiğini, Ermenilerin madurukluklarının suskunluklularında ortaya çıktığını söylüyor, Arus Yumul. Gramsci'nin 'Hapishane Defterleri'nden 'madun'un tarifiyle; "Madun genel bir anlatımla egemen grupların oluşturduğu kurum ve pratikler aracılığıyla temsil edilmeyen, özne olmayan, sesini kaybetmiş, hic sahip olmamış, tarihle ilişkisi nesne düzeyine indirgenmiş, tarihsizlile mahkûm edilmiş, tabi olan topluluklara isaret ediyor."

'Sessizliğin Sesi' Ferda Balancar ve eldiğinin 200'e yakın insandan konuşmak istemedikleri cevabını aldıktan sonra görüşebildikleri, 20'si İstanbul'dan, 20'si Elazığ, Derrim... çeşitli şehir kişiyle görüşmelerinden seçtikleri 15 mülakattan oluşuyor. **Ermenilerle yapılan bu ilk sözlü tarih çalışmasında, kişileri okuyucuyla karşı karşıya bırakmak için kendi ağızlarından verdiğiv hikâyeler.** torunlar anlatıyor dinledikleri kadarıyla... Dinledikleri kadarıyla, çünkü pek çok ebeveyn koruma güdüsüyle, öfkeyi aktarmamak adına, **yaşadıkları acıları çocukları yaşamasın diye heveslı değiller kötü anıları dilendirmeye.** Bu çerçevede 'Sessizliğin Sesi'nde kimliğine sahip çıkmaya, kimliğini keşfetmeye çalışanların, Türk-Ermeni, Müslüman-Hıristiyan olmak arasında kalmaların hissettiklerini de okuyoruz. Annesinin sır Ermeniliğiyle yaşamış bir genç kadının annesinden duyduğu, teyzesinin ölürken söylediği 'Ermenistan bekle beni, güzel Ermenistan, benim güzel memleketim Ermenistanım' diyen şarkıyı öğren-

2.1.2012 *Vatan*

Sessizliğin sesi artık çıkıyor Türkiye Ermenileri konuşuyor

Uluslararası Hrant Dink Vakfı tarafından hazırlanan 'Sessizliğin Sesi: Türkiyeli Ermeniler Konuşuyor' isimli kitapta, Ermeniler ilk kez sözlü tarih çalışmasıyla geçmişten günümüze Türkiye'de Ermeni olmayı anlatıyor

Meltem GÜNAY İSTİHBARAT

ULUSLARARASI Hrant Dink Vakfı tarafından hazırlanan 'Sessizliğin Sesi-Türkiyeli Ermeniler Konuşuyor' isimli kitap, Ermenilerin geçmişe, geleceğe, umutlara, barışa nasıl baktıklarını dile getiriliyor. Türkiyeli 15 Ermeni'nin anlatımlarına dayalı olan kitapta, Ermenilerin, Türkiye'ye olan sevgileri, Hrant Dink'le birlikte birçok olaya bakış açılarının değiştiği gözler önüne seriliyor. Bir katılımcının söylediği, "Ben seviyorum, burası benim vatanım. Ben buralıyım, benim için buralı olmak güzel bir şey" anlatılanların bir özeti. İşte o kitaptan alıntılar;

Babam Müslüman oldu annem terk etti

"1981 Bitlis doğumluyum. Üç yaşında İstanbul'a geldim. Sürgünler bitip ortalık rahatladıktan sonra din değiştirmişler. Baba eve gelip dönme kararını söyle-

1915 Türklerin travması

"Asıl mesele 1915 olaylarını konuşmak ya da konuşmamak değil. Asıl mesele 1915 olaylarının travmasından konuşmamız lazım. Türkiye'de kalan 50-60 bin Ermeni'nin üstünde bıraktığı

bitirip eve dönerken Pangaltı'dan geçerken Agos'a uğrayayım dedim. Agos'un önünde arabadan indim saat 11 buçuktu. Başka bir işim olduğunu hatırladım ve tekrar arabaya binip devam ettim. Bazen sorarım 'beraber mi ölürdük yoksa ben onu kurtarır mıydım' diye."

Demokratik sanıyorduk

"Artık böyle bir şey olmaz diye düşünce vardı. Çok yakın bir arkadaşın beni arayıp Hrant'ı vurmuşlar dediğinde bacağına falan sıkmışlardır diye düşündüm. Öldüğü hiç aklıma gelmedi, olamaz diye düşünüyordum. Eminim ki o cenaze töreninde de bu memlekette 50 bin Ermeni yaşıyorsa 2 bin tanesi ya vardı ya yoktu. Gelmek isteyip gelemeyen 'fotoğraf çekerler başım belaya girer' diyen çok vardı. O cenaze töreninden sonra bu memleketle ilgili

2.1.2012 *Karahöyük*

Sessizliğini Bozan Ermeniler

Sessizliğin Sesi: Türkiyeli Ermeniler Konuşuyor kitabında Ermeniler ilk kez; sözlü tarih çalışmasıyla geçmişten günümüze Türkiye'de Ermeni olmayı anlatıyor.

Sessizliğin Sesi: Türkiyeli Ermeniler Konuşuyor kitabı, geniş bir yelpâzada, Türkiye'nin farklı yerlerindeki 15 Türkiyeli Ermeni'nin yaşam hikâyelerinden oluşan bir sözlü tarih çalışması.

Hrant Dink Vakfı Yayınları'ndan çıkan ve Ferda Balancar'ın derlediği kitap Cezayir Toplantı Salonu'nda Balancar, Ali Bayramoğlu ve Arus Yumul'un katılımıyla tanıtıldı.

Kitabın ön sözünü yazan Bayramoğlu, Kitabın son sözünü yazan Arus Yumul, sözlü tarih çalışmasının, tarihsizliğe mahkum edilmiş, resmi belgelerin kayıt altına almadığı, bastırdığı sıradan insanlara, tarihin özneci olma ayrıcalığını verdiğini söyledi.

"Bireysel yaşamların tarihsel toplumsal bağlamda yorumlanmasına olanak sağlıyor. Her birinin belleğinde 1915'ten varlık Vergisine, 6-7 Eylül olaylarından, 20 kura askerlik, 19 Ocak 2007'ye yaşananlar iz bırakmış. Ama gençlerin çoğunun ailesi çocuklarına

PERŞEMBE GÜNÜ TANITILACAK

Türkiyeli Ermenilerin hikâyeleri kitap oldu

İstanbul Haber Servisi - Hrant Dink Vakfı tarafından 2011 yılı içinde gerçekleştirilen sözlü tarih çalışmasından derlenen **"Sessizliğin Sesi Türkiyeli Ermeniler Konuşuyor"** başlıklı kitap perşembe günü düzenlenecek panelle tanıtılacak. Cezayir Restaurant'ta 29 Aralık Perşembe günü düzenlenecek panelde projenin koordinatörü **Ferda Balancar**'ın yapacağı sunumun ardından, proje danışmanı gazeteci **Ali Bayramoğlu** ve Prof. Dr. **Arus Yumul**, kitabı ve sözlü tarih projesini değerlendirecek. İstanbul ve Anadolu'nun değişik kentlerinde yaşayan 15 Ermeninin hikâyesinin ilk ağızdan aktarıldığı kitapta; doğumundan bugüne dek Ermeni kimliğiyle yaşamını sürdürenler, kimliğini gizleyerek yaşamını sürdürenler, Müslümanlaşmış Ermeni olarak doğup sonradan Ermeni kimliğine geri dönenler ve Müslümanlaşmış olarak yaşamını sürdürenlerin hikâyesi yer alıyor. Kitap, Türkiyeli Ermenilerin içinde bulun... ve tarihsel boyutlarıyla yansıtmayı amaçlıyor.

27.12.2011 *Cumhuriyet*

Pirtûka Dengê bêdengiyê

STENBOL - Weqfa Hirant Dînk a Navneteweyî, bi pirtûka bi navê 'Dengê Bêdengiyê-Sessîzligin Sesî' hewl dide çirok û serphatiyên di serê ermeniyande bigihîne pêşerojê. Ermeniyên li Tirkiyeyê bîstî bê dengiya bi salan, bi pirtûka Dengê Bêdengiyê, Ermeniyên Tirkiyeyê diaxivin' bêdengiya xwe xirakirin. Pirtûk wekî xebateke dîrokî ya devkî tê pênasekirin û di pirtûkê de peyva gelê ji dehan komkujiyan de hatiye qetilkirin ya wek 'Em heta niha bê deng bû çi bû' bilê dikişîn û dixwazin serphatiyên xwe yê demê borî ragihîne pêşerojê. Amedekariya pirtûkê û kortînetoriya xebata devkî ya dîrokê, ji hêla Ferda Balacar ve hatiye kirin. Pirtûk ji 162 rûpelan pêk tê.

1.1.2012 *Azadiya Welat*

TARİH ARAŞTIRMA TEŞVİK FONU

2010 yılından başlayan ve her yıl verilmesi planlanan **Tarih Araştırma Teşvik Fonu**, Hrant Dink Vakfı destekçilerinden Dr. Alper Öktem'in girişimi ve katkılarıyla oluşturuldu.

Fon, Türkiye tarihinde, özellikle 1915'te Osmanlı topraklarındaki gizli kalmış vicdani ve insani davranışların araştırılmasını ve gün yüzüne çıkartılmasını sağlamayı; her yıl bu alanda bilimsel çalışma yapan araştırmacıları teşvik etmeyi ve bu çalışmaların kamuoyuna ulaşması için gerekenleri yapmayı; araştırmacılara burs vermek suretiyle, planlanmış bir bilimsel çalışmanın gerçekleştirilmesine katkı sağlamayı amaçlıyor.

Hrant Dink Vakfı, bu amaçla uluslararası bir akademik jüri oluşturdu. 2011 yılı Teşvik Bursu'nu kazananları belirleyen jüride Prof. Dr. Taner Akçam (Clark Üniversitesi), Prof. Dr. Halil Berktay (Sabancı Üniversitesi), Prof. Dr. Selim Deringil (Boğaziçi Üniversitesi), Prof. Dr. Edhem Eldem (Boğaziçi Üniversitesi), Prof. Raymond Kevorkian (Paris 8 Üniversitesi), Prof. Hans-Lukas Kieser (Zürih Üniversitesi), Prof. Dr. Arus Yumul (Bilgi Üniversitesi) ve Prof. Boğos Zekiyan (Venedik Ca´ Foscari Üniversitesi) yer aldı.

Jüri, çalışmaları, araştırma yöntemini, sunuş ve kaynak gösterme gibi açılardan bilimsel çalışma ölçütlerine uygunluğunu, konunun gerçeklik ve özgünlüğünü, yeni araştırma ve yoğun emek ürünü olmasını, gözlem gücünü, araştırma derinliğini, yorum düzeyini, teşvik fonunun amaç ve hedeflerine uygunluğunu gözeterek değerlendirdi. Jüri, 2011'de bu kriterlere uygun çalışma yaptığına karar verdiği üç araştırmacıyı teşvik bursuyla ödüllendirdi.

Cezayir Toplantı Salonu'nda, 7 Mart 2011'de, gerçekleştirilen etkinlikle Burçin Gerçek, Abdülhamit Kırmızı ve Armen Marsoobian'a teşvik fonları teslim edildi.

BURÇİN GERÇEK: Marmara Üniversitesi'nde siyaset okudu. Strasbourg Robert Schumann Üniversitesi'nde gazetecilik dalında yüksek lisans eğitimi aldı. 1915'te insani duruşunu koruyan devlet görevlilerini, duruşunu hayatıyla ödeyen Hüseyin Nesimi'yi, Derik'te halen hatırlanan Rutan aşiret reisi ve diğer sivillerin yanı sıra tehcir ve katliamlar ertesinde olayları açıkça kınayan, karşı görüş sunan kişileri dahil ettiği 'Celal Bey ve Diğerleri' başlıklı kapsamlı çalışmasıyla, 2000 avroluk tarih fonu desteğine layık görüldü.

ABDÜLHAMİT KIRMIZI: Ankara Üniversitesi'nde kamu yönetimi okudu. Hacettepe Üniversitesi'nde tarih dalında yüksek lisans derecesi aldıktan sonra, Boğaziçi Üniversitesi'nde doktorasını tamamladı. Halen İstanbul Şehir Üniversitesi'nde çalışıyor. Konusu doğrudan 1915'le ilgili olmasa da, Adana katliamı sırasında devlet görevlilerinin insani tutumlarını gün ışığına çıkartan 'Minnet Duyguları: Adana 1909'da Ermenilerin Müslüman Kurtarıcıları' başlıklı çalışmasıyla, 1000 avroluk tarih fonu desteğine layık görüldü.

ARMEN MARSOOBIAN: Bucknell Üniversitesi'nde tarih okudu. New York Eyalet Üniversitesi'nde felsefe dalında doktora derecesini tamamladı. Halen Güney Connecticut Eyalet Üniversitesi'nde öğretim üyesi olarak görev yapıyor. Olayların bir başka boyutuna dikkat çeken, 1915'te Müslümanlığa geçerek kurtulan ve başka birçok aileyi de kurtaran kendi ailesinin hikâyesini anlattığı, 'Merzifon'da Bir Kurtarma: Bir Fotoğrafın Arkasındaki Anlatılmamış Hikâye' başlıklı çalışmasıyla, 1000 avroluk tarih fonu desteğine layık görüldü.

HABAP ÇEŞMELERİ RESTORASYON PROJESİ – TORUNLAR KONUŞUYOR

Proje Koordinatörü: Zeynep Taşkın

Elazığ ilinin Kovancılar ilçesine bağlı Ekinözü (Habap - Havav) Köyü'nde bulunan iki tarihi çeşmenin restorasyonu, 2011'in Ağustos - Kasım ayları arasında yapıldı. Avukat Fethiye Çetin'in *Anneannem* adlı kitabında öyküsünü anlattığı, Ermeni anneannesinin dokuz yaşına kadar yaşadığı köy olan Habap'ta Ermenilerin yaşadığı dönemde 250 hane, üç kilise, bir manastır ve iki çeşme bulunuyordu. Bu çeşmeler, *Yukarı Çeşme ve Aşağı Çeşme* olarak adlandırılıyordu. *Yukarı Çeşme*'nin üzerindeki kitabede okunabilen Ermenice yazılmış tarih, 1634 yılını işaret ediyor. Bu yapıların çoğu zamanla yıkılmış, çeşmeler giderek kullanılmaz hale gelmişti.

Restorasyonu yapılan çeşmeler, Anadolu ve Ermeni 'çokgözlü çeşmeler' mimarisine özgün birer örnek teşkil ediyor. Çeşmeler, restorasyon sırasında yapılan kazılarda ortaya çıkarılan kuyuları ve karmaşık su kanallarıyla (heküke) büyük bir kültürün izlerini günümüze taşıyor.

Gönüllü mimarlar Nihan Sağman, Mehmet Erkök, Savaş Ekinci ve sanat tarihçisi Özge Altınkaya Erkök, Mayıs-Eylül 2009 döneminde yaptıkları arazi çalışması sonunda, çeşmelerin rölövesini çizdi. Daha sonra hazırlanan restitüsyon ve restorasyon projeleri, Diyarbakır Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Bölge Kurulu'na sunuldu. T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı, kuruldan Nisan 2010 tarihinde onayı alınan restorasyon çalışmalarına katkıda bulunmayı kabul etti. Çalışmalar, Hrant Dink Vakfı, Chrest Vakfı, Açık Toplum Vakfı, Genel Energy ve özel sponsorların katkılarıyla, Ağustos-Kasım 2011 tarihleri arasında yürütüldü.

Restorasyon, köyde yaşayanlar ve köye gelen gönüllü gençler üzerinde dönüştürücü bir etki yarattı. Köyün gençleri, yaşadıkları yerin tarihini yansıtan yapının eski haline kavuşmasında aktif rol aldı. Türkiye, Ermenistan ve Avrupa'nın bazı ülkelerinden gelen gönüllü gençler, köylülerin günlük faaliyetlerine destek verdi. Restorasyon çalışmalarına da katılan gönüllüler, özellikle çocuk ve gençlerle oyun, resim, boya atölyeleri düzenledi. Sayısız toplantılarda köyün geçmişi ve bugünü üzerine sohbetler edildi, dünden bugüne aktarılan gelenekler hatırlandı.

Bu kıymetli eserlerin restorasyonunun tamamlanması sebebiyle 25 Kasım Cuma günü düzenlenen açılışta İl Özel İdaresi Genel Sekreteri Nazif Bilginoğlu, Kovancılar İlçesi Kaymakamı Selçuk Aslan ve Kovancılar Belediye Başkanı Bekir Yanılmaz hazır bulundu. KAMER Vakfı'nın bir toplantısı için Türkiye'nin dört bir yanından Diyarbakır'a gelen kadınlar, 26 Kasım Cumartesi günü Habap Köyü'ne gelerek, köydeki kadınlar ile ikinci bir açılış şenliği yaptı. Şenlikte kadınlar hazırladıkları yemekleri yedi, çeşme başında halay çekti ve bir sonraki yıl yeniden buluşmak için sözleşti.

Destekleriyle projeye katkı sunanlar

Toplum Gönüllüleri Vakfı

T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı

Halil Bey ve Rufekası Beyler Vakfı

Kovancılar Belediyesi

Yergir Mshaguyt

Salih Aydın

Füsun Ertuğ

İbrahim Betil

Yiğit Ekmekçi

Osman Kavala

Yasemin-Bülent İnceoğlu

Tarık Tüten

Josef Palombo

Aslı Türker

Nebahat Akkoç

1.12.2011 *Radikal*

Heranuş'un çeşmeleri yine akıyor

Fethiye Çetin'in anneannesi 'Seher'in 'Heranuş' olarak başka bir hayatı vardı. Köyü Habap'taki çeşmelerin yenilenmesi restorasyondan ötesi...

PINAR ÖĞÜNÇ
pinar.ogunc@radikal.com.tr

Minibüsün kapısı açılır açılmaz davulla zurna başlıyor. Geçkinlemize rağmen dizi sabrı'a bebleyen kadınlar 'hoş geldinilitz'lerle etrafımızı sarıyor. Tek tek öpüşüyorlar. Kimiyle iki defa hatta. Anında halay başlıyor; önce küçük bir yarımay, sonra koca bir cember... Elazığ'a bağlı Ekinözü'ndeyiz. Taziye evinin tepesinde yeni isimiyle birlikte 'Habap' da yazıyor. Bazen Habab diye yazılan, **Ermeni kayıtlarında Havav olarak geçen köy burası.**

Türkiye'nin bir köyünde iki tane çeşme yenilenmiş, ne olacak? Hiç öyle değil işte. Habap'ın iki çeşmesinden bugün su akmasını, kadınlarının taşlarında kilim, yılın yıkayabilmesini, meydandan o yana koşturan çocukların nefes nefese su avuçlayabilmesini lakettayın bir restorasyon işiyle açıklamak o kadar zor ki...

Dink ailesinin de avukatı olan Fethiye Çetin, anneannesine dair o büyük hakikatı öğrendiğinde 24 yaşındaydı. Seher Hanım artık dayanamamış, dokuz yaşına kadar Habap'ta Heranuş olarak geçen hayatını anlatmıştı. **Şarkı söylemeyi, dans etmeyi seven bu hayat dolu küçükle kız** önce köyün bütün erkeklerinin götürülüşüne, derelerin kan kırmızıya boyanışına, kadın ve çocukların aç ve susuz günlerce yürütülüşüne sahit olmuştu. Annesi maya vermeyi konuşurken, kaçırılar gibi bindirildiği at, yeni hayatına götürmüştü onu. Taş catlasın 100 kilometre ötede Seher olarak bir alle, hayat kurmuş ve 100 kilometre uzaklıktaki çift çeşmeli köyüne bir daha asla gitmemişti. **Fethiye Çetin'in 2004'te bu hikâyeyi anlattığı 'Anneannem'** (Metis Yayınları), 100 yıl önce Anadolu Ermenilerine yaşatılanlara dair, okuyanı kayıtsız bırakmayacak güçte bir kitap. İşte ben de Heranuş'un köyündeyim.

'Ben de sizdenim'

Caminin önünde halaylar çözülünce çeşmelere doğru topluca yürüyüş başlıyor. Bir gün önce ertelediğe ve resmi erkâna açılış yapılmış, **bugün kadınların günü.** Ayaz gölgede güçünü gösterse de güneşte herkes daha sen, daha bir güzel. Bu kadar etli başörtüsü bağlama şeklı, bu kadar doğal sürmeli göz görmemiştim.

Yürürken genç kızlardan biri kolumu girip kulağıma eğiliyor: **"Aslında ben de sizden sayılırım biraz.** Büyük anneannem Ermenimmiş". Gazeteci olarak geldiğimi söylerken, kötü yazıyettekki kilisenin yanından geçiyoruz... "Tepede de sato var" diyor. **Şato dediği manastır...** Başka fısıltılar da geliyor. 17 yaşında yeni gelin gelmiş genc bir kadın, çevre köylere evlatlık verilen Ermeni kayınpederinin evlendikten sonra Habap'a döndüğünü anlatıyor hiçbir sey sormadan. Yarı-gizli, ama paylaşmaya cari itiflan bilgiler bunlar, ovünür gibi dökülüyorlar.

Kitap ciktıktan sonra köylülerle bağ kuran ve cesmelerden haberdar olan Fethiye Cetin Habap'a ilk geldiğinde bol misafirperverlik gördüyse de, başlarda onları buyur edenlerin **"Bunlar niye buraya geliyor, malarını geri mi alacaklar"** diye baskı gördüğünü de biliyor. Ama işte Kültür ve Turizm Bakanlığı, Chrest Vakfı, Açık Toplum Vakfı, Genel Energy ve sahsi bağışçıların katkısıyla bu iki çeşmeyi yenilemeye girıştı, yazı da köyde gecrince işler değişmiş.

Cetin, dördüncü kuşağın gecnışe dair hıcbir sey bilmediğini anlatıyor: "Cesmeler yıkılı-

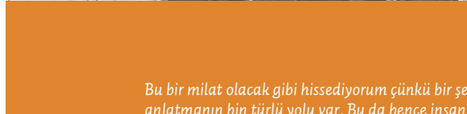

Habaplı kadınlar, köylerindeki çeşmelerin yenilenmesi ile Habap'a dönüştü.

yordu, **hafıza da silinmek üzereydi.** Geceleri konuştuğumuzda cocuklar, gencler masal gibi bizi dinliyorlar- da. Başta evet bu köyde Ermeniler yaşamış deniyor, bir adım ötesine geçilemiyordu. Zamanla, evet burada **çok acı olaylar yaşanmış denmeye** başlandı. Hatta örnekler konuşuldu. Kendilerinden uzak tuttukları bir hadiseyken, gözle görünür bir hatırlama süreci yaşandı, sorgulamalar başladı."

Gönüllü Ermeni, Türk ve Kürt genclerinin insaatta calısması, ayna esnada cocuklarla atölyeler, cop kampanyaları yapılması başka bir hava getirmiş köye. Yüzleşme diyoruz ya, onun hası yaşanmış.

Çığlıkları bastıran su

Dönüşte bizi sahane bir sofra bekliyordu: **Şilteli, güme, içli güme, patlı...** Eve misafiri gelir gibi hazırlanmış Habap'ın kadınları, cocuklarına yedirir gibi yedirdiler bizi.

Çesme basında halay cekerken, o sudan içerken, **"Fethiye Abla senin sayende..."** diye kadınlar boynuna atlarken uzun süredir bu kadar mutlu bir insan görmediğimi düşündüm.

Sonra bundan konuşurken başta hıc öyle olmadığını anlattı Cetin. "Başta oralarda neler yaşanmış olabileceğini düşünerek cok üzüntü duydum. O cesmenin etrafına öyle baktım, cok acı cektim. **Kulaklarımda hep çığlık sesleri vardı.** Yukarıdaki çeşmenin suyunu açma işini bana vermişlerdi. Uzun süre kapatıldığı için, açınca su büyük bir coskuyla aktı. İşte o an ilk defa suyun sesinin kulaklarımdaki çığlıkları bastırdığını fark ettim. Bu benim için de bir iyileşme sürecıydı. Sadece benim için değil, oraya gelen, orada yaşayan herkes için böyle bir iyileştirici etkisi

28.11.2011 *Sabah*

O çeşme bundan sonra 'dostluk pınarı' olacak

Avukat Fethiye Çetin'in "Anneannem" kitabında anlattığı Heranuş'un köyü Habap'ta 400 yıllık k çeşmelerinin onarılmasında Ermenistan'dan gelen gönüllülerle köyün gençleri birlikte çalıştı

Kamuoyunun, "Hrant Dink davasında, ailenin avukatı" olarak tanıdığı Fethiye Çetin, 2005'te yayımlanan "Anneannem" kitabında ölene kadar Seher adıyla bildiği anneanesi Heranuş Gadaryan'ı anlatmış ve "Biz anneanemle dedem, köyde çocukları olarak biliyorduk. Bu doğru değilmiş. Anneanemi de Çermikli diye biliyorduk. Bu da doğru değilmiş. O zamana kadar doğru bildiklerimin çoğu yanlışmış" demişti.

SABAH
AVŞAR
ayse.avsar@sabah.com.tr

Heranuş'un öyküsü yüzyılın başlarında Elazığ'da Ergani Maden'e bağlı 207 haneli Habab Köyü'nde başlamıştı. Sanata verilen önemle, köklü kültür geleneğinin sürdürülmesi ile bilinen köyün ileri gelenlerinden Gadaryanların çocuğu olan Heranuş'un kaderi, köyün bir gün jandarmalar tarafından basılıp tüm erkeklerin götürülmesi ve köyde kalan kadın ve çocukların da köylerinden sürgün edilmesiyle değişti. Yaşlı kadın "O günler gitsin bir daha gelmesin" diye hatırlayacağı o günleri yıllarca sır gibi gizledikten sonra ölümünden bir süre önce torunu Fethiye Çetin'e anlattı. Çetin, anneanesinin Amerika'da yaşayan akrabaları Gadaryanlara ısınınca onun ölümünün ardından ulaşabildi.

Heranuş 1915'te 9 yaşındayda. Habap, o zaman 500 haneli büyük bir köydü. Köyde üç kilise, bir manastır, iki de çeşme vardı. Yukarı Çeşme, 1634'te yapılmıştı. Yaşalar zamanla yıkıldı, çeşmeler kurudu. Körlesen çeşmeler, Çetin'in iki yıldır uğraşlarının ürünü olarak yeniden yapılandırılarak yeniden akmaya başladı.

Elazığ İl Özel İdare Genel Sekreteri Nazif Bilginoğlu, Kovancılar İlçesi Kaymakamı Selçuk Arslan, Kovancılar İlçesi Belediye Başkanı Bekir Yanılmaz'la Habap köyü Muhtarı Hayati Yarmaz'ın ve Fethiye Çetin'in de katıldığı resmi bir açılışla hizmete sunulan Habap Çeşmeleri, Anadolu ve Ermeni çokgözlü çeşmeler mimarisine özgün bir örnek teşkil ediyor. Restorasyon da ortaya çıkarılan kuyuları ve kanallarıyla büyük bir kültürün izlerini günümüze taşıyorlar. Gönüllü mimarlar Nihan Sağman, Mehmet Erkök, Savaş Ekinci ve sanat tarihçisi Özge Altınkaya Erkök çeşmelerin rölevesini çizdi. Restitüsyon ve restorasyon projeleri, Diyarbakır Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Bölge Kurulu'na sunuldu. Kültür ve Turizm Bakanlığı da restorasyon çalışmalarına katkıda bulunmayı kabul etti. Çalışmalar, Hrant Dink Vakfı, Chrest Vakfı, Açık Toplum Vakfı ve özel sponsorların katkılarıyla yürütüldü.

Çetin, çeşmenin ilçeşmı kaymakam ve belediye yetkilileriyle birlikte yaptı.

KÖYLE KAYNAŞTILAR

Restorasyon, köyde yaşayanlar ve köye gelen gönüllü gençler üzerinde dönüştürücü bir etki yarattı. Köyün gençleri, yaşadıkları yerin tarihini yansıtan yapının eski haline kavuşmasında aktif rol aldı. Türkiye, Ermenistan ve Avrupa'nın bazı ülkelerinden gelen gönüllü gençler, köylülerin günlük faaliyetlerine destek verdi. Restorasyon çalışmalarına katılan gönüllüler, özellikle çocuk ve gençler

Bu bir milat olacak gibi hissediyorum çünkü bir şeyleri birilerine anlatmanın bin türlü yolu var. Bu da bence insanların kendilerini dinletebilecekleri güzel bir süreç; yavaş yavaş ısınarak, anlatarak, paylaşarak.
Aslı Türker

Köyde tanıdığım herkes hayatımı bir şekilde değiştirdi. Kimi bana bilmediğim bir yemek yedirdi, kimi yeni bir oyun gösterdi, kimi de küçük hayat dersleri verdi. Herkesi o kadar sevdim ki, hayatım boyunca kalbimde kalacaklarını biliyorum.
Anoush Suni

Bu, Türkiye'yi ziyaret etmem ve bu ülke ve insanları hakkındaki önyargılarımı yenebilmem için mükemmel bir vesile oldu. Başlangıçta biraz korkuyordum ama sonra bu korkunun yersiz olduğunu anladım. Bu kadar misafirperver ve iyi insanlarla hiç tanışmamıştım. Orada köy halkıyla birlikte olmak, onların hayatlarına dahil olmak, aynı zamanda ve en önemlisi tarihi ve kültürel mirasımızın restorasyonuna katılmak beni çok memnun etti.
Nanée Malek-Stanians

SIRTLAYIP GETİRENLERE...

Eskiler anlatırdı. Dedem benim, iyi okurmuş. Yalar yutarmış her bir şeyi. Yaz güneşinden korunabildiği anlarda, özellikle de avludaki duvar dibinde oluşan asma gölgesine çektiği hasır taburesine oturur, başlarmış kitaplarının sayfalarını bir bir çevirmeye. Havanın nemiyle birbirine yapışmış sayfaları diliyle ıslattığı parmağıyla bir bir çevirip okurken, etrafında oynaşan torunlarının gürültüsünden rahatsız olur, hırsını şark sineklerinden alırmış, cilt kapaklarıyla onları bir bir tepeleyerek.
Ağlaşan bebelere dayanamayıp "Al bu yerde yürüyenleri içeri" diye neneme bağırdığında bilinirmiş ki okuduğu bir şeye çok sinirlenmiş.
Dudaklarından düşürmediği sarma sigaranın son parçası tutkalla dudağına yapışırmış sanki. Kaç kez dudağını yakmış okurken.
Ermenice okurmuş dedem, İngilizce okurmuş.
Babası da öyleymiş dedemin.
Ve derlerki benim dedelerim başlarının üstünde şark sinekleri uçuşup da duvar dibi gölgesinde hasır taburede yazı yalayıp yutarken tüm Anadolu'da 4 binden fazla okulumuz varmış.

Geçen hafta AGOS'taki Egin yazısı canlı örneğiydi yakın ve geçmiş Anadolu tarihinin. Anadolu'nun hemen her yerinde yaşayan Ermeniler'in dört bir yanda bıraktığı kültürün izleri bugün bile hala anlamsız bir şekilde sürdürülen onca çabaya rağmen silinemiyor, satır aralarında da olsa yansıyıp duruyor, pırıl pırıl. Yaşadığı topraklardan sürülen atalarımız neler bıraktılar, neler götürdüler? Bunun envanteri yapılamamış ve belki de hiç yapılamayacak.
Eskiler anlatırdı yine...
"Hadi artık buralardan gideceksiniz" dediklerinde, götürebilecekleri yükü bohçalarken, belki küp küp altınları gömmüşler toprağın altına ama sırtlamışlar kitaplarını allah ne verdiyse.
Ve götürmüşler götürebildikleri yere kadar.
"Oğlum" derdi büyüklerimiz, "Dedelerimiz altını bıraktılar ama kitabı alıp götürdüler".
Son bir kaç yıldır tatlı bir gelenek yarattı Mıhitaryan'lı genç arkadaşlar. Kitap fuarı düzenliyorlar dernek çatısı altında. Kaç tane yazarımız var ki şunun şurasında. Bir elin parmaklarını geçmez belki.
Ama işte o birkaç kişi dahi yaşlarına başlarına aldırmaksızın, sırtlıyorlar kitaplarını, koşuyorlar hemen oraya. Yayıyorlar masaların üzerine. Onların derdi ne o kitapların satışı ne de onlardan gelecek üç beş kuruş.
Sırtlamak o kitapları, yaymak masanın üzerine. Oturup izlemek gelen kitapseverleri. Arada bir onlara kitaplarını imzalamak. Sonra tekrar bohçalamak, sonra tekrar sırtlamak...

Selam olsun... "küp küp altını terkedip, kitabını sırtlayan dedelerime."
Selam olsun... sırtından indirmeden bugüne getirenlere.
Ve selam olsun... bundan sonrakilere.

Hrant Dink
Agos, 18 Ekim 1996

Hrant Dink Vakfı, kültür-sanat alanını çoğul, kapsayıcı ve paylaşımcı bir platform olarak düşlüyor. Vakıf, kültür-sanat alanında gerçekleştirdiği proje ve faaliyetlerde, bu toprakların kültürünü, dedelerimizin, ninelerimizin hepimize bıraktığı kültürü, hep birlikte sırtlayıp, hep birlikte yaşayıp, bundan sonrakilere hep birlikte aktarmayı hedefliyor. Vakıf için esas olan Türkiye'nin farklı kültürlerinin, birer nostalji unsuru olarak hatırlanmaktan öte, bugün de yaşayan ve kuşaklardan kuşaklara devrolan kıymetli birikimler olarak görülmeleri. Her farklılığın katkısı adı konarak sağlandığında, birlikte üretmek ve paylaşmak üzerinden en doğal ve anlamlı ortak yaşam alanını kurmak da mümkün hale geliyor.
Bizler, Hrant Dink Vakfı olarak, ifade özgürlüğü açısından tüm araçların iflas ettiği noktada bile sanatın söyleyecek bir sözü olduğuna inanıyoruz ve bu barışçı sözün aracısı olmaktan gurur duyuyoruz. Sanatın kapalı sınırları da, dar zihniyet kalıplarını da açacak yegâne anahtar olduğunu biliyoruz. Kültür-sanat projeleri, kilide anahtarını sokacak girişimci ve yaratıcı ekiplerini bekliyor.

KÜLTÜR VE SANAT

VİCDAN FİLMLERİ

Proje Koordinatörü: Dença Kartun
Proje Danışmanları: Ayşe Gül Altınay, Çiğdem Mater, Lusin Dink, Melek Taylan, Nükte Bouvard, Özlem Dalkıran, Sibel Asna

"Sağduyunun, vicdanın sesi suskunluğa mahkûm edildi. Şimdi o vicdan çıkış yolu arıyor." Hrant Dink

GELİN, VİCDANIMIZLA BAKALIM

'Vicdan Filmleri' projesi, amatör-profesyonel uluslararası tüm katılımcıların çektiği kısa filmlerle vicdanın farklı yüzlerini sergilemeyi hedefliyor.

"Gelin, vicdanımızla bakalım" sözünden hareketle eli kamera tutan herkesi, vicdana dair en fazla beş dakikalık bir film çekmeye davet eden kısa film projesinin ilk dönemi 2010 yılı içinde sonuçlandı. Costa Gavras, Georges Moustaki, Harutyun Khatchatryan, İbrahim Betil, Lale Mansur, Nebahat Akkoç, Ömer Madra, Rakel Dink, Rela Mazali, Serge Avedikian, Serra Yılmaz, Vaughan Pilikian ve Yıldırım Türker'den oluşan birinci dönem jürisinin seçtiği 19 film, bir DVD'de toplanarak 2011 yılı boyunca birçok festivalde gösterildi. Filmler İstanbul, Dersim, Gaziantep, Batman ve Yerevan film festivalleri ile 12 Eylül etkinlikleri kapsamında Ankara'da gösterildi; İMC TV'de izleyiciyle buluştu.

Projenin 31 Mart 2011 tarihinde başlayan ikinci dönemi ise **10 Aralık 2011 Dünya İnsan Hakları Günü**'nde sonuçlandı. 31 Mart-15 Eylül 2011 tarihleri arasında, Türkiye içi ve dışından toplam 62 tane vicdan konulu kısa film, katılımcılar tarafından proje için hazırlanan **www.vicdanfilmleri.org** sitesine yüklendi. Yine bu tarihler arasında, dünyanın pek çok ülkesinden siteyi ziyaret eden binlerce insan, yüklenmiş olan kısa filmleri izledi; izleyicilerin birçoğu bu filmleri oyladı, yorumladı ve paylaştı. Arsinée Khanjian, Cüneyt Cebenoyan, Ferzan Özpetek, Hale Soygazi, Nadje Al-Ali ve Rakel Dink'ten oluşan jüri filmleri değerlendirdi.

Eğitimde milliyetçilikten militarizme, heteroseksizmden vicdan kavramına birçok farklı konunun işlendiği ilk 20 film aşağıdaki gibi belirlendi. Birden fazla film, jüriden eşit puan alarak, sıralamada aynı yeri paylaştı. Jürinin genel oylamaya ek olarak yaptığı bir değerlendirme sonucu 'Sobe' isimli filmin yönetmeni Müge Manuş, 'Sinema Teşvik Bursu' ile ödüllendirildi. Ayrıca, uluslararası jüri tarafından en çok oyu alan ilk üç filmin yönetmenine IKSV'nin desteği ile İstanbul Film Festivali'ndeki gösterimleri ücretsiz takip etmelerini sağlayan bir kart verildi.

Uluslararası jürinin oylarına göre belirlenen 20 film, 10 Aralık 2011'de, internet sitesi ve sosyal medya aracılığıyla duyuruldu. Sonuçlar yazılı ve görsel medyada da yer aldı.

Seçilen filmler, geçtiğimiz dönem olduğu gibi bir DVD'de toplanacak ve uluslararası festivallerde izleyiciyle buluşacak.

1- O An / That Moment (Erman Zambak)
2- Sobe / Home Free (Müge Manuş)
3- Az Sonra Olacaklardan Habersiz / Unaware of What Lies in Wait (Serhan Mersin)
4- Beklemek / Wait (Emre Konuk)
5- Ayşegül İsyanda / Ayşegül in Rebellion (Zeyno Pekünlü, Aylin Kuryel)
6- Saf Kötülük / Pure Evil (Nuray Onuk)
7- Kayıt Dışı / Off the Record (Tufan Şimşekcan)
8- Zemberek / Mainspring (Cengiz Güleryüz)
9- Little Boxes / Little Boxes (Gözde Yetişkin)
10- Bir Çocuğun Askerlik Anıları / The Military Memoires of a Child (Burkay Doğan)
11- Salıncak / Swing (Bilal Çakay)
12- Kardeşlik İstiyoruz / We Want Fraternity (Özcan Vardar)
13- Sonsuz / Endless (Taylan Sinan Yılmaz)
14- Günler / Days (Taner Alp)
15- Korkuluk / The Scarecrow (Razan Akramawy)
16- Tas / Kevir / Stone (Bedirhan Sakcı)
17- Yalınayak Adalet / Barefoot Justice(Özgür Demirci)

BATILILAŞAN İSTANBUL'UN ERMENİ MİMARLARI

Proje Koordinatörü: ZeynepTaşkın

Hrant Dink Vakfı tarafından İstanbul 2010 Avrupa Kültür Başkenti Ajansı ve HAYCAR Mimarlar ve Mühendisler Dayanışma Derneği işbirliğiyle hayata geçirilen **'Batılılaşan İstanbul'un Ermeni Mimarları'** sergisi, 2011 yılında Türkiye ve yurtdışında yeniden açıldı.

Küratörlüğünü Mimar Hasan Kuruyazıcı'nın yaptığı sergi, 20. yüzyılın başında İstanbul'da yaşayan, bu şehrin şekillenmesinde rol oynayan ve çoğu bugün hatırlanmayan Ermeni mimarların katkılarını ortaya koymayı amaçlıyor. Sergide 19. yüzyıl sonu ve 20. yüzyıl başında İstanbul'da yaşamış 40 Ermeni mimarın yaşam öyküsünün yanı sıra, binaların tarihçesi, mimari çizimleri ve eski görüntülerine ait belgelerle 100'ü aşkın bina tanıtılıyor. Hasan Kuruyazıcı'nın Kurtuluş, Pangaltı, Taksim, Cihangir, Tarlabaşı, Tünel, Galata, Eminönü ve Mahmutpaşa'da sokak sokak gezerek yaptığı taramalarla oluşan sergi, İstanbul'un mimari çehresinin Batılı anlamda değişmesine katkıda bulunan Ermeni mimarların eserlerini gözler önüne seriyor.

Tasarımını Erkal Yavi'nin yaptığı sergi, 13-30 Nisan 2011 arasında İstanbul Bahçeşehir Üniversitesi'nde ve 13-31 Mayıs 2011 tarihlerinde Ankara Çankaya Belediyesi Çağdaş Sanatlar Merkezi'nde sergilendi.

Sergi, bu gösterimlerinin ardından Ermenistan'a taşındı ve 14 Haziran Salı günü Yerevan Milli Müzesi Ermenistan Mimarlık Enstitüsü'nde açıldı. Sergi daha sonra, 21-29 Eylül 2011 tarihinde Gümrü'de ve 2 Ekim-26 Kasım tarihlerinde Vanadzor'da gösterildi.

19.5.2011 Olay Ankara

"İstanbul'un Yaşayan Ermeni Tarihi" ÇSM'de sanatseverlerle buluştu

HABER MERKEZİ

ÇANKAYA- Uluslararası Hrant Dink Vakfı, HAYCAR Mimarlar ve Mühendisler Dayanışma Derneği, İstanbul Modern Sanat Müzesi ve İstanbul 2010 Avrupa Kültür Başkenti Ajansı'nın işbirliğiyle düzenlenen 'Batılılaşan İstanbul'un Ermeni Mimarları' sergisi Çankaya Belediyesi Çağdaş Sanatlar Merkezi'nde açıldı.

Açılışa Çankaya Belediye Başkanı Bülent Tanık'ın yanı sıra Hrant Dink Vakfı Yönetim Kurulu Başkanı ve öldürülen gazeteci Hrant Dink'in eşi de olan Rakel Dink, Uğur Mumcu'nun kızı Özge Mumcu ve çok sayıda Hrant Dink dostları katıldı.

İstanbul Avrupa Kültür Başkenti Projesi ile ilk olarak 2010 yılında İstanbul'un mimari çehresinin Batılı anlamda değişmesinde Ermeni mimarların oynadığı rolü gözler önüne sermek

si'nde tasarlanan çalışmaların yer aldığı sergi Ankara'da ilk kez uzmanların ve sanatseverlerin beğenisine sunuldu.

Projenin küratörlüğünü yapan Hasan Kuruyazıcı'nın İstanbul'un semtlerinden Taksim, Cihangir, Tarlabaşı, Tünel, Galata, Eminönü'nde İstanbul'un mimari yapısına hakim olmuş yaparken 160 mimari eser içinden seçilen 49 eserin fotoğrafında 19 fotoğraf sanatçısının imzası bulunuyor.

Batılılaşan İstanbul'un değişen yapısında yabancı mimarların katkısını sunmak için bu projeyi tasarladıklarını belirten Kuruyazıcı, 'Bu binaları bugün telefon telleri, lamba direkleri, ilanlar ve tabelalar etrafını kaplıyor ama biz bunları olduğu gibi bırakıp insanların dikkatini buna çekip kentin geldiği durumu gözler önüne sermek istedik. Bu sergi geveze bir sergi olmayacak, görsel bir sergi olacak insanlar gezerken yorulmayacak' dedi.

Hrant Dink Vakfı olarak kültür sanatta söyleyecek sözü olan ve bu barışçıl yapının arkasında olmaktan duyduğu memnuniyeti dile getiren Rakel Dink ise vakıf olarak gerçekleştirilen proje ve faaliyetlerde bu toprakların kültürünü ve emeğini sonraki kuşaklara aktarmayı hedeflediklerini söyledi. Bu mimarlar şimdi yoklar ama eserlerin, İstanbul'un tüm Ermeni mimarlarına, onları bugüne taşıyanlara selam olsun demekten başka yapacak bir şey gelmiyor dedi.

Halkların kardeşliğine, insanların dostluğuna ve evrensel barışa inanan bir insan olarak büyüme şansına sahip olduğunu ifade eden Çankaya Belediye Başkanı Bülent Tanık, 'Bu sergiye bakınca Ermeni mimarların izlerini hemen hemen tüm eserlerde kendini gösteriyor, Ermeni mimarların, Rum mimarların, Osmanlı mimarlarının, Türk mimarlarının veya hangi ırktan gelirse gelsin insanların yaşamlarını bir şekilde değiştirmiş, onların yaşa-

Tarihi binalar ÇSM'de

16.5.2011 Başkent

"Batılılaşan İstanbul'un Ermeni Mimarları" adlı sergi, Çankaya Belediyesi Çağdaş Sanatlar Merkezi'nde açıldı. Sergide, 19. yüzyıl sonu ve 20. yüzyıl başında İstanbul'da yaşayan Ermeni mimarlar tarafından yapılan tarihi binaların fotoğrafları yer alıyor.

Hrant Dink Vakfı tarafından İstanbul 2010 Avrupa Kültür Başkenti Ajansı ve HAYCAD Mimarlar ve Mühendisler Dayanışma Derneği işbirliğiyle hayata geçirilen ''Batılılaşan İstanbul'un Ermeni Mimarları'' adlı sergi, Çankaya Belediyesi Çağdaş Sanatlar Merkezi'nde açıldı.

Sergide, 19. yüzyıl sonu ve 20. yüzyıl başında İstanbul'da yaşayan Ermeni mimarlar tarafından yapılan tarihi binaların fotoğrafları yer alıyor.

Serginin düzenleyicisi Hasan Kuruyazıcı, Osmanlı Devleti'nin 19. yüzyılda kararlı bir şekilde batılılaşma dönemine girdiğini, Tanzimat ve Islahat Fermanları ile batılılaşmanın resmi devlet politikası haline geldiğini anlattı.

Toplumun tüm alanlarında olduğu gibi mimarlıkta da Avrupa'nın etkisiyle oluşturulan farklı binaların İstanbul'un çehresini değiştirmeye başladığını ifade eden Kuruyazıcı, bu binaların özellikle Ermeni, Rum ve diğer yabancı mimarlar tarafından yaptırıldığını belirtti.

Serginin, yazı içeriğinin az olması nedeniyle ''geveze'' olmadığına ve görsel zenginliğine işaret eden Kuruyazıcı, bu nedenle sergiyi gezerken insanların yorulmayacağını söyledi.

Serginin tasarımcısının da iki ilke ortaya koyduğunu anlatan Kuruyazıcı, fotoğraflarda herhangi bir rötuş yapılmadığını, binaları çirkinleştiren telefon telleri, lamba direkleri, ilanlar ve tabelalar gibi unsurların özellikle fotoğraflardan çıkarılmadığını, böylece bu binalara daha bilinçle bakılabileceğini söyledi. Kuruyazıcı, sergide yer alan bina fotoğraflarının sanki yan yana sokakta yürür gibi bir izlenim yaratacak şekilde tasarlandığını kaydetti.

Hrant Dink Vakfı Yönetim Kurulu Başkanı Rakel Dink de vakıflarının, ifade özgürlüğü açısından tüm araçla-

rın iflas ettiği noktada bile kültür ve sanatın söyleyecek sözü olduğuna inandığını ifade etti.

İstanbul 2010 Avrupa Kültür Başkenti projesi kapsamında düzenlenen serginin, bu ülke vatandaşlarından Ermeni mimarların İstanbul'a emeklerini anlattığını dile getiren Dink, ''Her bir yapının kendine has tarzı, kiminin kanaviçe işi, kiminin dantel gibi işlenmiş zarafeti, tarihe ve yaşamımıza bırakılan imzalardır'' dedi.

Ermeni mimarlara sevgi ve saygılarını yolladıklarını ifade eden Dink, serginin hayata geçirilmesinde emeği geçenlere de teşekkür etti.

Çankaya Belediye Başkanı Bülent Tanık da İstanbul'da Ermeni mimarların izlerinin çok fazla olduğunu vurguladı.

''Bu kadar bellekten yoksun bir toplum haline gelmekten utanç duyuyorum'' diyen Tanık, hangi ırktan olursa olsun insanların yaşamlarını iyi mekanlarda, onları hayata bağlayacak şekilde mekanlar yaratanları yürekten selamladığını ifade etti.

Sergi, 31 Mayıs'a kadar gezilebilecek. **(Başkent)**

13.4.2011 Sabah

Ermeni mimarlar Bahçeşehir'de

ULUSLARARASI

Hrant Dink Vakfı ve HAYCAR Mimar ve Mühendisler Dayanışma Derneği'nin işbirliğiyle hayata geçirilen "Batılılaşan İstanbul'un Ermeni Mimarları" sergisi, bugün Bahçeşehir Üniversitesi'nde ziyarete açılıyor.

Sergide, 20. yüzyılın başında İstanbul'da yaşayan 40 Ermeni mimarın yaşam öyküsü ve binaların tarihçeleri ile fotoğrafları yer alıyor.

HAGOP AYVAZ ARŞİVİ

Proje Koordinatörü: Tabita Toparlak

Türkiye tiyatro tarihinin unutulmaz ismi Hagop Ayvaz'ın yaşamı boyunca topladığı binlerce fotoğraf, makale ve tiyatro tarihiyle ilgili belgelerin arşivlenmesi projesi Nisan 2011'de başladı.

Figüran olarak 1929'da başladığı tiyatroya oynadığı, sergilediği ve yazdığı oyunlarla yaşamının sonuna kadar emek veren Hagop Ayvaz, aynı zamanda Türkiye'nin en uzun süre yayımlanan tiyatro dergisi olan Kulis'i 50 yıl boyunca çıkardı.

Hagop Ayvaz'ın Türkiye'nin yakın tiyatro tarihine ışık tutan arşivi, birçok araştırmacı ve tiyatrocu için son derece önemli bir kaynak olma özelliği taşıyor. Arşivde 10 bine yakın fotoğrafın yanı sıra, Türkiyeli önemli tiyatrocuların hayatları üzerine makaleler bulunuyor. Arşiv Türkiye'de tiyatro sanatının gelişimine katkıları göz ardı edilen, pek çoğu unutulmuş gayrimüslim tiyatrocular ve tiyatro çalışanlarının eserlerini de gün yüzüne çıkarıyor.

Proje, Hagop Ayvaz'ın ardında bıraktığı bu değerli arşivin kalıcı olmasını ve sanal ortama aktarılarak kolay ulaşılır bir kaynak haline gelmesini amaçlıyor.

Projede şimdiye kadar yaklaşık beş bin fotoğraf ile Türkiye tiyatro tarihine ilişkin belgeler (oyun davetiyeleri, makaleler, gazete kupürleri...) ayrı ayrı zarflandı ve arşiv sistematiği içerisinde numaralandırıldı. Zarflanan fotoğrafların yaklaşık 1500'ü taranarak bilgisayar ortamına aktarıldı; 2 bin 600 kadar fotoğrafın ise tüm bilgileri Ermenice ve Türkçe dillerinde sıralandı.

Projenin hedefleri arasında tasnif edilerek düzenlenen ve bilgisayar ortamına aktarılan fotoğraf ve belgelerden yararlanılarak web sitesi oluşturmak, sergi açmak ve kaynak bir kitap yayımlamak bulunuyor.

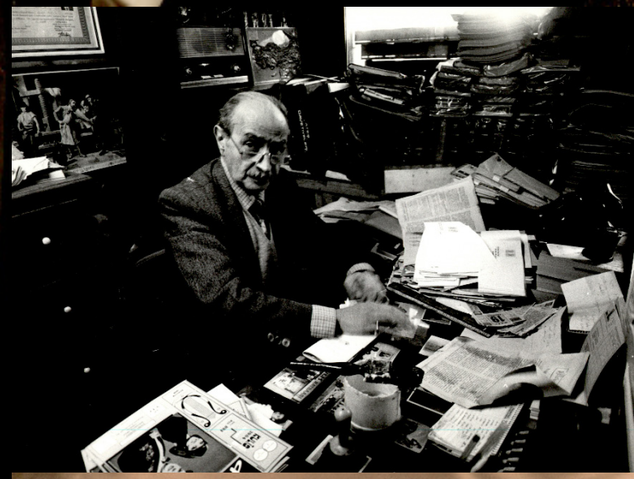

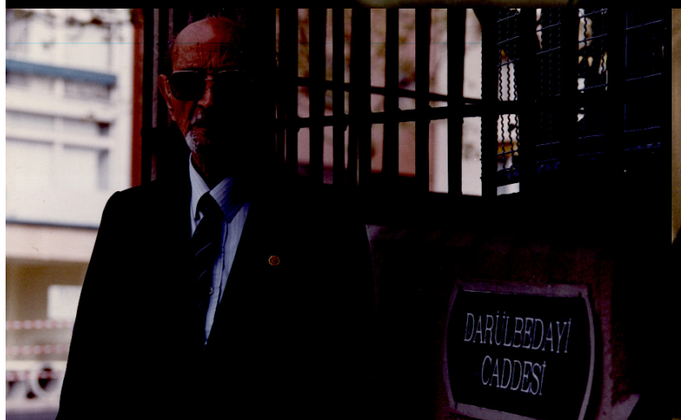

SÖYLEŞİLER

2011 yılında projelerimizin yanı sıra bir dizi söyleşi düzenledik. Farklı alanlarda uzmanlaşmış isimleri toplum ile buluşturmak amacıyla yapılan söyleşiler dizisi Cezayir Toplantı Salonu'nda, Cezayir Restaurant'ın katkısı ile gerçekleşti. Tercümeler Heinrich Böll Stiftung Derneği desteği ile yapıldı.

SERGE AVEDIKIAN İLE SÖYLEŞİ

Söyleşilerin ilki yapımcı ve yönetmen Serge Avedikian'ın katılımıyla 26 Şubat tarihinde gerçekleşti.

Avedikian'ın ödüllü 'Chienne d'Histoire' (Hayırsız Ada) isimli animasyon filminin gösteriminin ardından Ermenice gerçekleşen söyleşide tercümanlığı ve moderatörlüğü Rober Koptaş üstlendi. Avedikian, 'Chienne d'Histoire' filmine konu olan, Osmanlı İmparatorluğu zamanında İstanbul'da yaşanan 'sokak köpeği sorunu'na ve 1910'da Osmanlı idarecilerinin bu 'sorun' ile nasıl başa çıktığına değinerek, filmin tarihsel arka planı hakkında bilgi verdi. 'Chienne d'Histoire' başta olmak üzere çalışmalarında kullandığı teknikler ve çalışma yönteminden de bahseden Avedikian, filmlerinin hepsinde tarihi olaylara değinmese de insanlık tarihine ait büyük sorunları konu edindiğini belirtti.

ERMENİ FEMİNİST YAZARLAR SÖYLEŞİSİ

Söyleşilerin ikincisi 'Osmanlı Kadın Hareketi ve Ermeni Feminist Yazarlar' başlığı altında 26 Mart tarihinde gerçekleşti. Söyleşide Ermeni feminist yazarlar ve onların çoğul mirasları konuşuldu. Moderatörlüğünü Karin Karakaşlı'nın üstlendiği söyleşide Nora Tataryan, Maral Aktokmakyan, Kayuş Çalıkman, Nora Mildanoğlu, Selina Özuzun ve Belinda Mumcu Osmanlı'nın son dönemindeki Ermeni feminist yazarlar Sırpuhi Düsap, Zabel Yeseyan, Sibil Asadur, Hayganuş Mark, Arşaguhi Teotig ve Elbis Geseratsyan hakkında sunumlar yaptı.

SARA ANJARGOLIAN ILE SÖYLEŞİ

Belgesel fotoğrafçısı Sara Anjargolian ile yapılan söyleşi 16 Nisan tarihinde gerçekleşti. Anjargolian, 2,5 yıl yaşadığı Ermenistan'da çalıştığı 'Nasıl yaşıyoruz?' isimli fotoğraf projesini anlattı; burada tanıştığı yoksul insanların nasıl bir hayat yaşadığını aktardı. HIV ile ilgili bir proje için ise Güney Afrika'ya giden Anjargolian, oradaki AIDS hastalarının yaşam koşullarını gösteren fotoğraflarına dair konuştu. İngilizce gerçekleşen söyleşide Sungur Savran ve Gaye Coşar'ın katkılarıyla Türkçe'ye simültane çeviri yapıldı.

NOURITZA MATOSSIAN İLE ARSHILE GORKY ÜZERİNE SÖYLEŞİ

Söyleşiler dizisinin Mayıs ayındaki konuğu Nouritza Matossian'dı. 24 Mayıs tarihinde gerçekleşen söyleşide Matossian, asıl adı Manug Vosdanig Adoyan olan, dünyaca ünlü ressam Arshile Gorky'nin Ermeni köklerini nasıl keşfettiğini ve sanatçının sıra dışı yaşam öyküsünü anlattı. Anlatımını Gorky'nin eserlerinden örneklerle renklendiren Matossian, aynı zamanda onun yolculuğunu izlerken karşılaştığı kişilerin, engellerin ve yaşadığı maceraların fotoğraflarını da katılımcılarla paylaştı. Söyleşi Ermenice gerçekleşti ve Pakrat Estukyan'ın katkılarıyla Türkçe'ye simultane tercüme yapıldı.

FARKLILAŞSAK DA FIKRALAŞSAK

Batı, çokkültürlülükle gerçek anlamda henüz yeni tanışıyor.
Çeşnilikte en farklı kültürlere sahip Amerika'nın geçmişi dahi sadece iki asırlık.
Avrupa ise 'öteki ile birlikte yaşama'yı deyim yerindeyse laboratuvarda deney yapa yapa üretiyor.
Köklü bir çokkültürlü yaşam geleneği olmadığı için de bizim için sıradan(!) sayılan türban gibi bir konuda apışıp kalıyor, ne yapacağını şaşırıyor.
Fransa tipik bir örnek. Dini simgelerin okullarda kullanılmamasına yönelik yasanın kabulünde yaşanan sancı halen kıvrandırıyor.
Ama adamlara bir diyecek yok çünkü tecrübeleri olmasa da tekkültürlülükten çokkültürlülüğe, teklikten birliğe doğru iyiniyetle gün geçtikçe daha iyisini beceriyorlar.
Bizde ise tecrübe var, lakin niyet yok.

Çokkültürlülük kavramına antipati duyan çevrelerimiz hayli kaygılı. En büyük kaygıları da, ön plana çıkmaları halinde farklılıkların giderek fıkralaşması ve birliğimizin, bütünlüğümüzün bozulması.
Birliğimizle, bütünlüğümüzle örtülmeye çalışılan ise aslında tekliğimiz.
Hani "Ne mozaiği lan, mermer" deyişi vardı ya... İşte o.
Böyle olmasına rağmen. "Bizde çokkültürlülük zaten var, yenisine ne gerek var ki" tavrından da bir gıdım taviz verdiğimiz yok.

Rivayete göre bir zamanlar birarada yaşama muhabbetimiz o denli güçlüymüş ki farklılıklarımızı fıkralaştırır, birbirimizle oynaşırmışız.
Yan yana geldik mi bir Türk, bir Kürt, bir Ermeni, bir Yahudi, bir Rum, gayrı tutmayın bizi gitsin.
"Kürt, Türk bir de Ermeni üç arkadaş yolda gidiyorlarmış..." diye başlarmışız birbirimizi 'Ti'ye alacak denli atışmaya, sevişmeye. Hey gidi günler hey... Farklılığımıza kızacağımıza, farklılığımızla eğlenirmişiz.
Farklılığı eğlenceye dönüştürmek... İnsanoğlunun uygarlaşmasının gerçek göstergesi belki de bu.
Ama sonra... Gün gelmiş, birbirimizden korkmuş, fıkralarımızı dahi anlatamaz olmuşuz.
'Tek'lik adına birçok zenginliğimizi yitirdiğimiz gibi neşemizi de kaybetmişiz.
Tekrar o günlerimizi yakalayabilir miyiz?
Yakalamak için nereden başlamalıyız?
'Siyaset, politika' gibi ürkütücü lafları bıraksak da eğitimden mi başlasak yoksa?
Farklılıklarımızı hiç çıkmamacasına belleğimize kazıyacak ders üniteleri, araştırma konuları mı koysak ders kitaplarımıza?
Belki de en iyisi alfabeden başlamak.
"Ali topu Veli'ye at"ın yanına bir de "Ali topu Hagop'a at"ı eklemek.

Beyoğlu gazetesinin azınlıkları buluşturan bir toplantısında da sormuştum bu soruları, orada da yinelemiştim önerilerimi.
Apoyevmatini gazetesinin Genel Yayın Yönetmeni Mihail Vasiliadis dostum, espriyle takıldı bu "Ali Topu Hagop'a at" sloganına.
"Vallahi başına iş açacak laf ediyorsun" diyerek esprisini patlattı.
"Ali topu at diyorsun ama ya bu topu Ali bir başka top anlar da askere gittiğinde topu ele geçirdiğinde Hagop'a nişanlarsa ne olacak? Bana ilkokulda böyle öğrettiler demez mi?"
Gülüştük bir iyice.

İçimden "İşte bu" diyordum "İşte bu".
Bir farklının diğerine endeksli travmatik ya da paranoyak ruh halinin hangi boyutlarda gezinebileceğini gösterse de, yakalamamız gereken birliktelik işte bu.
Farklılıklarımızı fıkralaştırmak...

Hrant Dink
Agos, 4 Haziran 2004

Çocuğun en temel hakkı olan eğitim, Hrant Dink Vakfı'nın büyük önem verdiği alanlardan biridir. Her çocuğun eşit olarak yararlanması gereken bu hak, sorgulayıcı, yaratıcı bireylerin yetişebileceği şekilde ufuk açıcı olmalıdır. Vakıf, bu alanda özellikle ayrımcılığa karşı bir eğitim siyasetinin benimsenip, tüm farklılıkların teşvik edildiği, çoğaltıldığı ve yaşandığı bir eğitim sistemi için mücadele eder. Ders kitaplarındaki her nevi ayrımcı, düşmanlık uyandırıcı ifadelerin, çocuk ve gençlerin kimlik, kişilik gelişimine olumsuz etkisi olacak uygulamaların düzeltilmesi en temel hedeflerdendir. Okullar ve eğitim sistemine ilişkin herhangi bir hak ihlali durumunda gençlerle birlikte, ortak duyarlılıkta buluşarak mücadele etmeyi; dünyaya açık, kendi kimlik ve kültürlerinin bilincinde, özgüvenli bireylerin yetişmesi için çalışmayı amaçlıyor, tüm dönüşümlerin gençlerle başladığını biliyor ve geçmişten farklı bir geleceğe onlarla birlikte ilerliyoruz.

EĞİTİM

‘ARİ DUN’

‘ARİ DUN’, tüm dünyadan 13-20 yaş arası gençleri Ermenistan’a davet eden bir proje. Bu proje kapsamında Ermenistan’a giden öğrenciler, ülkeyi gezmenin dışında çeşitli sosyal ve resmi kurumları ziyaret ederek dil, edebiyat, tarih ve kültür derslerine de katılma imkânı buluyor. Geziler, eğitim programları, ziyaretler ve eğlencelerle dolu dolu geçen Ermenistan kültür günlerinde, katılımcılar, Ermenistanlı ailelerin yanında kalarak buradaki hayatı da yakından tanıma fırsatı yakalıyor. Proje, Türkiye’nin yanı sıra Mısır, Gürcistan, Fransa ve Lübnan gibi farklı ülkelerden gelen gençlerin, kültürlerini birbirleriyle paylaşmasını ve dostluklar kurmasını sağlıyor.

Seyahat masrafları hariç tüm masrafların Ermenistanlı aileler ve Ermenistan Diaspora Bakanlığı tarafından karşılanan projede, Hrant Dink Vakfı olarak katkımız, bu program ile Ermenistan’a gitmek isteyen gençlere başvuru sürecinde yardımcı olmak ve seyahat masraflarıyla ilgili sponsor arayışlarına destek vermektir. Bu yıl da Vakfımız aracılığıyla Türkiye’den yedi genç projeye başvurarak Ermenistan’a gitti.

HEINRICH BÖLL STIFTUNG DERNEĞİ TÜRKİYE TEMSİLCİLİĞİ
AÇIK TOPLUM VAKFI
TOWER AVIATION & TRAVEL

Tarihin yazılmış sayfaları yaşanmışlıklara, beyaz sayfaları ise yaşanacaklara tekabül eder.

Türk-Ermeni ilişkileri açısından da işte, asırlardan gelen ve asırlara gidecek olan ortak yazgımız bir kez daha önümüzde.

Atalarımız geçmişte kendilerine düşen sayfaları iyi-kötü doldurdular.

Asıl sorun bugün bizim bu beyaz sayfaları nasıl dolduracağımız.

Geçmişte yaşanan büyük felaketin sorumluları gibi mi davranacağız, yoksa o yanlışlardan ders alarak yeni sayfaları bu kez uygar insana yakışır bir şekilde mi yazacağız?

Bu, önümüze konmuş en büyük sorumluluk.

Bu sorumluluğun gereğini yerine getirmekten kaçınanlar ya da hâlâ kötü ve acı yaşanacaklarla doldurmak isteyenler, aslında geçmişte yaşanan o acıların sorumlularından hiç de aşağı kalmayanlardır.

Biz, sorumluluk hissedenler ise onlara izin vermemeli ve bu sayfaların aynı şekilde yazılmasını onların tekeline bırakmamalıyız.

.....

Hrant Dink
İki Yakın Halk İki Uzak Komşu, 5 Kasım 2005

Türkiye'nin, 'en uzak' komşusu Ermenistan'la ilişkilerinin normalleşmesi ve gelişmesini amaçlayan tüm Vakıf çalışmaları, "Sınır kafada açılır" ilkesine dayanır. Hrant Dink Vakfı olarak, siyasi gelişmelerden bağımsız, sivil toplumla işbirliği içinde, iki ülke arasında her alanda doğrudan teması teşvik ediyoruz. Geçmiş tecrübelerden hareketle sivil toplumun, ilişkilerin dinamiğindeki asıl belirleyici unsur olduğunu biliyor ve bu sivil gücün pekiştirilmesini öngörüyoruz. Bu amaçla iki ülke arasında doğrudan temasların ve hareketliliğin artması, her konuda ortak alanların oluşturulması ve ilişkilerin daha ileri noktalara taşınması için inisiyatifler oluşturmak temel hedefimiz. İki halk arasında 'ortak bir dil' oluşmasının, iki ülke halkı arasında kurulacak temas ve karşılaşmalardan geçtiğine inanarak, Vakıf olarak farklı faaliyet alanlarımızdaki tüm projelerde Ermenistan'ın katılımını özel olarak teşvik ediyoruz.

TÜRKİYE-ERMENİSTAN İLİŞKİLERİ

MANŞETİ KOMŞUDA ATALIM!

Proje Koordinatörü: Burcu Becermen

Hrant Dink Vakfı'nın, Heinrich Böll Stiftung Derneği işbirliği ile 2009 yılında başlattığı **Türkiye-Ermenistan Gazeteci Diyalog Programı**'nın üçüncüsü 2011'de gerçekleştirildi. Program, iki ülkenin yıllardan beri kopuk olan ilişkileri nedeniyle var olan bilgi eksikliğini gidermek; iki ülke gazetecileri arasında karşılıklı bağların oluşması ve haber alma ağlarının doğru yollardan kurulmasına katkıda bulunmak amacını taşıyor. İki ülkeden gazeteciler, aynı yıl içerisinde birbirlerinin ülkelerine giderek bir hafta boyunca, başta meslektaşları olmak üzere, sivil toplum kuruluşları temsilcileri ve politikacılarla temaslarda bulunuyor.

İki ülkeden ekonomi yazarları ve ekonomistlerin bir araya geldiği programın üçüncü yılında, komşu ülke ekonomisinin daha yakından tanınmasını sağlayacak, Ermenistan-Türkiye arasında kapalı olan sınırın ekonomik gelişme ve kalkınma açısından kaybettirdiklerini ortaya çıkaracak ve gelecekte bu alanda bizi nelerin beklediğinin tartışıldığı bir diyalog ortamı yaratmak amaçlandı.

Program kapsamında Türkiye'den sekiz kişilik bir gazeteci grubu, 27 Haziran-3 Temmuz 2011 tarihlerinde Ermenistan'ı ziyaret etti. Anadolu Ajansı, Cumhuriyet, Habertürk, Radikal, Sabah, Taraf ve Today's Zaman gazetelerinden Ermenistan'a ilk ziyaretlerini gerçekleştiren gazeteciler, Yerevan'da Civilitas Vakfı, Yerevan Basın Kulübü, Bölgesel Çalışmalar Merkezi gibi kurumların yanı sıra Capital Daily, AZG, GALA TV ve Armenian Times'ın aralarında bulunduğu medya kuruluşlarını ziyaret etti. Gazeteciler bu ziyaretlerinde Ermenistan'ı yakından tanıma fırsatı buldu, ülkedeki gazetecilerin ve medyanın genel durumu hakkında bilgi edindi.

Ekonomi üzerine araştırma yapan düşünce kuruluşları, Birleşmiş Milletlere bağlı uluslararası kuruluşlar ve Ermenistan İşadamları Derneği ile yapılan görüşmelerde ise Ermenistan-Türkiye ilişkileri, ekonomi ve kalkınmada öncelikli konular ve iki ülke arasında geliştirilebilecek ortak projeler ele alındı. Bir hafta süren ziyaret sırasında milletvekilleri, siyasi parti temsilcileri, sivil toplum kuruluşları ve çevre örgütleriyle de bir araya gelen grup, Yerevan dışında Gümrü, Echmiadzin, Khor Virab, Garni ve Geghart'ı ziyaret etti.

Programın ikinci bölümünde, Ermenistan'dan Delovoy Express, Business 24, Orakarg Economic Daily, HETQ, AZG, Aravot, CIVILNET.TV ve GALA TV'den sekiz gazeteci Türkiye'ye geldi. Gazeteciler öncelikle Today's Zaman, Dünya Gazetesi, Habertürk, Cumhuriyet, Sabah gazetelerini ziyaret ederek Türkiye'deki meslektaşları ile tanıştı. Gazeteciler, iki ülke arasında tıkanan siyasi diyalog sürecini ve bu süreçte haber alma kanallarının nasıl iyileştirilebileceğini tartıştı. Agos gazetesi, Aras Yayınevi, Kumkapı Meryemana Kilisesi ve Ermenistanlı çocukların eğitim gördüğü Gedikpaşa Kilisesi Okulu ziyaretleri sayesinde gazeteciler, Türkiye'de yaşayan Ermeniler hakkında bilgi edindi. Anadolu Kültür ve Heinrich Böll Stiftung Derneği ile yapılan görüşmelerde, Türkiye'deki sivil toplum kuruluşları ve çalışmaları hakkında fikir edindiler. Bahçeşehir Üniversitesi Ekonomik ve Toplumsal Araştırmalar Merkezi'ni (BETAM) ziyaretlerinde, Türkiye'nin kalkınma ve istihdam açısından performansını ve bu alanda karşılaşılan zorlukları öğrendiler. Prof. Asaf Savaş Akat, programa katılan gazetecilerle Türkiye ekonomisinin geçmişi, bugünü ve geleceğine dair önemli bilgiler paylaştı. Bu görüşmelerin ardından Ankara'ya geçen grup Milli Eğitim Bakanlığı'nı ziyaret ederek, yetkililerle Türkiye'de yaşayan Ermenilerin eğitim sorunlarını görüştü. Milletvekilleri Sırrı Süreyya Önder ve Şafak Pavey ile yapılan görüşmelerde ise Türkiye'nin gündemindeki önemli konular ile siyasi partilerin Ermenistan-Türkiye ilişkilerine bakışları konuşuldu. Birleşmiş Milletler ziyaretinde kalkınma alanında iki ülkenin işbirliği fırsatlarını değerlendiren katılımcılar, TRT Ankara bürosunda Ermenice yayın yapan bölümü de ziyaret etme fırsatı buldu.

HEINRICH BÖLL STIFTUNG DERNEĞİ TÜRKİYE TEMSİLCİLİĞİ

6.7.2011 Habertürk

Türk gazeteciler "Soykırım Anıtı"nda.

Ermenistan'dan TÜRK JESTİ

1 1915 tehciri sırasında Ermenilere yardım eden Türkler için Erivan'daki müzede bölüm oluşturulacak.

2 Murat Bardakçı'nın "Talat Paşa'nın Evrak-ı Metrukesi" kitabındaki belgeler de müzede sergilenecek.

3 Türkiye'nin sınırının dibindeki Metzamor Nükleer Santralı'nda tehlike yok.

Erivan'daki 'Soykırım Anıtı' ve anıttaki müze.

Doğan SATMIŞ/ERİVAN

TÜRKİYE'den, Doğu'daki iki sınır kapısını açmasını bekleyen Ermenistan, Türkler için bir jeste hazırlanıyor. 1915 Tehciri sırasında Ermenilere yardım eden Türkler için, Erivan'daki sözde "Soykırım Müzesi"nde özel bir bölüm oluşturulacak. Şimdiki binasına yeni bölümler eklenecek yeni müzede, orijinal belgeleri yansıttığı için Habertürk Yazarı Murat Bardakçı'nın "Talat Paşa'nın Evrak-ı Metrukesi" kitabı da yer alacak. Ermeniler, Türkiye sınırının dibinde kurulu olduğu için kaşkı yaratan Metzamor Nükleer Santralı için de garanti verdi:

"Uluslararası Atom Enerjisi Kurumu gelip denetledi, hiçbir tehlike yok."

GAZETECİLER ANITTA

Hrant Dink Vakfı'nın gerçekleştirdiği "Ermenistan-Türkiye Gazeteci Diyalog Programı" çerçevesinde Erivan'a giden Türk gazeteci grubu, 1915 olaylarında ölenler anısına Erivan'da yapılan "Soykırım Müzesi ve Anıtı"nı gezdi. Müzede, 1. Dünya Savaşı'na rastlayan dönemde Osmanlı yönetimi tarafından tehcir edilen Ermenilerle ilgili, "Türkleri soykırım"la suçlayan yayınlar ve fotoğrafların çokluğu dikkat çekti.

Müze Müdürü Hayk Demoyan'a bir Türk gazeteci şu soruyu yöneltti:

"Müze baştan sona Türk tarafını suçluyor ve tek yanlı. Oysa, o yıllarda Ermenilere yardım eden binlerce Türk vardı. Neden bunlarla ilgili tek bir örnek bile yok?"

ERMENİ KURTARAN TÜRK

Müdür Demoyan şu yanıtı verdi:

"Evet bu Türklerin varlığını biliyoruz. Önümüzdeki 2 yıl içinde müzeyi büyüteceğiz ve bu Türklere bir bölüm açacağız. Hatta size Ermenilere yardımcı olan üç örnek Türk'ten söz edebilirim. Bunlardan biri, Urfalı bir kadı (yargıç). Bu kadıdan, bir İsviçreli misyoner anılarında söz etmiş. Bu kadı, Ermenilere çok yardım etmiş hatta bu yüzden kendisine 'Gâvurların avukatı' deniyormuş. Hatta bu kişinin fotoğrafı da var ve sergileyeceğiz. İkincisi, bir Adanalı. Anlatılanlara göre, öldürülmek istenen masum Ermenilerin önüne atılıp, 'Beni öldürmeden bunlara dokunamazsınız' diye hepsini kurtarmış. Üçüncüsü de dönemin Kütahya Belediye Başkanı. O da, çok kişiyi kurmuş."

YENİ METZAMOR GELİYOR

Gazeteciler, Ermeni yetkililere, sınıra çok yakın olan ve eski teknoloji ile inşa edildiği için Japonya'daki Fukuşima gibi tehlike oluşturmasından endişe edilen Metzamor Nükleer Santralı'nın durumunu da sordu:

"Santral Türkiye'den çok Erivan için tehdit, çünkü ülke nüfusu olan 3.2 milyonun tamamı neredeyse Erivan'da. Ancak endişelenmeyin, santral Uluslararası Atom Enerjisi Kurumu'ndan tam not aldı ve sürekli denetleniyor."

Ermenistan, 2016'da kullanım ömrü dolması planlanan santralın yerine ikinci santral inşa ediyor. Ermenistan'ın Türkiye'ye elektrik satışı gündeme geldi, Ankara reddett

"Soykırım Müzesi"nde Türkiye'nd oyası olmak üzere getürülmüş topraklar böyle sergileniyor

"Soykırım Müzesi"nin Müdürü Hayk Demoyan, Doğan Satmış ile..

Müzede, Anadolu'daki Ermenilerin tehcir edildiği yerler böyle gösterildi

BARDAKÇI'NIN KİTABI DA MÜZEYE

Müze Müdürü Demoyan, müzenin büyütülmesi sırasında, Murat Bardakçı'n yayınladığı "Talat Paşa'nın Evrak-ı Metrukesi" kitabından da söz etti ve kita bildiğini, kısmen okuduğunu, yakında İngilizce'ye çevrileceğini söyledi. Demoyan, kitapta yer alan belgelerin de müzede sergileneceğini açıkladı.

Demoyan, "Talat Paşa'nın notlarına göre, tehcir edilen ve ölen Ermeni sayısı 1.5 milyonluk iddianıza göre az" hatırlatmasına ise "Olaylar sadece 1915'le sınır değil, öncesi ve sonrası var" yanıtını ver

Bardakçı, 91 yıl gizli kalan "Talat Paşa'nın not defterini" yayınlamıştı. Notlarda, tehcire tabi Ermeni sayısı 924 bin 158'di. Bardakçı, "Bu notlarla Ermeni tehciri ile ilgili gerçek sayılar ilk kez ortaya çıkmış oluyor" demişti.

SINIR KAPISI AÇILSIN

Ermenistan'da, çoğu ABD'deki Ermeni diasporasından dönenlerin yönettiği sivil toplum kuruluşlarının arzusu, Türk-Ermeni sınırının açılma

Türkiye'nin Karabağ'da Azerilerle barışı şart koştuğu kapıların açılması la, iki ülke ticaretinin gelişeceği iddia ediliyor. Türkiye'nin sınır illeri de ka ların açılmasını destekliyor.

Ermeniler, Türkiye'ye 160 bin dolarlık ihracata karşılık, Türkiye'den 300 milyon dolarlık mal ithal ediyor v Türk malı ürünlere ülkede sık rastlanıyor. Türk-Ermeni ilişkileri Gürcistan üzerinden yürüyor.

'UEFA'DA AYNI GRUP OLSUN'

Ermenistan Ulusal Meclisi Bilim, Eğitim, Kültür, Gençlik ve Spor Komisyonu Başkanı Artak Davtyan i "Komşumuz Türkiye takımlarının futboldaki başarılarından da mutluyuz" dedi. Davtyan, "UEFA gru elemelerinde, Azerbaycan, Ermenist ve Türkiye'yi aynı torbaya koyarsa dostluk ilişkileri gelişir mi?" sorusur şu yanıtı verdi: "Sadece bu 3 ülke değil. Rusya ve Gürcistan'ı da aynı gruba koyması gerekir. Futbol oynamaya devam etmeliyiz. Futbol kapıy açamadı ama araladı. Normalleşme için uygun bir iklim oluştu." dedi.

6.7.2011 Taraf

Önkoşulsuz yeni ilişki mümkün

Türkiye ve Ermenistan ilişkilerini normalleştirecek protokoller rafa kalkmış olsa da, kanaat önderleri, siyasiler önkoşulsuz yeni bir ilişkinin kurulabileceğini düşünüyor

DAĞIN ARDINA BAKMAK - 1

PELİN CENGİZ

pelincengiz@gmail.com

Geçen bir hafta boyunca Hrant Dink Vakfı'nın gerçekleştirdiği "Ermenistan-Türkiye Gazeteci Diyalog Programı" kapsamında bir grup gazeteci, Erivan ve Gümrü kentlerinde çeşitli temaslarda bulundu. Ermenistan'la, Türkiye'nin "dış politikada sıfır sorun" momentum uygun olmayan ilginç bir durumunun var. Ermenistan'la sınırları açmayı rafa kaldırdık diye sorunsuzuz ki, sorun da "sıfır"lanıyor. Temaslarımızın genel ekseninde ekonomik ilişkiler olsa/olmuş da, protokoller sorunu çağrışım siyasi ilişkilerin ne durumda olduğuna da bir hafta boyunca anlamaya çalıştık.

Bizarya geldiğimiz dilçiliğince ve ideal toplum örgütleri, akademisyen kurumlar, gazeteciler, işadamları, siyasiler sınırın açılmasının hem politik hem de ekonomik ilişkilere büyük katkı sağlayacağı konusunda hemfikir. Türkiye'nin özeoğlinin şu sırralarda Ermenistan olmadığının da farkındalar, ancak bu tarihi bağlıyı sahip iki toplumun siyasileri birbirlerini nasıl anlayacak, nasıl konuşacak, iki halk nasıl normalleşecek, rasul bir güven tesisi okuyucuacak konularını kafa yorıyorlar. Gözlemlendiki önemli tesbitlerden biri de, ilişkilerin normalleşmesi konusunda Ermenistan tarafında Türkiye tarafından çok daha fazla karanlıklı ve istek olması. Buradaki kritik konu ise Önkoşulsuz diplomatik ilişki. Ermenistan'ın Azerbaycan ile yaşadığı Karabağ sorununu Türkiye'nin bir önkoşul olarak masaya getirmesini, yaptıkınız görüşmelerin pek çoğunda dile getirilen ama konuşulan bir/i oldu.

Sınır açılırsa oligarkların gücü kırılır

Bölgesel Çalışmalar Merkezi (BSC) Direktörü Richard Giragosian, Ekasıl Harput kökenli bir ailedeen geliyor. ABD'de ünü dünyayı siyasilere danışmanlarla Ermenistan Ombudsmanı birlikte çalışıyor.

Richard Giragosian

Eşcinsellere hoşgörü yok

Kurumun Türk İşadamları Ermenistan'da iş yapması halinde onların haklarını korumak bir kurum olduğunu söyleyen Andreasyan, faaliyetlerini şöyle anlatıyor: "Raporlarımızı devlet kurumları dikkate alıyor. Tüm kurumlar üzerinde yetkim var. Milliyeci hakları konusunda ayrı bir personel görevlendirdik. Tapu, kadastro, belediye, polis, eğitim kurumlarıyla yönetik ilkayetler var. Bazen zalimane davranabiliyorlar. Bu kurumlarda çok hoşgörü yok. Ordudan 20 şikâyet geliyorsa, polisten 10 tane geliyor. Ancak, ordude sorun daha çabuk çözülüyor.

İşbirliği yapamadığımız kurumlara boşanda ise Yerevan Belediyesi geliyor.

Aş Kurulu'nda sağlıklı ama eşcinsel örüntülerle mutabakat vazecaz yaşanmış. Karabağ ezgandaki bölgelerin Azerbaycan'a verilmesinin konuşulabileceğini, Ermenilerin kendilerini kuşatma altında hissettiğini anlatan Ghazarian, güvenliğin birinin içiyiyetine bırakılamazlığına vurgu yapıyor: "Bakü-Ceyhan Boru Hattı Ermenistan'dan geçseydi, yıllık kazanç 15 milyon dolar olurdu. Bu çok kayda değer rakkar değil. Ermenistan'ın proje dışında kalmış olması esasında paranal bir sorun değil, ancak Ermenistan'ın projeye dahil olması bir işbirliği arzı olabilirdi. Acıl, tam anlamıyla abluka altında yaşıyorsa. Ermenistan bir kuşatılmışlık rah halıyle yaşıyor, o nedenle güvenlik konusunda hassasız. Ancak, güvenliğimiz garanti altına alındığı takdirde, her konu hakkında konuşmak mümkün olacaktır.

Sevil Ghazarian

Eduard Sharmazanov

sözcüsünün dile getiren Sharmazanov, 1991'deki ateşkes anlaşmasında Azerbaycan, Ermenistan ve Karabağ savaşına bulaşmamın imzasının bulunduğunu, çözüm için üç tarafın da yer alması gerektiğini kaydediyor. "Türkiye'nin için içine girmemesi, sorunu müdahale etmemesi yapacağı en iyi şey" diyen Sharmazanov'un görüşleri şöyle: "Türkiye'nin 1'inci büyük ekonomi olduğunun, G-20 üyesi olduğunun, Azap dünyasında ilderlik iddeasi/iddiası ile karşılaşıyor. Fakat 21'inci yüzyılda sınırın kapalı olması kabul edilemez. Üç temel ilkemiz var. Güç kullanılmasın. Karabağ'ın kendi kaderini tayin etmesi, toprak bütünlüğü. Azerbaycan, güç kullanılmasının ilkesini süreki ihlâl ediyor. Söylediği yöntemdeki dönecek. O zamın sayın rıtye edebi? Gerçe dönerek İsrî gidilmez. Karabağ, Azeri hinsyesinde olmak istemiyor. Ermenistan ile kara sınırı olmalı. Halkın güvenliği sağlanmalı. Görüşmelerde Karabağ olmadan Karabağ'ın kaderine klmse karar veremez."

Sharmazanov'a göre, bekletmeyi Türkiye'nin protokolleri imzalaması ya da sınırı açması değil, önkoşulsuz konuşmayla ilgili karmaz. Kendilerinin soykırım gibi manevi koşulları olmasına rağmen önkoşul koymadıklarını ifade eden Sharmazanov, mevcut durumu şöyle anlatıyor: "Türkiye, protokolleri imzaladığı anda, bir Mecliste ertesi gün geçiriz bunu. Ama Karabağ önkoşul olarak öne sürülsemse, Biz Türkiye'ye Kıbrıs'ta, Kürt sorununda ilerleme sağla diyor muyuz? Ermenistan'ın manevi ve hukuki anlamda farklı önkoşulları olabilirdi ama yapmadı. Ötelik, halkın bedli bir kesimini de karşımıza çıkardı. Sorunu tanıyan biz demedik."

Yeni bir protokol metni yazılsın

1991 yılı ikesi kanalı sağ ve milliyeçi; ideoloğlar sahip Ermenistan Devrimci Federasyonu (Taşnaksutyun) Uluslararası Sekreteri Giro Manoyan da, iki ülkenin önköşulsuz ilişki başlatmasın gerektiğini dile getiriyor. Manoyan, iki ülke arasında insanlasın dekterasyonda, sınır ve yaşı olayları konusunda Türkiye'nin önkoşulsuz

6.7.2011 Hürriyet

Yaşam kapısı

Türkiye'nin Karabağ sorunu nedeniyle kapattığı sınır, Ermenistan'da iğneden ipliğe her şeyin maliyetini katlıyor

▶ Gürcistan ile Rusya arasındaki sorunlar nedeniyle Ermenistan'ı Rusya'ya bağlayan demiryolu da kapalı. Bu durumda ülkenin tek bağlantısı, Gürcistan üzerinden gelen karayoluna kalıyor. Bu da Ermenistan'ın yükünü arttırıyor.

HASAN ERİŞ

ERİVAN - Türkiye'nin, yeniden açılmasını Karabağ sorununun çözümü şartına bağladığı sınır kapısı, Ermenistan ekonomisi için önemli bir maliyet unsuru olmaya devam ediyor. Ermenistan İmalatçılar ve İşadamları Birliği Türkiye Projelerinden Sorumlu Proje Direktörü **Artur Ghazaryan**'a göre, bu durum ulaşım maliyetlerini ciddi şekilde pa-

Karen Andreasyan

Richard Giragosian

Sevil Ghazarian

Eduard Sharmazanov

BM TEMSİLCİLİĞİ: Ülkede gerçek işsizlik yüzde 27

Birleşmiş Milletler'in Ermenistan'daki Mukim Koordinatörü **Dirk Boberg** ile aralarında **Armen Bayburtyan** ile **Anahit Simonyan**'ın da bulunduğu BM temsilcilerinin (üstte), verdiği bilgilere göre durum, özetle şöyle:

✔ 1991'de bağımsızlığı kazanınca piyasa ekonomisine geçiş süreci başladı. Birinci kuşak reformlar yapıldı. Eski Sovyet cumhuriyetleri içinde ilk özelleştirmeyi yapan ülke oldu. Şimdi ikinci kuşak reformlara sıra geldi.

✔ Ülke küresel kriz nedeniyle 2009'da yüzde 14.5 küçüldü. 2010'da yüzde 2.6 büyüme var. 2011 için yüzde 4.6'lık büyüme öngörülüyor. Mayısta, Nisan 2009'a göre yüzde 13.7, Mayıs 2010'a göre yüzde 9.9'luk büyüme kaydedildi.

✔ 1988'deki 6.9'luk depremde fabrikaların yüzde 40'ı yıkılmıştı. Ne Sovyet döneminde ne de sonrasında bu yıkımın etkileri giderilemedi. Fabrikaların bir kısmı yeniden kurulamadı, sanayi ve tarım

DİYALOG İÇİN MULTİMEDYA

Proje Koordinatörü: Burcu Becermen

Hrant Dink Vakfı, 2011 yılında, Galata Fotoğrafhanesi Fotoğraf Akademisi, Free Press Unlimited ve Gümrü Gençlik Girişim Merkezi (YIC) ortaklığında, Hollanda Başkonsolosluğu ve İngiltere Büyükelçiliği desteği ile **'Türkiye-Ermenistan Diyaloğunu Geliştirmek için Multimedya'** projesini başlattı. Proje, Ermenistan ve Türkiye'den genç fotoğrafçı ve fotomuhabirler arasında doğrudan temas kurmayı; katılımcıların ortak çalışması ve emeğiyle ortaya çıkan beş multimedya belgesel aracılığıyla da iki ülke arasındaki diyalog sürecine katkı sağlamayı hedefliyor.

Proje kapsamında, fotoğraf ve fotomuhabirlik geçmişine sahip beşi Türkiye'den, beşi Ermenistan'dan 10 genç katılımcı, İstanbul'da iki farklı multimedya atölyesine katıldı, sonrasında ise Kars ve Gümrü'de saha çekimleri yaptı.

12-18 Eylül 2011 tarihleri arasında Ermenistan'dan Aleksey Manukyan, Anush Babajanyan, Armenuhi Vardanyan, Marianna Vardanyan ve Sofia Danielyan, Türkiye'den Anıl Çizmecioğlu, Arif Yaman, Derya Deniz Pekkıyıcı, Eren Aytuğ ve Volkan Doğar ile bir araya gelerek İstanbul Tütün Deposu'nda gerçekleşen birinci atölye çalışmasına katıldı.

Birinci atölye çalışmasında belgesel film yapımcısı Jack Janssen, 'Multimedya Prodüksiyonu', görsel sanatçı Sevgi Ortaç 'Multimedya Teknikleri', fotoğraf sanatçısı Yücel Tunca 'Belgesel Fotoğrafçılığı' ve fotoğraf sanatçısı Berge Arabian 'Görsel Hikâye Anlatımı' konulu eğitimler verdi.

Atölye çalışmasında diyalog konusunda kişisel görüşlerini paylaşan fotoğrafçılar, eğitmenlerin yardımıyla kendilerine komşu ülkeden bir çalışma arkadaşı seçerek ortak çalışma konuları belirledi.

Projenin ikinci aşamasında, 19-27 Eylül 2011 tarihlerinde, iki grup Kars'a, üç grup da Gümrü'ye seyahat ederek belirledikleri konular üzerine fotoğraf ve video çekimleri ile ses kayıtları yaptılar.

Projenin son aşamasında bütün gruplar çekimlerinin montajlarını tamamlamak üzere, 21-27 Kasım 2011 tarihlerinde, İstanbul Galata Fotoğrafhanesi Fotoğraf Akademisi'nde gerçekleşen ikinci atölyede buluştu. Katılımcılar hafta boyunca, saha çekimlerinin kurgularını bütün gruba izleterek, Jack Janssen ve Sevgi Ortaç rehberliğinde montajlarını tamamladı. Projenin son atölyesinde eğitmen ekibine katılan gazeteci-fotoğrafçı Onnik Krikorian, Ermenistan-Azerbaycan diyaloğunu geliştirmek amacıyla uyguladığı kişisel projesi 'OneWorld' örneğini paylaşarak, multimedya ve sosyal medyanın diyaloğu yaygınlaştırmada ne şekilde kullanılabileceğine dair ipuçlarını anlattı.

Diyalog İçin Multimedya projesi sonucunda üretilen beş multimedya, 2012 yılında Türkiye ve Ermenistan'da gerçekleştirilecek multimedya sergisi ve gösterimlerinde izleyici karşısına çıkacak. Bu gösterimlerin ardından çalışmalar, çeşitli sosyal medya siteleri ile yerel ve ulusal televizyon kanalları aracılığıyla yaygınlaştırılacak.

23.9.2011 Agos

Diyaloğu geliştirmek için

EMRE ERTANİ - HRANT KASPARYAN

Hrant Dink Vakfı, Galata Fotoğrafhanesi Fotoğraf Akademisi, Free Press Unlimited ve Youth Information Center of Gyumri işbirliği ile düzenlenen 'Multimedia for Promoting Dialogue / Diyaloğu Geliştirmek İçin Multimedya' projesinin atölye süreci 17 Eylül'de tamamlandı. Proje, Ermenistan ve Türkiye halklarının yakınlaşmasına ve iki ülke ilişkilerinin barışçı yaklaşımlarla geliştirilmesine katkı sağlayacak multimedya belgeseller üretilmesini hedefliyor. Aynı zamanda, Ermenistan ve Türkiye'nin genç belgesel fotoğraf ve belgesel film üreticilerinin multimedya zemininde bir kez daha yan yana gelip, geçmişte farklı biçimlerde atılmış ortak üretim temellerini güçlendirmesini amaçlayan proje sonucunda ortaya çıkacak beş multimedya belgeseli, öncelikle Ermenistan'da, Gümrü şehrindeki yerel TV kanalı Lori TV ve Kars'ın yerel TV kanalı Serhat TV'de yayınlanacak.

Ermenistan'dan Aleksey Manukyan, Anush Babajanyan, Armenuhi Vardanyan, Mariana Vardanyan ve Sofia Danielyan; Türkiye'den Anıl Çizmecioğlu, Arif Yaman, Derya Deniz Pekkıyıcı, Eren Aytuğ ve Volkan Doğar, 13-17 Eylül 2011 tarihleri arasında, belgesel film yönetmeni Jack Janssen, görsel sanatçı Sevgi Ortaç, fotoğrafçı Yücel Tunca ve fotoğrafçı Berge Arabian'ın verdiği seminerlere katıldılar. Katılımcıların oluşturacakları ikişer kişilik beş grubun üçü Ermenistan'ın Gümrü ve Vanadzor şehirlerine, ikisi de Kars'a gidecek. Çalışacakları bölgelerde insan hakları, ifade özgürlüğü, toplumsal cinsiyet ve sınır köylerinde yaşam gibi konulara eğilecek olan gruplar, Kasım ayında, projenin üçüncü aşaması için yeniden İstanbul'da bir araya gelecekler. Tütün Deposu'ndaki çalışmalara katılan Armenuhi Vardanyan, Arif Yaman, Aleksey Manukyan ve Derya Deniz Pekkıyıcı'yla çalışmaları üzerine konuştuk.

Toplumsal önyargılara karşı sanat

Projenin en genç katılımcısı olan, 21 yaşındaki Armenuhi Vardanyan, Türkiye ile Ermenistan arasında yapılan sanatsal etkinlikleri önemsediğini, iki ülkeden sanatçılar ve sanatseverlerin bu tür oluşumlarla bir araya gelmesinin toplumlar arası yakınlaşmaya katkı sağlayacağını söylüyor. Yerevan Devlet Üniversitesi Uluslararası İlişkiler Bölümü öğrencisi olan Vardanyan, toplumsal önyargıların aşılmasında sanatın gücünün hafife alınmaması gerektiğini düşünüyor: "Ülkeler arasında bir sorun varsa, sadece siyasetçiler veya diplomatların devreye girmesi yeterli olmayabilir. Kitlelere sanat vasıtasıyla da hitap etmek mümkün, dolayısıyla bu projeyi çok önemsiyorum."

1915'ten bugüne uzanan 'korku'

Üniversiteyi bitirdikten sonra Galata Fotoğrafhanesi'nde basın fotoğrafçılığı eğitimi alan serbest fotoğrafçı Arif Yaman, proje kapsamında bir hafta boyunca video ve fotoğraf çalışmaları yaptıklarını, bu süreçte Ermenistanlı katılımcılarla birbirlerini daha iyi tanıdıklarını, birbirlerine hikâyelerini anlattıklarını ve beraber neler yapabilecekleri üzerine kafa yordukларını söylüyor. Her katılımcının, istediği hikâyeyi video ve fotoğraflarla anlatacağını belirten Yaman, yapacağı çalışma için neden 'korku' temasını seçtiğini şu sözlerle anlatıyor: "Herkes bu sorunlarla yaşamaktan bıkmış durumda. 30 yaşlarında İstanbullu Ermeni bir ressam olan bir arkadaşım, bana 'Ben bu yaşıma geldim, her 24 Nisan'da Türkler gelip bizi tehcir edeceklermiş gibi korkuya kapılıyorum, bundan kurtulmak istiyorum' diyor. Bu korkuların Ermenilerin gündelik hayatında hâlâ yer tutuyor olması, Ermenilerin geçmişte yaşananlardan dolayı bugün hâlâ korku hissediyor olması beni çok şaşırtı ve bu konuda çalışmaya yöneltti. Bunun üzerine gitmeyi ve bu konuyla ilgili hikâyeleri anlatabilmeyi çok önemli buluyorum. Gümrü'de çalışmalar yapacağım. Büyükannelerin çocuklara okuduğu, 1915'e dair ninniler varmış. Bu ninnileri söyleyen insanları bulup filme almayı ve altyazılarla ninnilerin içeriklerini anlatmayı düşünüyorum."

'Halk diplomasisi'ne sanatla katkı

Ermenistan'ın Gümrü kentinde yaşayan ve güzel sanatlar fakültesi mezunu olan Aleksey Manukyan, Türkiye'ye ilk kez bu proje kapsamında gelmiş. Manukyan, projenin ikinci bölümü için, kökenlerinin dayandığı Kars'ta çalışacak olmaktan memnun: "Ailemin kökenleri Kars'ta. Dedem Karslı. Eskiden beri bu kente özel bir ilgim var. Dolayısıyla, böyle bir proje kapsamında Kars'a gitmek benim için çok kıymetli. Proje kapsamındaki çalışmamızla, sanatsal yöntemlerle ve görselliği öne çıkararak, iki komşu kent olan Gümrü ile Kars arasında yeni bir bağ kurmaya çalışacağız. "

'Ermenistanlıları dinlemeliyiz'

Üniversitede İşletme okuyan Derya Deniz Pekkıyıcı, Galata Fotoğrafhanesi'nin belgesel programında eğitim almış. Türkiye-Ermenistan konusunda daha önce de çalışmış, İstanbullu Ermeni arkadaşlarıyla din farklılıkları, sınıf çelişkisi gibi konularda video çalışmaları yapmış. Bu program çerçevesinde Kars'ta çalışacak olan Pekkıyıcı, şunları söylüyor: "Bana 'Ne yapmak istiyorsun?' diye sorduklarında 'İnsanların kafasında soru işaretleri oluşturmak, onları düşündürmek' diye cevap veriyorum. Önyargıları yıkmaya yönelik çalışmalar yapmak istiyorum. Kişiler, halklar arasında bir sorun olmadığını, sorunu devletlerin yarattığını anlatmaya çalışacağım. Devletlerin kirli politikaları sonucu, eğitim ve medya aracılığıyla insanlar etkileniyor. Türkiye'dekilerin Ermenistanlıları dinlemesi çok gerekli ve önemli."

Bağımsızlığın 20. yılı şerefine

Ermenistan'da, ülkenin bağımsızlığı kazanmasının 20. yıldönümü kutlamaları kapsamında, 250 eserden oluşan bir resim sergisi açıldı. Diasporadan (ABD, Kanada, Suriye, Irak, Gürcistan, Estonya, İtalya, Belçika, Rusya, Ukrayna, Beyaz Rusya, Avustralya) ressamların eserlerinin de yer aldığı sergide, İstanbul'dan herhangi bir eser bulunmuyor. Ermenistan Diaspora Bakanı Hranuş Hagopyan, serginin açılışında yaptığı konuşmada, bunun eşsiz bir sergi olduğunu söyledi ve katılımcıları tebrik etti.

'Mübadele' filmi Boğaziçi Kitap Günleri'ni açtı

Çekimleri Ordu, Selanik, Drama, Katerini ve Kilkis'te yapılan 'Kardeş Nereye: Mübadele' adlı belgesel film izleyiciyle buluştu. Yönetmenliği Ömer Asan'ın yaptığı film, nüfus mübadelesini konu alıyor. Türkiye'de ilk olarak, 15 Eylül'de, Boğaziçi Kitap Günleri'nin açılışında gösterilen film, 14. İstanbul Uluslararası 1001 Belgesel Film Festivali, Antalya Altın Portakal Film Festivali ve Adana Altın Koza Film Festivalin'de de gösterilecek.

FOTOĞRAF • ARAS MARGOSYAN

İstanbul'da 'Van Project' rüzgârı esti

LUSYEN KOPAR

şitli müzik okullarında eğitim gören 13 müzisyenden oluşu-

Mezopotamya Sosyal Forumu'na katılmak için Diyarba-

Harutyunyan'ın öğrencisi olan genç solist, Parseğ Ganaçyan ve

Grubun menejeri Anahit Davidyants, Türkiye'ye ilk kez

Video ve Dijital Sanatlar Festivali: Kurye

BERİL ESKİ

12. İstanbul Bienali'ne paralel etkinlikler kapsamında, bu yıl 11. defa düzenlenen Kuryefest 14 Eylül'de başladı. Yapı Endüstri Merkezi'nde devam eden video ve dijital sanatlar sergisi Kuryefest'in ana teması video oyunları. Festivalin merkezinde FACT Liverpool tarafından İngiltere'de ve NIMK (Hollanda Medya Sanatları Enstitüsü) tarafından Hollanda'da yapılan video oyunlarının yer aldığı bölüm var. Festivalin ilk gün, Kuryefest'in ilk etkinliklerinden biri olan 'Video oyunları oyun mudur sanat mıdır?' tartışmasının yapıldığını, ikinci gün ise Türkiye'de video oyunları ile ilgilenen akademisyenlerin bu konudaki makalelerini sunduklarını belirtti. Makale sunumlarının ardından yapılan tartışmaları kitaplaştırmayı planladıklarını ifade eden Arkman, son seminerde de, video oyunlarını profesyonel kariyer haline getirenlerle video oyunlarının likler kapsamında yer alan seminerlerde ilk gün 'Video oyunları oyun mudur sanat mıdır?' tartışmasının yapıldığını, ikinci gün ise Türkiye'de video oyunları ile ilgilenen akademisyenlerin bu konudaki makalelerini sunduklarını belirtti. Makale sunumlarının ardından yapılan tartışmaları kitaplaştırmayı planladıklarını ifade eden Arkman, son seminerde de, video oyunlarını profesyonel kariyer haline getirenlerle video oyunlarının

GALATA FOTOĞRAFHANESİ · FREE PRESS UNLIMITED · YIC Youth Initiative Centre · Kingdom of the Netherlands · İngiltere Büyükelçiliği Ankara

DOKUN! DEMOKRATİKLEŞİRSİN

Kitabı Mukaddes insanın tanrısal kattan düşüşünü ve insanlaşma sürecini, yasaklanana dokunması ile başlatır. Dokunulması yasaklanan ağaçtan Havva'nın meyveyi koparıp Adem'e yedirmesiyle o vakit gözleri açılır, iyiyi ve kötüyü bilerek, kendilerinin çıplak olduğunu fark ederler ve incir yaprakları ile önlükler yaparak artık gizlenirler. Allah'ın gazabı korkunçtur! Kadını acı ile doğurmakla, erkeği de ömür boyu çalışmayla cezalandırır.
Daha sonra çoğalarak kalabalıklaşan insanoğlunun evrim süreci, insanlar arası sosyal ve siyasal ilişkilerin süreciyle atbaşı koşturur. Bu sürecin asıl açıklamasını ise tarih içinde ortaya çıkan sayısız yasaklarla, insanın bu yasaklara karşı mücadelesinde ve başkaldırısında aramak gerekir. Bu süreci irdeleyenlerin önüne çıkan ve hiç değişmeyen en temel gerçek ise yine "dokunulmaz" tabulardır. Yine hep bir şeylere dokunulamamış, yine hep birileri dokunulmaz kalmışlardır. Gelin görün ki 21. yüzyılın başında Türkiyemizde siyasetçilerin dokunulmazlığı sorunu hâlâ gündem işgal etmekte.

Temiz toplum isteme sürecine girmiş olan ülkemizde bu dokunulmazlık zırhı, devletin bizzat kendisinin temizlenmesi önünde büyük engel teşkil ediyor. Hep birlikte izliyoruz gelişmeleri, konu artık kişilerin dokunulmazlığından çıkmış, devletin dokunulmazlığını tartışılır hale getirmiştir. Ne yargı dokunabiliyor bu dokunulmazlara, ne de devletin bir başka gücü. Ama belli ki toplumun dokunulmazlara dokunma talebinin önünde artık durulamayacak. Bu hafta Türkiye Büyük Millet Meclisi'nde milletvekillerimiz hiç de alışık olmadıkları bir sınavla karşı karşıyalar. "Bize de dokunulsun" diye çok önemli bir özveride(!) bulunacak, oylama yapacaklar. Dokunulmazlıkların kalkması gerçekleşir mi? Sayısal dengelerin sürekli kaydığı bir mecliste "şıppadanak" gerçekleşebileceğini savunmak fazla iyimser bir beklenti. Ama şu gerçek var ki bugün olursa âlâ, olmazsa yarın, bir gün hem de çok yakın bir gün bu dokunulmazlıklar kaldırılacaktır. Kaldırılmalıdır.

Laf dokunulmazlıktan açılmışken konuyu birkaç satırla cemaat yaşantımıza aktarıp buradaki dokunulmazlıklara da biraz dokunmak gerekiyor. Cemaat yaşantımızda da bir kişiye, bir kuruma yapılan en ufak bir eleştiride aynı dokunulmaz tabuların işlediğini görmüyor muyuz? Sanıyorum cemaat içinde de artık dokunulmaz sayılan konuların üzerine gitmeli ve dokunulmamış hiçbir şeyi tabusal karanlığında bırakmamalıyız. Kendi adımıza, gücümüzün yettiğince bu tabulara dokunmaya çalışıyoruz. Bunun ne denli zor bir uğraş olduğunun bilincindeyiz. Biliyoruz ki eleştiri alışkanlığı olmayan bir topluma böyle bir geleneği yerleştirmek hayli zor, ama bu çabamızı sonuna kadar sürdüreceğiz.

Niçin dokunmaktan korkmamalıyız?
Etolog(*) Desmond Morris, Sevmek Dokunmaktır adlı kitabında, gittikçe kalabalıklaşan dünyamızda nasıl birbirimize dokunamaz hale geldiğimizi ve bu "dokunulmazlığın" tehlikelerini anlatır. Bazen sırta indirilen dostça bir şaplağın ne kadar insani bir davranış olduğunu ve değer kazandığını uzun uzadıya anlatan Morris, bunun aslında sevginin göstergesi olduğunu savunurken şöyle der: "Dokunma en temel duyumuzdur - duyuların anası olarak adlandırılır. Ne yazık ki, üstelik fark etmeksizin, gittikçe daha az dokunur kişiler olmakta, gittikçe birbirimizden uzaklaşmaktayız".
Morris'in, dokunmayı ve dokunulmayı sevgiyle özdeşleştirmesine katılıyoruz. Ve eğer seviyorsanız... ama gerçekten seviyorsanız "dokunun", "Dokunulmaktan da kaçınmayın" diyoruz:
"Korkmayın dokunun! Demokratikleşirsiniz."

(*) Etoloji: Zoologi biliminin bir dalı, hayvanlara özgü davranışları gözler ve yorumlar.

Hrant Dink
Agos, 21 Kasım 1997

Yurttaşlık bilincine sahip bireylerden oluşan şeffaf bir toplum yapısı içinde etnik, dini, kültürel ve cinsel tüm farklılıklar için, herkes için demokrasi talebi, Vakfın temel ilkeleri arasında yer alıyor. Vakıf, azınlık haklarını da ayrı bir mesele değil, doğrudan Türkiye demokrasisinin bir parçası olarak görüyor.
Vakıf, özellikle nefret söylemine yönelik farkındalık yaratmak konusunda yapısal bir duyarlılığa sahip. Bu açıdan medyanın yapıcı rolünün teşvik edildiği çalışmalarla her tür ırkçılığa ve ayrımcılığa karşı mücadele etmek en önemli önceliklerden biri.
Avrupa Birliği ile ilişkiler ve AB'ye giriş süreci, demokratikleşme sürecinin adımı olarak desteklenirken, ifade özgürlüğü de tabu addedilmiş tüm konuların konuşulabildiği bir genişlikte tahayyül ediliyor.
Hrant Dink Vakfı olarak, konuşabildiğimiz ve konuşarak özgürleşebildiğimiz bir düzende demokratlık kavramının içinin deneyimlerle ve gerçek anlamda empatinin geliştirilmesi ile doldurulabileceğine inanıyor, Türkiye toplumunun hakkı olan demokrasi için çaba harcamayı ödev sayıyoruz.

DEMOKRATİKLEŞME VE İNSAN HAKLARI

MEDYADA NEFRET SÖYLEMİ PROJESİ

Proje Koordinatörleri: Nuran Gelişli
Garen Aram Kapril

nefretsoylemi.org

2009 yılından beri devam eden **'Medyada Nefret Söylemi'** projesi, gazeteleri izleyerek ve raporlama yaparak, medyadaki ırkçı ve ayrımcı söylemi görünür kılmayı, ırkçılık ve ayrımcılıkla mücadele etmeyi amaçlıyor.

AYLIK RAPORLAR

Vakıf, proje başladığı yıldan bu yana nefret söylemi içerdiği tespit edilen haber ve köşe yazılarının geniş analizleri, gündemle ilişkileri, hedef gruplar ve bu grupların ne şekilde hedef olduklarını gösteren istatistiki bilgi ve bulguların yer aldığı dört aylık raporlar yayınlıyor. Hazırlanan raporlar www.nefretsoylemi.org sitesine yükleniyor. Raporlar ayrıca, sivil toplum kuruluşlarına, üniversitelere, gazete editörlerine, Türkiye Gazeteciler Cemiyeti (TGC), Radyo ve Televizyon Üst Kurulu'nun (RTÜK) da aralarında bulunduğu kurumlara gönderiliyor. Hrant Dink Vakfı 2011 yılında da bu faaliyetlerini sürdürdü. 2011 yılı içinde yapılan düzenli taramalar sonucunda medyada Ocak, Şubat ve Mart aylarında misyoner ve misyonerlikle ilgili haberlerde fark edilen artışlar, bir ara rapor hazırlanarak gazetecilere gönderildi. **www.nefretsoylemi.org** sitesi yenilendi.

2011 yılında proje kapsamında, projenin en önemli ayaklarından biri olan www.nefretsoylemi.org sitesi yenilendi. Yazılı basın taraması sonucunda nefret söylemi içerdiği tespit edilen haber ve köşe yazıları ile bunların görselleri, kısa analizleriyle birlikte siteye yüklendi. Siteye yüklenen haberler, yıl boyunca, sosyal paylaşım ağları Facebook ve Twitter üzerinden paylaşıldı. Sitenin herkesin aktif olarak katılabileceği şekilde tasarlanması sayesinde takipçilerin gönderdiği haber ve köşe yazılarının, moderasyon tarafından uygun görülenleri analizleriyle birlikte sitede yayınlandı. Takipçiler ayrıca siteye konulan haberlere yorum yaptı, forumlardaki tartışmalarda yer aldı, talep edenlere elektronik posta yoluyla haftalık bülten yollandı.

MALATYA: 25 HAZİRAN 2011 'MEDYADA NEFRET SÖYLEMİ' ATÖLYE ÇALIŞMASI

Malatya, Adıyaman, Diyarbakır, Gaziantep ve Mardin'den katılan yerel gazetecilerle Malatya'da, 'Medyada Nefret Söylemi' başlıklı atölye çalışması yapıldı. Atölyede, projenin amacı, yöntemi, o döneme kadar elde edilen bulgular ve **www.nefretsoylemi.org** sitesi hakkında bilgiler verildi. İnsan Hakları Ortak Platformu Genel Sekreteri Feray Salman'ın nefret söylemini uluslararası sözleşmeler bağlamında ele alan sunumundan sonra, Ankara Üniversitesi İletişim Fakültesi öğretim üyesi Prof. Dr. Eser Köker, medyanın nefret söylemini nasıl kullandığına ve nasıl yeniden ürettiğine dair, gazeteci Erol Önderoğlu ise hak odaklı habercilik konusunda sunum yaptı.

AFYON: 15 EKİM 2011 'MEDYADA NEFRET SÖYLEMİ' ATÖLYE ÇALIŞMASI

İkinci atölye çalışması Afyon'da gerçekleştirildi. Bu çalışmaya Afyon ve Uşak illerinden yerel gazeteciler ve sivil toplum kuruluşu temsilcilerinin yanı sıra, Eskişehir Anadolu Üniversitesi İletişim Fakültesi öğrencileri katıldı.

Bu çalışmada da projenin yöntemi, amaçları ve o döneme kadar elde edilen bulgular üzerine yapılan kısa bir sunumun ardından, **www.nefretsoylemi.org** sitesi hakkında bilgiler verildi. Eskişehir Üniversitesi İletişim Fakültesi öğretim üyesi Doç. Dr. İncilay Cangöz, söylem analizi üzerine bir sunum yaptı. Ankara Üniversitesi İletişim Fakültesi araştırma görevlisi Halise Karaaslan Şanlı ise medyada nefret söyleminin nasıl yeniden üretildiğini yazılı basından ve televizyon dizilerinden örnekler vererek anlattı. Ardından nefret söylemi içeren örnek haberler katılımcılarla birlikte incelendi ve yeniden yorumlandı.

TOPLANTILAR VE DİĞER FAALİYETLER

Farklı tarihlerde, çeşitli sivil toplum kuruluşlarıyla görüşmeler yapıldı. Pozitif Yaşam Derneği, Barış Derneği, KAOS-GL, Sosyal Değişim Derneği ve İnsan Hakları Derneği ile yapılan görüşmelerde nefret söylemine karşı mücadelede ne şekilde işbirliği yapılabileceği konuşuldu. www.nefretsoylemi.org sitesinde özellikle kadınlara, eşcinsellere, engellilere ve HIV ile yaşayanlara yönelik üretilen nefret söylemi haberlerinin yer alması amacıyla sivil toplum kuruluşlarından, kendi alanlarında tarama yaparak, nefret söylemi içerdiğini düşündükleri haberleri siteye göndermeleri için işbirliği istendi.

Marmara, Galatasaray ve Bahçeşehir üniversitelerinin İletişim ve Sosyoloji fakültelerinde, nefret söylemi konusunun ders olarak okutulması veya bir dersin içerisinde anlatılması amacıyla görüşmeler yapıldı.

Fakültelere nefret söylemi projesinin afişleri ve broşürleri bırakıldı, projenin ve web sitesinin duyurulması, yaygınlaştırılması konusunda destek istendi.

Proje koordinatörlerinden Garen Aram Kapril IMC TV'de yayınlanan 'Gündem Araştırma' programının 'Medyada nefret söylemi' başlıklı bölümüne konuk olarak katıldı ve Boğaziçi Üniversitesi Sosyal Hizmet Kulübü'nün düzenlediği 'Medyada Nefret Söylemi ve Nefret Suçları' konulu etkinlikte konuşmacı olarak yer aldı.

Çeşitli üniversitelerin, medya etiği dersinde istenen 'medyada nefret söylemi' konulu ödevleri için Vakfa başvuran öğrencilere, gereken destek verildi.

31.10.2011 Evrensel

Medyada nefret Kürtleri ve Ermenileri hedef aldı

Hrant Dink Vakfı tarafından hazırladığı Medyada Nefret Söylemi İzleme Raporu'nun yedincisi yayımlandı. Rapor Mayıs-Ağustos 2011 döneminde ulusal ve yerel medyada yayınlanan nefret söylemi içeren haberlerin çetelesini ve analizini yapıyor. Bu dönem çalışması esas olarak etnik ve dini temelli nefret söylemine odaklanırken, cinsiyetçi ve homofobik söylemleri de tarama

yor. Bunun dışında Rum, Yunan, Arap, Alevi ve Zerdüşt topluluklara yönelik nefret söylemleri de medyada yerini alıyor.

ETNİK GRUPLARA YÖNELİK NEFRET SÖYLEMİ

Geçtiğimiz dört aylık dönemde en fazla hedef alınan grup Hristiyanlarken, bu dönem Kürtler ve Ermeniler. Ermenilere yönelik söylem-

ler gündemden bağımsız konularda kuruluyor. Bunlardan bazıları PKK ile ilişkilendirerek, "asıl düşman Ermeniler" anlayışıyla üretiliyor.

Kürtlere yönelik nefret söylemleri "terör" başlığı altında gündeme geliyor. Kadın cinayetleri, yolsuzluk vs. gibi suçlar Kürtlere mal edilirken,

köşe yazılarında olumsuz çağrışımlar ve küçük düşürmeye yönelik söylemler üretiliyor.

GAZETELERDE NEFRET SÖYLEMİ

Belirlenen dönemde medya içeriklerinde tespit edilen nefret söylemlerinin yüzde

87,8'
9,7'si
2,4'ü
oluş
ne e
Orta
yurt,
Gün
Hürr
izliy
Ü
biçin
başv
gal k
ğlan

20.7.2011 Habertürk

Nefret suçu

HERKESİ eleştiriyoruz işimize gelince, elimizin altında köşemiz var ya...

Irkçı, şoven, faşist çıkışlara **"Dur!"** diyebilmek için önce kendi dilimize bakmamız gerekiyor kanımca... Yani bugün çuvaldızı, bize, medyaya batırıyorum. Elimde **"Medyada Nefret Söylemi"** başlığında bir rapor var. Hrant Dink Vakfı'nın hazırladığı rapor, medyanın günahlarını tek tek gözümüzün önüne seriyor.

Zaman, Posta, Hürriyet, Sabah, Yeni Akit, Habertürk, Milliyet, Aksam, Vatan, Sözcü, Yeni Şafak, Star, Taraf, Milli Gazete, Cumhuriyet, Yeniçağ, Ortadoğu, Sözcü, Radikal, Birgün ve Evrensel gazetelerini incelemişler. Söyle bir yol belirlemişler: **"Gazetelerin her sayfasındaki her haber ve köşe yazısı okunmakta, doğrudan ve açık bir dille dini ya da etnik gruplar, eşcinseller ve trans kişilere yönelik nefret söylemi içeren haber ve köşe yazıları seçilmektedir."**

Önce oluşturdukları nefret kategorileri...
1- Abartma, yükleme, çarpıtma
2- Küfür, hakaret, aşağılama
3- Düşmanlık, savaş söylemi
4- Doğal kimlik öğesini nefret aşağılama unsuru olarak kullanma...

Hedef gruplara göre nefret söylemine gelince... Sıralayalım...
Hıristiyan-Ermeni-Yahudi-Rum-Kürt-Arap-Arnavut...

Nefret söylemine en fazla rastlanan gazeteler arasında Yeniçağ, Ortadoğu ve Sözcü yer alıyor. Ana akımı temsil eden gazetelerden sadece Hürriyet bu kapsamda değerlendirilebilecek bir habere yer vermiş!

Köşe yazılarında durum daha vahim...

Posta Gazetesi yazarı **Candaş Tolga Işık**'ın Kürtleri hedef alan **"Güneydoğu'da çanak anten terörü"** ve Hürriyet Gazetesi yazarı **Yalçın Bayer**'in Ermenileri hedef alan **"Azeri hanımla evlenmem suç mu oluşturuyor"** başlıklı köşe yazıları örnek olarak konulmuş.

Bazı haber başlıklarını da hatırlatalım.
Alçaklık genlerine işlemiş! (Yeniçağ)
Leş Kargaları (Milli Gazete)
Batı'nın hastalıkları günümüze taşınıyor (Yeni Akit)
Bölücülüğü camiye de soktular (Sözcü)
Bütün bu çalışma kapsamı dışında, nefret

Nefretsoylemi.org ile söylemin sahipleri sivil toplumun denetimine açılıyor

3.10.2011 BT Haber

Medyada Nefret Söyleminin İzlenmesi projesi yaklaşık iki yıl önce başladı. Hrant Dink Vakfı öncülüğünde başlatılan proje nefretsoylemi.org internet sitesi üzerinden de destekleniyor. Projede, ulusal medya taranarak, ayrımcılık ve düşmanlık içeren haber ve köşe yazıları sitede yayımlanıyor. Böylece medya sivil toplumun denetimine açılıyor. Çalışmanın özel amacı ise, yaygın ulusal medyada gözlemlenen, farklı gruplara yönelik nefret söylemiyle mücadele. Bu amaca ulaşmak için çalışırken, nefret söylemi kavramıyla ilgili bilgi sağlamak, nefret söyleminin toplumun, özellikle de medya, iletişim ve hukuk camiasının gündemine getirilmesi yoluyla kamusal bir tartışma yürütülmesine ve ayrımcı ve ırkçı söylemle mücadele yolları ve

insan hakları ve azınlıklara yönelik daha saygılı ve bilinçli bir dil kullanılmasını teşvik etmeyi de

çalışmaları ancak son yıllarda gündeme geldi ve bu alanda çok az çalışma mevcut. Bu proje, bu

kuruluşlarının uzmanlık alanl çerçevesinde benzer çalışma yürütmesi için teşvik edici ol Medyada nefret söyleminin izlenmesi çalışması sırasında dikkate alınarak seçilmiş topl gazete inceleniyor. Belli bir s her gün dört gazete, Pazar gü ise iki spor gazetesi okunuyo Yazının analizinde hangi grub ya da grupların hedef alındığı belirlendikten sonra, nefret d kullanılış biçimleri kodlanıyor olumsuz özelliği ya da fiili tür atfetmek, gruba yönelik düşm da tehdit algısı yaratmak, şid teşvik etmek ya da şiddeti sa insanlıktan düşürücü niteleme kullanmak, kişi üzerinden gru aşağılamak gibi. Yazılarda ku görsellerin haberle doğrudan olup olmadığı da kodlanıyor.

İSTANBUL'DAKİ ERMENİ VAKIFLARI'NIN MÜLKİYET SORUNU

Proje Koordinatörü: Nora Mıldanoğlu
Proje Asistanı: Özgür Leman Eren
Araştırmacılar: Mehmet Atılgan, Mehmet Polatel

Hrant Dink Vakfı tarafından Avrupa Komisyonu ve Açık Toplum Vakfı'nın desteği ile Mart 2011'de başlatılan projenin amacı Cumhuriyet tarihi boyunca İstanbul'daki Ermeni vakıflarının yaşadıkları mülkiyet hakkı ihlallerini incelemek ve bu konuda toplumu bilgilendirmek. Türkiye'deki azınlıkların eğitim, din ve kültürel varlıklarının devamlılığının yegâne maddi kaynakları olan bu mülklerin envanterinin çıkarılması, haritalandırılması, el değiştirme sürecinde yaşanan sorunların insan hikâyeleri temel alınarak derinlemesine incelenmesi ve geniş toplumla paylaşılmasıyla hukukun üstünlüğünün, tüm insan haklarına ve temel özgürlüklere saygının gelişmesine ve güçlenmesine katkıda bulunmak projenin temel hedefi.

Bu projeyle, 1923'ten günümüze kadar bu konuda neler yapıldığı, nelerin yapılabileceği ve ileride nelerin yapılması gerektiği sorularına cevap aranıyor.

Ağustos 2012'de tamamlanacak olan projenin ilk on ayında, Ermeni vakıflarının yöneticileri ile görüşmeler yapıldı ve projenin amaç ve içeriği anlatıldı. 17 vakfın arşivi dijital ortama aktarıldı. Arşivlerdeki çalışmalarda 15 genç, gönüllü olarak projeye dahil oldu. Ermeni vakıflarının el konulan mülklerinin yerleri İstanbul haritasında tespit edildi. Haritalandırma çalışmasında vakıfların arşivlerinin yanı sıra Hrant Dink'in kişisel arşivinden, hayatını vakıfların mülkiyet sorunlarının çözümünde adamış Avukat Diran Bakar'ın arşivinden, Başbakanlık Osmanlı Arşivi'nden, Agos gazetesi arşivinden ve literatür taramasından elde edilen bilgilerden yararlanılıyor. Bu çalışmada güncel haritaların yanı sıra, 19. yüzyıla ait eski İstanbul haritaları da kullanılıyor. Haritalandırma çalışması, zaman içinde sokak isimleri ve kapı numaralarının değişmesi nedeniyle el konulmuş mülklerin yerinin tespit edilememesi sorununun çözümü için ayrı önem taşıyor.

Proje kapsamında ayrıca, araştırmacılar, 2011'in Aralık ayının başında Yunanistan'a giderek Batı Trakya'daki Türk azınlık vakıflarının temsilcileri ile görüştü. Bu görüşmelerden elde edilen görüş ve bilgiler doğrultusunda hazırlanacak karşılaştırmalı raporda, Türkiye'deki azınlık vakıfları ile Batı Trakya'daki Türk azınlık vakıflarının kurumsal hakları ve çalışmaları ele alınacak. Mart 2012'de proje kapsamında gerçekleşecek ilk atölye çalışmasına Batı Trakya'da görüşülen iki Türk azınlık vakfı temsilcisi davet edildi. Bu çalışmayla iki azınlık grubunun dayanışmasına katkı sağlamak amaçlanıyor.

Proje ekibine yol göstermesi için oluşturulan Danışma Kurulu şu isimlerden oluşuyor: Prof. Arzu Öztürkmen (Boğaziçi Üniversitesi, Tarih Bölümü), Dr. Avedis Demir, Av. Fethiye Çetin, Av. Luiz Bakar, Nazar Binatlı, Özlem Dalkıran, Av. Sebu Aslangil, Av. Setrak Davuthan, Prof. Turgut Tarhanlı (İstanbul Bilgi Üniversitesi, Hukuk Fakültesi).

Proje kapsamında 2012 yılı içinde üç ayrı, iki günlük atölye çalışmaları gerçekleştirilecek. Katılımcılar, konu hakkında derinlemesine bilgilendirilecek, konuyu tartışma imkânı bulacak. Bu çalışmalarla katılımcıların yerel ve ulusal politikaların şekillenmesindeki rollerinin ve azınlık vakıfları gibi örgütlü sivil toplum kuruluşlarına katılımlarının arttırılması amaçlanıyor.

Tarihçiler, hukukçular ve sosyal bilimciler ve diğer araştırmacılar için geniş bir kaynak niteliğinde olması amaçlanan araştırmanın sonuçları, kalıcı olması amacıyla, proje sonunda yayımlanacak kitapta ve açılacak internet sitesinde yer alacak.

AÇIK TOPLUM VAKFI

17.2.2012 Agos

Vakıf mülkleri sorunu için tarihi çalışma

EMRE EKTANI
emreektani@agos.com.tr

Hrant Dink Vakfı, İstanbul'daki Ermeni vakıflarının mülkiyet sorunlarının tespiti ve çözümü için önemli bir projeye imza attıyor. Vakfın, Avrupa Birliği Türkiye Delegasyonu ve Açık Toplum destekçiliye yürütmekte olduğu proje kapsamında yaptığı araştırmalar Mart 2011'den beri devam ediyor. Proje çerçevesinde Osmanlı döneminden bu yana İstanbul'daki Ermeni vakıflarının mülkiyete ilişkin yaşadığı problemler incelenıyor. Projenin temel amacı Ermeni vakıflarının günümüzse kadar yaşadıkları sorunları Türkiye toplumununun bilgisine sunmak. Proje kapsamında, vakıf arşivleri, Hrant Dink Arşivi, Avukat Diran Bakar Arşivi, Başbakanlık Devlet Arşivleri belgeleri incelenıyor; tarihi İstanbul haritaları temel alınarak incelenıyor. Tasnif edilen belgeler dijital ortama aktarılıyor ve tarihi nitelikteki bilgiler böylece koruma altına alınmış olıuyor. Proje sonunda İngilizce ve Türkçe olarak bir kitap yayımlanacak ve bir internet sitesi açılacak. Sitede araştırmaların sonuçlarının yanı sıra bir de interaktif İstanbul haritası bulunacak ve bu haritada farklı kriterlere göre aramalar yapılabilecek. Mesela ilçe taramasıyla, her ilçede bulunan mülkiyet sorunu yaşamış mülkler görülebilecek. Vakıf, proje için Ermeni vakıflarıyla tüm işbirliği imkânlarını değerlendirmeye hazır. Şu ana kadar bu konuda çeşitli adımlar atıldı. 15 Şubat günü tüm vakıf yöneticilerinin davetli olduğu bir toplantıda çalışmalarıyla ilgili bilgi veren projenin koordinatörü Nora Mıldanoğlu ve araştırmacılar Özgür Eren, Mehmet Atılgan ve Mehmet Polatel, çalışmalarını Agos'a anlattı.

Proje, Mart 2011'de başladı. Daha öncesinde Hrant Dink Vakfı, Avrupa Birliği Türkiye Delegasyonu'na böyle bir proje yürütebilmek için fon başvurusunda bulunmuştu ve bu başvuru kabul edildi. Projeye başlayan Açık Toplum Vakfı ile de iletişime geçtik ve kendileri de projemizi desteklemeyi kabul etti. 18 ay olarak belirlediğimiz çalışma süresi Ağustos 2012'de tamamlanacak.

'Mümkün olan en kapsamlı bilgi'

Hrant Dink Vakfı'nın niçin böyle bir proje yürütmeye karar verdiğini açıklamak gerekiyor. Bu proje vakfın demokratikleşme ve insan hakları programı kapsamında gerçekleştirilçiği çalışmalardan biri. Hrant Dink'in, azınlık vakıflarının mülkiyet sorunlarıyla ilgili zengin bir arşivi vardı; bu arşiv çalışmalarımızın başlangıç noktası oldu. Bu konuyla ilgili yazılan basılmış belgeler ve raporlarda Hrant Dink'in bu arşivi sıkça referans olarak gösteriyor. Ancak, bu arşiv mülkiyet sorunu yaşayan taşınmazlar hakkında eksiksiz bilgiler ve veriye sahip bir arşiv değildi tabii ki. Projemizin sonunda, İstanbul'daki Ermeni vakıflarına ait mülkler hakkında mümkün olan en kapsamlı bilgiye ulaşmak istiyoruz. Bu yandan da arşivlerin korunmasına katkıda bulunmak istiyoruz. Bu yandan da arşivlerin korunmasına katkıda bulunmak istiyoruz. Bu yandan da arşivlerin de yaşanan sorunun boyutunu tamamen görebilmemiz ve gösterebilmemiz gerekiyor.

'Diran Bakar Arşivi en önemli kaynak'

Bilgi toplama sürecinde, Avukat Diran Bakar'ın arşivinden sıkça yararlanıyoruz. Hrant Dink Vakfı olarak, Bakar ailesinin de onayı ile Diran Bakar'ın mesleki hayatı boyunca bulduğu tüm dosyaları ait dosyaları dijital ortama aktardık. Bu dosyalar arasında Ermeni vakıflarının mülkiyet sorunu yaşatmış olan taşınmazlar ile ilgili çok çok daha var ve yaşanan hukuksal süreçler hakkında bize detaylarımızı bilgi sağlıyor. Bir yandan da Ermeni vakıflarının arşivlerinden yararlanıyoruz. Ona bu yıldan günümüzün yaşadıkıyla çok çok Ermeni vakıfının arşivini dijital ortama geçirdik. Bu çalışma ile arşivlerden çıkacak bilgileri değerlendirmeyi amaçlıyoruz. Bir yandan da arşivlerin korunmasına katkıda bulunmak istiyoruz.

Projenin sonunda, araştırmalarımızın sonuçlarının yer aldığı, İngilizce ve Türkçe olmak üzere iki dilde hazırlanmış bir kitap yayımlanacak. Gerek Türkiye, gerek uluslararası kamuoyu bilyelikle konuyla ilgili bilgi kaynağı olacak.

'Geniş̧ere ulaşmak önemli'

Ermeni gençler vakıf yönetimlerinde pek ilgilenmiyorlar. Ben de açıkçası bu projeye dahil olmadan önce yaşanan sorundan bu kadar detaylı bilmiyordum. Hazırlayacağımız internet sitesiyle gençlere de ulaşabiliriz umuyoruz. Sitede araştırmalarımızın sonuçlarının yanı sıra bir de interaktif İstanbul haritası bulunacak. Bu haritada farklı kriterlere göre aramalar yapılabilecek. Site ayrı zamanda, yeni ulaşılan veya saptanında değişiklik olan mülkleri dijital bilgilerin de takip edilebileceği bir kaynak olacak.

'Sadece olumsuz örnekler yok'

Projemiz kapsamında, vakıfların mülkiyet sorunlarını yeniden ele alıyoruz. Örneğin azınlık okullarında, öğrencilerin mağaşasını vakıflar kendileri kapıkıyor veya kiliselerin bakım ve onarımları yine bu taşınmazlardan elde edilen gelirlerle yapılabiliyor. Site konusu taşınmazlar vakıfların elinden alındığı zaman bu kurumların ayakta kalması zorlaşıyor. Kiliseler ve okullar Ermeni kültürünün devamı için hayati önem taşıyor.

ATÖLYE ÇALIŞMALARI

"Araştırmamızın sonuçlarını, konuyla ilgili bilgileri paylaşmak, geçmişte neler yapılmış ve gelecekte neler yapılabilir gibi sorulara uzmanların yardımıyla cevap aramak amacıyla; Mart, Mayıs, Temmuz 2011 tarihlerinde

Nora Mildanoğlu (Proje koordinatörü)

'Bu proje bir yol açacak'

Özgür Eren (Proje asistanı - Şehir ve Bölge Planlamacısı)

'Hikâyedeki boşlukları doldurmaya çalışıyoruz'

Mehmet Atılgan (Araştırmacı-Hukukçu)

'Batı Trakya örneğini de inceledik'

ULUSLARARASI HRANT DİNK ÖDÜLÜ

INTERNATIONAL HRANT DINK AWARD

2011 ULUSLARARASI HRANT DİNK ÖDÜLÜ

Uluslararası Hrant Dink Ödülü'nün üçüncüsü, Hrant Dink'in doğum günü olan 15 Eylül 2011'de İstanbul Cemal Reşit Rey Konser Salonu'nda gerçekleştirilen törenle verildi.

Hrant Dink Vakfı tarafından ayrımcılıktan, ırkçılıktan, şiddetten arınmış, daha özgür ve adil bir dünya için çalışan, bu idealler uğruna bireysel risk alan, ezber bozan, barışın dilini kullanan, bunları yaparken insanlara mücadeleye devam etme yolunda ilham ve umut veren iki kişiye verilen ödülün bu yılki sahipleri Ahmet Altan ve Lydia Cacho oldu. Ödülü kazananlar, Ümit Kıvanç'ın hazırladığı filmler eşliğinde açıklandı.

Sunuculuğunu Tülin Özen'in yaptığı törende açılış konuşmalarını, ödül komitesi adına komite başkanı Ali Bayramoğlu ve vakıf başkanı Rakel Dink yaptılar. Açılış konuşmalarının ardından, geceye Erivan'dan katılan müzik topluluğu **Van Project** sahne aldı. 2010 yılı Kasım ayında kurulan, 13 genç müzisyenden oluşan topluluk, şefleri Norayr Kardaşyan'ın yönetiminde Ermenice parçalar seslendirdi. Gruba, birinci bölümde Rojin bir Ermenice ve Kürtçe parçayla, ikinci bölümde ise Yavuz Bingöl, Ermenice ve Türkçe seslendirdiği Sarı Gelin şarkısıyla eşlik etti. Ödüllere geçilmeden önce 'Işıklar' adlı, dünyanın dört bir yanında ve Türkiye'de, attıkları küçük adımlarla geleceğe dair umudu çoğaltan kişi ve kurumların selamlandığı bir video gösterildi. 'Işıklar' arasında Afrika'dan, Amerika'dan, Avrupa'dan kişi ve kurumların yanı sıra, Türkiye'den Diyarbakır Cezaevi Gerçeğini Araştırma ve Adalet Komisyonu, Ax ü Av-Toprak ve Su Kolektifi, Göçmen Dayanışma Ağı, Türkiye-Ermenistan Sinema Platformu, Selim Temo Ergül, Şehbal Şenyurt, Yaşayan Kütüphane ve Muğla Köyceğiz'de Hidroelektrik Santraller (HES) karşıtı eylemleriyle gündem olan Şalvar-Rap Grubu vardı.

Altan, ödül konuşmasında katliamların, cinayetlerin, çatışmaların olduğu, hâlâ şiddeti ve ölümü yücelten seslerin yükseldiği bir ülkede Hrant Dink'in öneminin daha çok anlaşıldığını belirtti ve konuşmasını, "Bu ödülü, eğer izin verirseniz, bir emanet olarak alıyorum. Bir gün bu ülkede, Hrant Dink'in gerçek katillerini bulan, onları ortaya çıkartan, bu korkunç vahşetin hesabını soran cesur, dürüst ve onurlu bir yönetici çıkarsa, o zaman bu gece burada aldığım bu emaneti ona, gene burada, bu kalabalıkların önünde sevinçle vereceğim" diyerek sonlandırdı.

2011 Uluslararası Hrant Dink Ödülü'nun diğer kazananı Lydia Cacho ise konuşmasında, yıllardır farklı pek çok ülkede insan ticaretine karşı verdiği mücadeleyi özetledi. "Ben haklarımı biliyorum. Sadece başka kadınların seslerini duyurma özgürlüğümü kullandığım için tecavüz etmeye kalktılar, hapse atıldım, hakkımda iki dava açıldı ve bir suikast girişimi atlattım. Burada, milyonlarca kız kardeşimizin sahip olmadığı bir hakkı kullanıyorum; hepimiz bu yolda birlikte yürüyebilene dek yazmaya devam edeceğim. Bunu, kaybettiğimiz, dürüstlükleri ve cesaretleri yüzünden öldürülen, hayatı ve ölümü Latin Amerika'da hepimizi derinden etkileyen Hrant Dink gibi, dünyanın dört bir yanından arkadaşlarımızın verdiği sıcak ilhamla yapacağım" dedi.

Ahmet Altan'a ödül heykelciğini ve ödül sertifikasını jüri üyelerinden Adalet Ağaoğlu ve Hasan Cemal; Lydia Cacho'ya ise Boris Navasardian ve Türkiye Vicdani Ret Hareketi'ni temsilen Erkan Ersöz sundu.

Yaklaşık 900 kişinin izlediği ödül töreni ayrıca, 15 Eylül 2011 gecesi **www.hrantdink.org** adresinden canlı yayınlandı.

2011 yılı Uluslararası Hrant Dink Ödülü Jürisi'nde, Adalet Ağaoğlu (yazar), Baltazar Garzòn Real (yargıç ve 2010 Ulusalararası Hrant Dink Ödülü sahibi), Boris Navasardian (Erivan Basın Kulübü Başkanı), Daniel Cohn-Bendit (Avrupa Parlamentosu üyesi), Hasan Cemal (gazeteci), Irene Khan (Uluslararası Af Örgütü Eski Başkanı), Judith Butler (düşünür), Rakel Dink (Hrant Dink Vakfı Yönetim Kurulu Başkanı) ve Türkiye Vicdani Ret Hareketi'nden bir grup (2010 Ulusalararası Hrant Dink Ödülü sahibi) yer aldı.

2011 yılı Uluslararası Hrant Dink Ödülü Komitesi:
Ali Bayramoğlu - Ödül Komitesi Başkanı, Özlem Dalkıran, Rakel Dink, Arat Dink, Delal Dink, Ayşe Kadıoğlu, Rober Koptaş, Çiğdem Mater, Manoug Pamokdjian, Zeynep Taşkın.

Nora Mildanoğlu - Koordinatör
www.hrantdinkodulu.org

DESTEKÇİLER
İstanbul Büyükşehir Belediyesi
Sabancı Üniversitesi İstanbul Politikalar Merkezi
Global Dialogue
Aktif İleti Kurye Hizmetleri
Fineco Eurofinancement

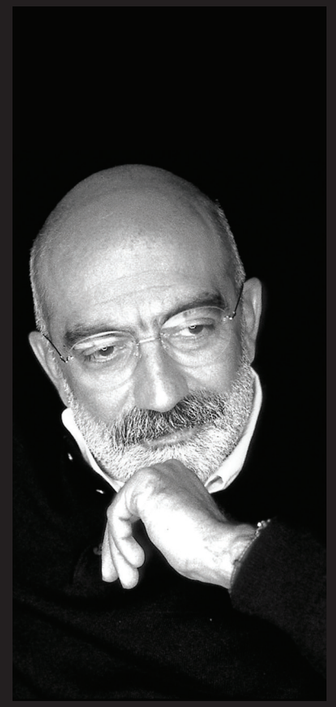

AHMET ALTAN

LYDIA CACHO

16.9.2011 Habertürk

‘Ödülü, gerçek katili bulanlara vereceğim’

ULUSLARARASI Hrant Dink Ödülü’nün üçüncüsü Taraf Gazetesi Genel Yayın Yönetmeni Ahmet Altan ve Meksikalı gazeteci ve kadın hakları savunucusu Lydia Cacho’ya verildi.

Cemal Reşit Rey Konser Salonu’nda düzenlenen törende konuşan Dink’in eşi Rakel Dink, davetlileri Türkçe, Kürtçe ve Ermenice selamladıktan sonra son dönemde savaş çığlıklarının yükseldiğini ifade ederek. “Her zaman ivilik kötülüğü. görülen Ahmet Altan, “Bu ödülü, eğer izin verirseniz, bir emanet olarak alıyorum. Bir gün bu ülkede, Hrant Dink’in gerçek katillerini bulan, onları ortaya çıkartan, bu korkunç vahşetin hesabını soran cesur, dürüst ve onurlu bir yönetici çıkarsa, o zaman bu gece burada aldığım bu emaneti ona, gene burada, bu kalabalıkların önünde sevinçle vereceğim. Bu ödülün gerçek sahibi o olacak” diye konuştu.

Ödüle vurtdışından ise organize

17.9.2011 Radikal

Çetelere kafa tutan gazeteci

Yıllardır çocuk pornosu, uyuşturucu ve insan ticareti üzerine çalışıyor. Çete çökertti, yasa değiştirdi. Hrant Dink Ödülü sahibi Meksikalı gazeteci Lydia Cacho, ‘karanlık’ dünyayla temasını ve bunun için ödediği bedeli anlattı

PINAR ÖĞÜNÇ
pinar.ogunc@radikal.com.tr

Kendisi bu yıldı Hrant Dink Ödülü’nün iki sahibinden biri; diğerine dair süren tartışmanın gölgesinde kalması yazık olacak Meksikalı bir gazeteci. 48 yaşındaki Lydia Cacho, 20’lerinden beri insan ve uyuşturcu ticareti, organize suç ceteleri, aile içi şiddet konularında çalışıyor. El Universal gazetesindeki köşesi dısında kitaplarıyla, Meksikalı bir işadamı tarafından yönetilen çocuk pornosu cetesinin çökertilmesini sağladı. Bu yüzden gözaltına alındı, işkence gördü. Çıktıktan sonra Meksika Yüksek Mahkemesi’ne başvuran ilk kadın olarak vali, savcı ve hâkim hakkında yolsuzluk ve cezaevinde tecavüz girişimi suçlarından dava açtı. Bir bucuk yıl süren dava daha iki hafta önce sonuçlandı; cetenin başı Meksika için tarihi bir ceza aldı: 112 yıl.

Cacho, şiddet ve

> “ÇOK EVHAMLI OLMASAM DA KORKTUĞUM, ...ALINCA ...DEĞİŞ- ...OLU- ...M BENİ ...ENDİRİ-”

Düşündükçe soru soruyorsun, sonra da gazeteci oluyorsun galiba.

20’li yaşların başında gazeteciliğe başlamışsınız. İnsan ve uyuşturucu ticareti, yolsuzluklar üzerine çalışmanızın da uzun bir geçmişi var. Bu kadar erken yaşta hem bu karanlık dünyaya girecek kapıyı, hem de oraya girecek cesareti nasıl buldunuz?

Önce kültür sanat haberleri yapıyordum. Hatta şair olmak istiyordum, ilk bir şiir kitabı yazdığımı kimse bilmez. Sonra Meksika’nın güneyinde, Maya kadınlarıyla söyleşiler yapmaya başladım. Aile içi şiddetten yola çıktığımda, birden çocuk istismarına, enseste, bir sürü yere varıyordunuz. Altı saat konuştuğum kadınlar oluyordu. Bir gün annem, anlattıklarına inanamadığımı söyledim. “Çünkü onları dinliyorsun. Doğru sorular soruyorsun” demişti. Sonra sadece bu soruları sormaya karar verdim. Aile içi şiddet, kadın calısmaları üzerine okumaya başladım. Gazetede bana bir köşe verdiler. ‘Öteki kadınlar’dı adı. O sırada çevredeki tek feminiettim. Bir seferinde yoksulluk üzerine calışırken Cancun yakınlarında, bir devlet görevlisinin de dahil olduğu bir kokain ticareti ağı keşfettim. O sırada yazamadım ama birkac yıl sonra gelen New York Times muhabirine bilgileri aktarınca büyük bir haber cıktı ortaya. Bu mafya üzerine calısınca uyuşturucunun dışında, kadınlara kötü muamele, kadın ticareti, bir sürü iş ortaya cıktı.

Ödül konuşmanızda küçükken annenizin sokakta oynarken sizi hep kaçırmaya karşı uyardığından söz ettiniz. Seks ticareti üzerinden insan trafiği temelde nasıl bir mekanizmayla işliyor? Çocukların kaçırılması, yoksul ya da yasadışı göcmen gibi dezavantajlı kadınların tuzağa düşürülmesi... Başka?

Ev ve uluslararası trafik ağı...

Lydia Cacho, Hrant Dink Ödülü’nü önceki akşam aldı.

Taraf’s Altan, Mexican journalist Cacho receive Hrant Dink award

17.9.2011 Today’s Zaman

YONCA POYRAZ DOĞAN | İSTANBUL

The International Hrant Dink Award has been presented for the third time on Hrant Dink’s birthday, Sept. 15, to Taraf daily’s Editor-in-Chief Ahmet Altan and Mexican journalist Lydia Cacho.

Receiving his award from journalist Hasan Cemal and writer Adalet Ağaoğlu, who were both on the 2011 International Hrant Dink Award Jury, Altan said that it was not such a joyous occasion to receive an award named after someone who was murdered.

Dink was shot dead by an ultranationalist teenager outside the offices of the Turkish-Armenian Agos newspaper in Istanbul in January.

Following the award ceremony Altan was asked by Today’s Zaman if he expects that that day will come soon, in the term of Prime Minister Recep Tayyip Erdoğan’s government.

“This was a unique murder. I think neither this government, nor any others actually want to solve it. The reason for this is that almost every part of the state was involved in the conspiracy to kill Hrant Dink. In fact, the real murderers are known. Therefore, the government goes after a lot of murders courageously but it stands in the shadows in shameless cowardice when it comes to this. Do I have hope that it will happen soon? I always have hope in Turkey -- a country of miracles, and where very bad and good things can happen.

pro-democracy supporters or accused of being “singularly dedicated to bashing the military.”

The award is presented to two people from inside and outside Turkey “who work for a world free of discrimination, racism and violence, take personal risks for their ideals, use the language of peace, and by doing so, inspire and encourage others.”

The other recipient of the award Cacho, who has written extensively in the media on people trafficking, organized crime, drug trafficking, gender violence and official corruption, said at the award ceremony that she traveled around the world to reveal victims of violence and abuse against women and children.

“This is one of the most serious problems of the 21st century, trafficking of women and girls,”

mons of Eden,” which exposed the powers be hind child pornography in her country, she wa sued and imprisoned, and later released upo an offer of political asylum from the UN Huma Rights Council. She said that she is honored t receive the award in the name of Dink.

“Thanks to him, many of us have gained better understanding of a need for further de mocratization in Turkey,” she said. “I receiv this award; I salute his memory, his profes sionalism and his legacy on freedom of expres sion and human rights all over the world.”

At the opening of the ceremony, Dink’s widow Rakel Dink said, “I know that good ness over badness, light over darkness wil prevail and overcome lies.”

16.9.2011 Milliyet

Altan’ın ödülünü Adalet Ağaoğlu verdi. ■ Fotoğraf: HÜSEYİN ÖZDEMİR

HRANT DİNK ÖDÜLÜ BU YIL AHMET ALTAN’IN

İSTANBUL Milliyet

Uluslararası Hrant Dink Ödülü’nün üçüncüsü, dün akşam İstanbul Cemal Reşit Rey Konser Salonu’nda gerçekleştirilen törenle sahiplerini buldu. Hrant Dink Vakfı’nın her yıl düzenlediği gecede bu yıl Hrant Dink ödülünü gazeteci Ahmet Altan aldı.

Altan ödülünü almak için sahneye, “Hrant Dink ödülü Ahmet Altan’ın, yılmadı, mücadelesini sürdürdü. Onun için Ahmet Altan” sözleriyle davet edildi. Altan, konuşmasında “Bu ödülü, Hrant Dink’i katleden çeteyi ortaya çıkaracak cesur insana vermek üzere kabul ediyorum. Bu cinayeti çözen, bu ödülün sahibi olacaktır” dedi.

Meksikalı gazeteci, feminist ve

da gecede Dink Vakfı tarafından ödülendirilen bir başka isimdi.

Ödül kimlere veriliyor?

Ödül, her yıl ayrımcılıktan, ırkçılıktan, şiddetten arınmış, daha özgür ve adil bir dünya için çalışan, bu idealler uğruna bireysel risk alan, ezber bozan, barışın dilini kullanan, bunları yaparken, insanlara mücadeleye devam etme yolunda ilham ve umut veren, biri Türkiye’den biri Türkiye dışından kişi, kurum veya gruplara veriliyor.

Bu yıl üçüncü kez verilen ödülün jürisinde Adalet Ağaoğlu, Judith Butler, Hasan Cemal, Daniel Cohn-Bendit, Rakel Dink, Irene Khan, Boris Navasartian ve 2010 yılının Uluslararası Hrant Dink Ödülü sahipleri Baltasar GarzÜn Real ve Türki-

16.9.2011 Agos

Lydia Cacho

“Bu yolda hep birlikte yürüyene dek yazacağım”

Beş yıl boyunca, yerel ve uluslararası pazarlarda seks kölesi satarak yılda 35 milyar dolar kazanan büyük ve küçük mafya çetelerinin izini sürerek dünyanın dört yanını gezdim. Genç ve çocuk yaştaki kızların kaçırılmasını, kaybolmasını, alınıp satılmasını ve sömürülmesini normal kabul eden yeni bir eğilime tanık oluyoruz. Bu genç ve çocuk yaştaki kızlar kiralık ve satılık seks objelerine dönüştürülüyorlar, bu kültür ise bir özgürlük ve ilerleme eylemi olarak insanların nesneleştirilmesini teşvik ediyor. İnsanı insanlıktan çıkaran piyasa ekonomisinde milyonlarca kişi fahişeliğin büyük kötülüklerden biri olmadığı görüşünde. Böyle düşünenler, fahişeliğin temelinde sömürü, ayrımcılık, ırkçılık, istismar, ve dünyanın her yerinde, küçük veya büyük ölçekte, organize suçun muazzam gücünün yattığını görmezlikten gelmeyi tercih ediyorlar. En büyük güçleri şu mesajda özetleniyor: "Genç ve çocuk yaştaki kızların hiçbir değeri yoktur, özgür bir erotik deneyim yaşamalarının tek yolunun ise fahişelik ve pornografi olduğunu anlayacaklar."

Bu sı
değil
dınla
eğer
gerçe
bir t
Ben
kadın
mü k
kalkt
dava
tım.
mizin
yoru
yebil
Ve b
ve ce
tı ve
derin
dünı
mızın
Hrar
kiye’
ihtiy
tan’d
biçin
ra’nı
açık
oldu
Hrar
ve ya
ödül
anısı
lüğü
bırak
ederi

17.9.2011 Hürriyet Daily News

Journalists receive Hrant Dink award

İSTANBUL – Anatolia News Agency

Ahmet Altan, the editor-in-chief of daily Taraf, and Mexican journalist Lydia Cacho have received the third International Hrant Dink Award, which is named in honor of assassinated Turkish-Armenian journalist Hrant Dink.

“I receive this award as a [caretaker]. If a courageous, honest and honorable government emerges that will probe the horrible savageness [of Dink’s murder], then I will gladly hand over this award to them,” Altan said Thursday in accepting the award, adding that he

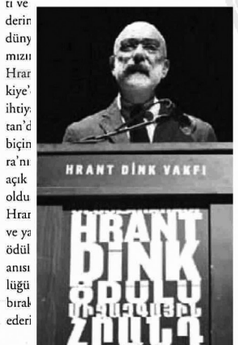

was waiting for a government to emerge that would find the real murderers of Dink.

Caho’s comments

Mexican journalist Lydia Cacho said she was jailed in the past because she had spoken out. “I am using a right here that millions of sisters do not have. I will continue to write until we can all together walk on this road. I will continue doing so with the inspiration granted by friends like Hrant Dink from all over the world.”

Rakel Dink, the head of the Hrant Dink Foundation and the journalist’s widow, addressed those who had gathered at Istanbul’s Cemal Reşit Rey Concert Hall for the awards ceremony in Turkish, Kurdish and Armenian and noted that the cries for war in Turkey had been increasing recently.

“Revenge, anger and bloodshed are continuing. Nobody hears the cry of a population who have been deceived and lied to,” she said, adding that nobody was paying attention to love, commonsense, truth and justice. “[People] have been taught to lie to each other. There is no association between the good and the bad, and between light and darkness. And also those who are preparing an ambush for you are continuing to get lost in their own lies. But I know, every time the good will beat the bad, light will overcome darkness and lies.”

HRANT DİNK ARŞİVİ

Arşiv Sorumlusu: Murat Gözoğlu

Hrant Dink Vakfı'nın en önemli çalışmaları arasında yer alan 'Hrant Dink Arşivi', Hrant Dink'in düşüncelerini yeni kuşakların hizmetine sunmayı amaçlıyor.
Bu doğrultuda, arşiv disiplini içerisinde yürütülen çalışmada Hrant Dink'in yazı ve fotoğraflarından oluşan kapsamlı bir külliyat oluşturuldu. Arşiv çalışması sadece Hrant Dink isminin nelere tekabül ettiğini göstermesi açısından değil, Hrant Dink'in çok değer verdiği gençlerin onun düşüncelerinden ilham alması açısından da önem taşıyor. Bu birikimden yararlanmak isteyen kişilerin empati, diyalog, eleştirel düşünce ve sorgulayıcı yaklaşımla düşünce hayatına tekrar tekrar katkı sağlaması en büyük kazanım olacaktır.
'Hrant Dink Arşivi' çalışması Yazı Arşivi, Görsel Arşiv ve Belge Arşivi olarak üç ana başlık altında devam ediyor.

YAZI ARŞİVİ

Hrant Dink'in Agos, Birgün ve Yeni Binyıl gazetelerinde yayımlanmış yazıları ile Marmara gazetesinde 'Çutag' ismiyle yazdığı Ermenice kitap tanıtımları bir araya getirildi. Hrant Dink ile yapılmış röportajlar ve 19 Ocak 2007 öncesine ait Hrant Dink ile ilgili yazılmış makale ve haberler Gazete-Dergi Arşivi'nde toplandı. Hrant Dink'in katledilmesinin ardından basında çıkan haberlerin günlük olarak arşivlenmesi devam ediyor.

GÖRSEL ARŞİV

Hrant Dink'in katıldığı toplantılar, televizyon programları, konferansların video ve ses kayıtlar ile Hrant Dink'in ölümünden önce ve sonra yapılmış belgesel, kısa film ve şarkıların arşivlenmesine devam ediliyor.
Hrant Dink'in çocukluk, gençlik, aile ve çalışma hayatına ait fotoğraflar; 19 Ocak 2007 sonrası düzenlenen cenazenin, anmaların, görülen mahkemelerin ve Hrant Dink'in anısına yapılan toplantıların fotoğrafları Fotoğraf Arşivi'nde toplanıyor.

BELGE ARŞİVİ

Hrant Dink'e ait yazışmalar, mektuplar, basın açıklamalar ile taziye mektuplarının arşivlenmesi devam ediyor.

Hrant Dink Arşivi, konuyla ilgili araştırma yapmak isteyen kurum ve kişilerin kullanımına önceden yapacakları başvurular ile açıktır.

Hrant Dink Arşivi'ni geliştirmek için Hrant Dink'e ait her tür yazı, konuşma, kayıt, fotoğraf ve belgeyi bizlerle paylaşmanızı bekliyoruz.

ARŞİV arsiv@hrantdink.org

2011 YILINDA HRANT DİNK ARŞİVİNDEN YARARLANILARAK YAPILAN ÇALIŞMALARIN BAZILARI ŞÖYLE:

- Hrant Dink'e yönelik nefret söylemi içeren gazete kupürleri (Bahçeşehir Üniversitesi),
- Fransa'daki bir sergi için Hrant Dink fotoğrafları ve Agos Gazetesi kupürleri,
- Los Angeles'ta, Organization of Istanbul Armenians'ın açtığı Hrant Dink Lecture salonuna büst yapımı için Hrant Dink fotoğrafları,
- Hrant Dink fotoğrafları ve biyografisi (Ermenistanlı öğrencilerin eğitim aldığı Gedikpaşa'daki okul için),
- '3 Gazeteci 3 Suikast' belgeseline fotoğraflar (Yeditepe Üniversitesi),
- 'Medyada Şiddet ve Terör' başlıklı bitirme tezi belgeseli (Kocaeli Üniversitesi),
- 05 Aralık 2011 tarihli Hrant Dink cinayeti davasının 22. duruşmasında avukatların mahkemeye verdiği esas hakkındaki mütalaanın eklerinde uzman görüşü olarak sunulan Prof. Yasemin İnceoğlu'nun "Nefret Suçlarında Medya'nın Sorumluluğu: 'Ya sev ya terk et ya da...'" başlıklı makale için gazete kupürleri. Bu makale, 2012'nin aralık ayında Ayrıntı Yayınları tarafından yayımlanan, Prof. Yasemin İnceoğlu'nun derlediği *Nefret Söylemi ve/veya Nefret Suçları* isimli kitapta da yer aldı.

DİRAN BAKAR ARŞİVİ

Avukat Diran Bakar 40 yıllık meslek hayatının büyük bölümünü, gayrimüslim cemaatlere ait vakıfların el konulan mülkleri konusundaki adaletsizliklerle mücadele ederek geçirdi.

2002 yılında Hrant Dink'e verdiği bir röportajda, "36 Beyannamesi'ne yıllarımı vererek onunla boğuştum, o nedenle en ufak bir iyileştirmeyi dahi olumlu karşılıyorum" demesi onun, haksızlıklara karşı mücadelesindeki kararlılığının ve inancının göstergesiydi.

Agos gazetesinin ilk imtiyaz sahibi ve Yazı İşleri Müdürü Diran Bakar, 30 Mart 2009 tarihinde vefat etti. Diran Bakar'ın üzerinde çalıştığı dava dosyaları, "36 Beyannamesi ve vakıf malları" konusunda çok önemli bilgi ve belgeleri içeren bir külliyat oluşturmaktadır.

2011 yılında, ailesinin izniyle Diran Bakar'ın tüm arşivi, dosya ve belgeleri dijital ortama aktarıldı.

Proje, bir arşiv oluşturarak dava dosyalarının yok olmaktan kurtulmasını amaçlıyor. Proje kapsamında 2011 yazında gerçekleştirilen üç aylık çalışma ile Diran Bakar'ın ofisinde bulunan, avukatlığını üstlendiği yüzlerce dava dosyası bilgisayar ortamına aktarıldı. Arşiv, konu ile ilgili çalışma veya araştırma yapmak isteyenler için önemli bir kaynak.

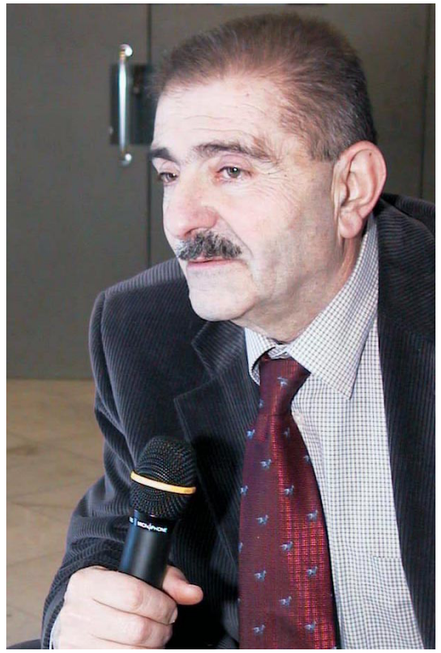

Hrant Dink Vakfı Yayınları (UHDV Yayınları), Hrant Dink'in hayallerini, mücadelesini, dilini ve yüreğini yaşatmak amacıyla kurulmuş olan Hrant Dink Vakfı'nın çatısı altında, diyalog, barış ve empati kültürünü geliştirecek yayınlar yapar.

UHDV Yayınları, bu temel ilkeler ışığında,

• Türkiye'nin demokratikleşmesi, kültürel çeşitliliğin bir zenginlik, farklılığın bir hak olarak kabul görmesi, toplumlar arasındaki kültürel ilişkilerin, geliştirilmesi amacıyla milliyetçilikten, ırkçılıktan ve ayrımcılıktan arındırılmış, çocuklara ve gençlere yönelik projeleri de kapsayan akademik ve akademi dışı yayınlar yapmayı;

• Türkiye'de çoğu zaman yüzeysel bir şekilde yürütülen, güncel, siyasal-toplumsal-kültürel tartışmalara ilişkin derinlemesine sorular sormaya olanak tanıyan telif ve çeviri eserlere dayalı diziler oluşturmayı;

• Hrant Dink Vakfı'nın kurmayı amaçladığı, Ermeni araştırmalarına odaklanan bir enstitünün temellerini oluşturmaya yönelik olarak, Ermenilerin tarihi, kültürü ve yaşantısıyla ilgili yayınlar yapmayı;

• Hrant Dink'in bütün yazılarını ve konuşmalarını yayımlayarak, onun fikirsel mirasının yaygınlaşmasına ve gelecek nesillere aktarılmasına aracılık etmeyi;

• Hrant Dink'in, milyonlarca insanın yüreğine nüfuz etmesini sağlayan, içten ve demokrat tavrının takipçisi olarak, ayrımcılığa maruz kalan grupların seslerini duyurmalarını sağlayacak, geniş halk kitlelerine ulaşmayı hedefleyen kitaplar yayımlamayı hedefler.

YAYIN KURULU
Altuğ Yılmaz
Arat Dink
Arzu Balcı
Belinda Mumcu
Delal Dink
Ohannes Kılıçdağı
Rober Koptaş

YAYINLAR

AJANDA 2012

Hrant Dink Vakfı'nın 2012 Ajandası, 2011'in Kasım ayında yayımlandı.

Her yıl olduğu gibi Türkçe-İngilizce ve Ermenice olarak üç dilde hazırlanan ajandanın konusu 'Davalar'dı.

Davalar konulu 2012 Ajandası, insanlığın erken çağlarından günümüze süregelen adalet arayışlarına, bu yolda er ya da geç tünelin ucundaki ışığa ulaşabilmiş hak, hukuk ve adalet savunucularına sunulmuş mütevazı bir saygı duruşu niteliğinde.

Ajanda'da, kimi zaman sonucu önceden belli göstermelik yargılamaların, kimi zaman hakikatin zaferinin sahnesi olan, kimi zamansa insanın insana zulmünün veya devletin işlediği suçların hesap yeri olan davalar yer alıyor. Ermenistanlı vicdani retçi Vahan Bayatyan, kürtaj hakkını kazanan Jane Roe, Maymun Davası'nda Evrim Teorisi'ni öğrettiği için cezalandırılan John Scopes Davalar'da bireysel mücadeleleri anılan isimlerden sadece birkaçı. Ajanda'da ABD'de siyah-beyaz ayrımının protestosuna dönüşen Rosa Parks yargılaması, "Herkesin eşit fırsatlara sahip olduğu bir toplum hayal ediyorum" diyen Nelson Mandela ve arkadaşlarının onlarca yıl hapis cezasına çarptırılmasıyla sonuçlanan Rivonia Davası; Türkiye'nin yakın tarihindeki dava ve adalet arayışlarının örneklerinden olan Seyid Rıza'nın askeri mahkemedeki yargılaması, Yeşilyurtlu köylülerin AİHM'de Türkiye'yi mahkûm ettirdiği dava, azınlık vakıflarını kendi ülkelerinde 'yabancı' sayan Yargıtay kararı, Festus Okey'in davası ile Susurluk Davası'nın aralarında olduğu pek çok dava yer alıyor. Holokost sorumlusu Nazilerin yargılandığı Nürnberg mahkemeleri, soykırım, savaş ve insanlık suçlarının mahkûm edildiği Uluslararası Savaş Suçları Mahkemesi ile ilk davasını Kongo'da çocukların asker olarak kullanımını yargılamak için açan Uluslararası Ceza Mahkemesi de Ajanda'nın Davaları arasında...

Yılın her haftası işlenen, tarihi öneme sahip elli üç 'Dava'ya çoğu insanlığın ortak görsel hafızasında yer etmiş altmışa yakın fotoğraf eşlik ediyor.

Ajanda'da Türkiye'nin resmi tatillerinin yanı sıra Müslüman, Alevi, Ermeni, Rum, Süryani, Kürt bayramları ve özel günleri yer alıyor. Hrant Dink Vakfı'nın ajandasının bundan önceki temaları Kalabalıklar ve Ermenistan'dı.

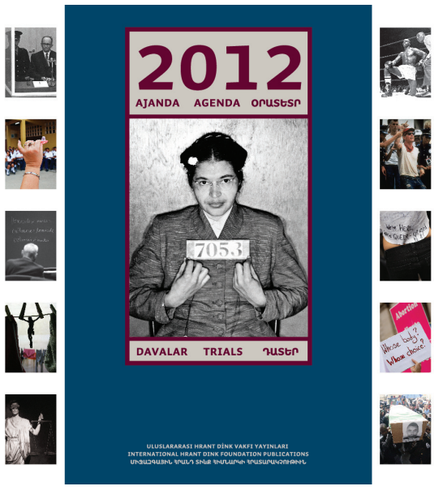

DİASPORALAR

Stéphane Dufoix'nın ***Diasporalar*** kitabı Uluslararası Hrant Dink Vakfı Yayınları'ndan 2011'in Kasım ayında yayımlandı.

Stéphane Dufoix bu çalışmada, "Diaspora nedir?" veya "Şu grup bir diaspora mıdır?" gibi tek boyutlu sorulara yanıt aramak yerine, yepyeni bir sorgulama çerçevesi çiziyor. Bugün kullanımında enflasyon yaşanan kavramın ortaya çıkışından başlayarak, geçirdiği değişimlere, kullanımındaki çeşitlilik ve farklara odaklanıyor. Dufoix'ya göre 'diaspora' henüz kendi zirvesine erişmiş bir terim değil ve günümüzde kelimenin anlamsal ufku, hem modernitenin hem de süper modernitenin sorunlarını kapsıyor. Kavramın Türkiye'de, özellikle Ermeni diasporası özelinde nasıl indirgemeci ve ötekileştirici anlamlar yüklendiği anımsandığında, Murat Belge'nin sunuşuyla yayımlanan Diasporalar'ın önemi de daha iyi anlaşılıyor.

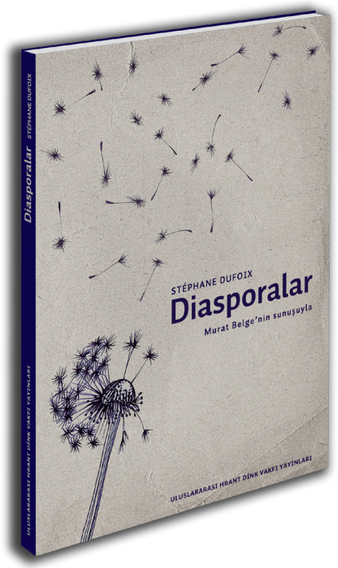

SESSİZLİĞİN SESİ - TÜRKİYELİ ERMENİLER KONUŞUYOR

Uluslararası Hrant Dink Vakfı Yayınları'nın Aralık 2011'de yayımladığı ***Sessizliğin Sesi - Türkiyeli Ermeniler Konuşuyor*** kitabı, Olof Palme Merkezi'nin desteğiyle Hrant Dink Vakfı'nın 2011 yılı içinde gerçekleştirdiği **Sözlü Tarih Projesi** sonunda ortaya çıktı.

Ferda Balancar'ın proje kapsamında yapılan görüşmelerden derlediği kitapta, İstanbul ve Anadolu'nun değişik kentlerinde yaşayan ve yaşları 19 ile 70 arasında değişen, 15 'Ermeni'nin hikâyesi kendi anlatımlarıyla yer alıyor. Doğumundan bugüne kadar Ermeni kimliğiyle yaşayanlar, kimliğini gizleyerek yaşamını sürdürenler, Müslümanlaşmış Ermeni olarak doğup sonradan Ermeni kimliğine geri dönenler ve hayatına Müslüman olarak devam edenler... Onların hikâyeleri tarihle ilgili hafızayı ve Türkiyeli Ermenilerin bugün yaşadıklarını içeriyor.

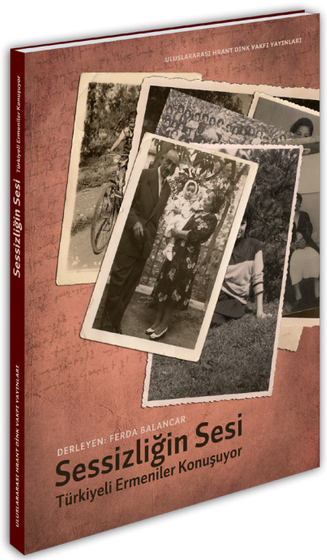

2011 TÜYAP KİTAP FUARI

Uluslararası Hrant Dink Vakfı Yayınları, TÜYAP Tüm Fuarcılık Yapım A.Ş. ve Türkiye Yayıncılar Birliği işbirliği ile 12-20 Kasım 2011 tarihleri arasında TÜYAP Fuar ve Kongre Merkezi-Büyükçekmece'de düzenlenen 30. Uluslararası İstanbul Kitap Fuarı'na katıldı. Fuarın sürdüğü bir hafta boyunca, Uluslararası Hrant Dink Vakfı Yayınları'nın standında yeni yayınlarımızla zenginleştirdiğimiz kitaplarımız fuar ziyaretçilerine sunuldu.

İKİ YAKIN HALK İKİ UZAK KOMŞU-BULGARCA DİLİNDE YAYIMLANDI

Hrant Dink'in Türkiye ile Ermenistan ilişkilerini ele aldığı, Uluslararası Hrant Dink Vakfı Yayınları tarafından 2009'da Türkçesi yayımlanan ***İki Yakın Halk İki Uzak Komşu*** kitabı, Ekim 2011'de, Bulgaristan'da Bulgarca dilinde yayımlandı. Armenian General Benevolent Union'un (AGBU) Plovdiv Şubesi tarafından yayımlanan kitabın tanıtımı, 20-23 Aralık 2011 tarihlerinde Bulgaristan'ın Plovdiv, Sofya ve Varna kentlerinde yapıldı.

İlahlara İllallah (10 Ocak 1997)

Doğu toplumlarını, Batıdan ayıran önemli bir özellik de, "lider", "kahraman" ve "ilah" yaratmasındaki farklılıkta aranmalı. Bizim kültürümüzde birbirlerine çok çabuk dönüşüp, rahatlıkla da örtüşebilen kavramlar bunlar. Bir önemli özelliğimiz de kolay yüceltip, bir o kadar rahat alçaltabilmemiz ilahlarımızı...
...Kurtarıcılar beklemeyin, kendi kendinizin ilahı olun. Aksi taktirde, tarihi boyunca hiç iktidar olamamış bir halkın çocukları, böyle birbirimize karşı iktidarcılık oynar dururuz işte.

HRANT DİNK

GEZİLER

İtalya'da Türkiye hakkında tarihi bilgilerin geliştirilmesine katkıda bulunmak amacıyla Cagliari Üniversitesi Tarih ve Politika Departmanı, Cagliari İl Meclisi'nin desteği ile ana teması 'Türkiye ve Milliyetçilik, Demokratikleşme ve Negasyonism arasında' olan Hrant Dink'i Anma Semineri 10 Ocak 2011'de gerçekleştirdi. Rakel Dink de seminere davet edildi. (09- 11 Ocak 20011)

Rakel Dink, Almanya'nın Berlin kentinde Hrant Dink'in ölüm yıldönümü nedeniyle düzenlenen anma etkinliğine katıldı. (11-13 Ocak 2011)

Rakel Dink, Toronto ve Montreal Bolsohay derneklerinin düzenlemiş olduğu Hrant Dink'i anma törenlerine katıldı. (22-28 Ocak 2011)

Rakel Dink, İsviçre'nin Cenevre kentinde FIFDH- Maison des Arts du Grütli tarafından düzenlenen 9. Uluslararası İnsan Hakları Film Festivali'ne (9. International Film Festival on Human Rights) davet edildi. (07- 08 Mart 2011)

Rakel Dink, Almanya Wuppertal'de, Armin T. Wegner'i anma haftasında, Ulrich Klan'ın bestelemiş olduğu *Bir Güvercin Gibi* isimli Hrant Dink oratoryosunu tanıtan 2 Nisan'daki konsere katıldı. (02-03 Nisan 2011)

Rakel Dink, Paris'te düzenlenen Ermeni Haftası kapsamında Galaade Yayınları'nın katkılarıyla Gazeteciler Evi'nde açılan 'Öldürülen Gazeteci Hrant Dink'e Saygı' sergisinin 21 Ekim'deki açılışına katıldı. (17- 22 Ekim 2011)

Rakel Dink, Bulgaristan'da, *İki Yakın Halk İki Uzak Komşu* kitabının Bulgarca basımının, Armenian General Benevolent Union'ın (AGBU) Plovdiv Ofisi tarafından Plovdiv, Varna ve Sofya'da düzenlenen tanıtımlara katıldı. (20- 23 Aralık 2011)

SABANCI ÜNİVERSİTESİ
HRANT DİNK ANISINA ATÖLYE ÇALIŞMALARI 2011

İlki 2008 yılında gerçekleştirilen Sabancı Üniversitesi **Hrant Dink Atölye Çalışmaları**, 2011 yılında Anadolu Kültür ve Hrant Dink Vakfı işbirliği ile 'ifade özgürlüğü' konusunda düzenlendi.

26-28 Mayıs 2011'de Galatasaray Cezayir Toplantı Salonu'nda yapılan toplantı, 'Türkiye'de Akademik Özgürlük' konulu İsmail Beşikçi özel paneliyle başladı. Panelde Barış Ünlü, Ozan Değer, Mesut Yeğen, Tosun Terzioğlu, Halil Berktay ve İsmail Beşikçi, üniversitelerde karşılaşılan ifade özgürlüğü sorunlarını somut örneklerle tartıştı.

Akademik özgürlük üzerine tartışmalar Brendan Mullan, Sophia Koufopoulou ve Simten Coşar'ın katıldığı panelle bir sonraki gün devam etti. Khaibar Sarghandoy, Nora Fischer Onar, Armen Grigoryan ve Fethiye Çetin'in katıldığı panelde hukukta ve siyasette ifade özgürlüğü tartışıldı.

Özlem Dalkıran, Mutlu Binark, Melek Göregenli ve Özlem Çolak'ın katıldığı oturum nefret söylemi ve nefret suçları üzerineydi. İfade özgürlüğü ve nefret söylemi arasındaki sınır, bu konulardaki sivil toplum çalışmaları, yeni medya ve nefret suçlarına götüren söylemin örnekleri konuşuldu.

'Tarih, bellek ve edebiyat' başlıklı, günün son oturumunda ise David Kazanjian, Marc Nichanian, Louis Fishman soykırım üzerine yeniden düşünmeye davet etti; tarih bilincinin oluşumunda sansüre, Filistinliler ve İsraillilerin Nakba'yı hatırlama hakları ve unutmama görevleri örneği üzerinden de geçmiş ve geleceğin hatıraları ele alındı.

Toplantının son gününde Diler Özer ve Wendy Hamelink'in konuşmacı oldukları ilk panelde müziksel ifade ve önündeki engeller ile Kürt Dengbejler; Hakan Özoğlu ve Roy Baker'in katıldıkları ikinci panelde ise medyada ve yayıncılıkta karşılaşılan ifade özgürlüğü sorunları ve yıldırma politikaları konuşuldu.

Öğleden sonraki son bölümde üç yuvarlak masa toplantısı yapıldı:

• Kerem Altıparmak, Ragıp Zarakolu, Nadire Mater, Ömer Madra, Altan Öymen ve Ali Bayramoğlu'nun katıldığı medyada ve yayıncılıkta ifade özgürlüğü toplantısı;

• Arlene Avakian, Deniz Kandiyoti ve Ayşe Gül Altınay'ın konuşmacı olduğu toplumsal cinsiyet çalışmaları ve kadın hareketleri toplantısı (Sabancı Üniversitesi Toplumsal Cinsiyet ve Kadın Çalışmaları Forumu işbirliğiyle);

• Hale Tenger, Neriman Polat, Okan Urun, Murat Altındere, Levent Cantek, Yasemin İnceoğlu, Sevilay Demirci, Erden Kosova, ve Banu Karaca'nın katıldığı çağdaş sanatta sansür toplantısı (PARC ve Depo işbirliğiyle).

7.6.2011 Cumhuriyet

'Çağdaş Sanatta Sansür' başlıklı toplantıda yakın geçmişten bugüne uygulanan sansür ele alındı

Sansüre SİYAHBANT

AYŞEGÜL ÖZBEK

Kitaplara ve dergilere müstehcenlik üzerinden soruşturmalar peşi sıra açıklırken **"Hrant Dink Anısına Atölye Çalışmaları"** kapsamında **"Çağdaş Sanatta Sansür"** başlıklı bir yuvarlak masa toplantısı düzenlendi geçen günlerde. DEPO Proje Koordinatörü **Asena Günal** ve Uluslararası Performans Sanatları Araştırma ve Üretim Derneği kurucusu **Pelin Başaran**'ın düzenlediği toplantıda moderatör **Banu Karaca**, sanatçılar **Hale Tenger**, **Neriman Polat**, **Okan Urun**, avukat **Murat Altındere**, yapımcı **Sevilay Demirci** ve sanat eleştirmeni **Erden Kosova** sanat alanında yakın geçmişten bugüne uygulanan sansür uygulamalarını masaya yatırdılar.

Bu vesileyle Pelin Başaran'ın önayak olduğu ve sansürü görünür kılmak için oluşturulan "**Siyah Bant"** isimli bir web sitesi projesinin de hayata geçeceğini öğrendik. **"Siyah Bant"**, Türkiye genelinde ve özelde beş kentte farklı aktörler tarafından hedef gösterme, sessizleştirme, cesaretini kırma gibi sanata uygulanan sansürün izlendiği, raporlandığı ve uzmanların katılımıyla tartışıldığı bir mecra olacak. Sansürle ilgili temel metinler, akademik kaynaklar ve vurtdışından örnek vakaların yer alacağı bir sergi ve tiyatro oyunları gibi bazı vakalar belleklerde henüz taze de olsa bir kez daha güncellendi.

▶ 'Çağdaş Sanatta Sansür' başlıklı toplantıyla Türkiye'nin gündeminde hep taze olan sansür masaya yatırıldı. Toplantı vesilesiyle sanat alanında uygulanan sansürün takip edilebileceği bir web sitesinin de 15 Haziran'da hayat bulacağını öğrendik. 'Siyah Bant' isimli site sansürün izlendiği, raporlandığı ve uzmanların katılımıyla tartışıldığı bir mecra olacak.

Erden Kosova sansürün oluşmasını dört alanda; **"Devlet tarafından baskı"**, **"muhafazakârlık"**, **"milliyetçilik"** ve **"kapital içine gömülme"** başlıkları altında toplayarak konuya giriş yaptı. Kosova, muhafazakârlardan gelen tepkilerin her zaman var olduğunu söyleyerek 90'lı yılların başında **Sarkis**'in Venedik'te Ermeni sanatçıları bir araya getiren sergiye katıldığı için eleştirmen **Sezer Tansuğ** tarafından eleştirildiğini, Tansuğ'un bir grup sanatçı tarafından yayımlanan bir ilanla ırkçılıkla suçlandığını hatırlattı.

Tenger ise 3. İstanbul Bienali'ndeki bir çalışmasının **Besir Cezaevi"** belgesellerinin satış izni alamadığını, **"Köprüdekiler"** filminin **"bölücülük"** yaptığı gerekçesiyle televizyonlarda gösterilmediğini, parası kanallarda bile filmlerin alelade kesildiğini ve **Hüseyin Karabey**'in giriş sahnesi bir köy baskını olan filminin bakanlıktan destek alamadığını ifade etti.

Bütün bu örnekler konuşulurken konu tabii ki otosansüre geldi. 2009'da **"Yala Ama Yutma"** oyununun yine Vakit gazetesi tarafından hedef gösterilmesi olayını anlatan Urun, asıl korkunç olanın otosansür olduğunu belirtti: **"Yaptığınız işte** 'acaba bundan kim rahatsız olur' **diye düşünmeye başlarsanız bu çok tehlikeli bir gidişe yönelir. Sansür devletçiden çok devletçi, dinciden çok dinci kurumlar ve en çok da medya tarafından işletiliyor. Bu insanların cezalandırılmayacaklarını bilmeleri de tehlikeli."**

Tophane'deki galeri baskını davasının 15 Eylül'de görüleceğini hatırlatan Altındere de anayasa ile ilgili uygulamanın hatalı olduğundan söz ç yapıtı sakıncalı avcılığa ifade ver-."

azı sansür örnekleci hâkimdi. **Çayan 38"** ve **"5 No'lu**

etti: **"Bugün Türkiye'deki yasal çerçeve kesinlikle sınırlayıcı. Bunun temeli de 1982 Anayasası'nın 80 darbesinin bir ürünü olarak ortaya çıkması. Tophane saldırısı bırakıldığı noktada kalırsa yeni saldırıların önü açılacaktır."**

20.5.2011 Agos

Hrant Dink atölyelerinde ifade özgürlüğü tartışılacak

Hrant Dink Vakfı, Sabancı Üniversitesi ve Anadolu Kültür'ün işbirliğiyle Hrant Dink anısına düzenlenen atölye çalışmalarının üçüncüsü, 26-28 Mayıs tarihleri arasında, Beyoğlu'ndaki Cezayir Toplantı Salonu'nda yapılacak. 'İfade Özgürlüğü' teması etrafında yapılacak olan panel, söyleşi ve konferanslara Türkiye'den ve dünvusau ve Simten Coşar "Akademik özgürlük; Fethiye Çetin, Nora Fisher Onar, Armen Grigoryan ve Khaibar Sarghandoy" hukukta ve siyasette ifade özgürlüğü üzerine konuşacaklar. Aynı gün öğleden sonra yapılacak olan 'Nefret Söylemi ve Nefret Suçları' başlıklı oturumda Özlem Dalkıran, Mutlu Binark, Melek Göregenli ve Öz

25.5.2011 Cumhuriyet

Sansürü masaya yatıracaklar

■ **Kültür Servisi -** Sabancı Üniversitesi tarafından Uluslararası Hrant Dink Vakfı ve Anadolu Kültür desteğiyle 26 28 Mayıs tarihlerinde Hrank Dink anısına düzenlenecek "İfade Özgürlüğü" temalı atölye çalışmaları kapsamında 28 Mayıs'ta saat 17.15'te Çağdaş Sanatta Sansür başlıklı bir yuvarlak masa toplantısı gerçekleşecek. Cezayir Restaurant Toplantı Salonu'nda yapılacak toplantıya aralarında Hale Tenger, Neriman Polat, Yasemin İnceoğlu, Sevil Demirci ve Erden Kosova'nın da bulunduğu isimler katılacak.

2.6.2011 Taraf

OKUMA NOTLARI

HALİL BERKTAY

Ayrı dünyalar

Bu yazıyı yazıp yazmamak konusunda çok tereddüt ettim. Silâhlı Kürt milliyetçiliğine karşı tavrımı zaten yeterince açıklamadım mı, diye düşündüm. Kimseyi daha fazla üzmesem, bu yarayı kaşımasam mı artık ? Anlatacağım ilk konuşmanın üstüne, öyle bir ikinci konuşma da gerçekleşti ki, düşündüklerimi tekrar ve tekrar, kodosoğru söylemek zorunda olduğum sonucuna vardım.

2008'den beri her yıl yapılan "Hrant Dink Atölyeleri"nin dördüncüsü 26 mayısta başladı. Genel başlık "İfade Özgürlüğü"; ilk oturumun konusu "Türkiye'de Akademik Özgürlük"tü. Bunun içinde de iki ayrı panel vardı. İlki, Kürt sorununu kuşatan resmî ideolojiyi 1960'larda sorgulamaya başlayan İsmail Beşikçi'nin yıllar boyu nasıl cezalandırıldığına; ikincisi, Ermeni tabusunun kırılması sürecinde yaşananlara hasredilmişti. Tosun Terzioğlu Türkiye'deki ilk ve hâlâ da tek akademik özgürlük belgesinin Sabancı Üniversitesi'nce nasıl benimsendiğini aktardı. Benim payıma ise 2005'teki "Osmanlı Ermenileri" konferansının perde arkası düştü. Karşılaştığımız açık-örtük baskıları, yalanları, kirli oyunları, basının ahlâksızlığını, ilkesizliğini, kavga kışkırtıcılığını, (tabii Orwell'den aldığım) "Sathın Altındaki Türkiye Bir 'Yenikonuş' ve 'İkilidüşün' Toplumu" terimleriyl ifade etmeye çalıştım.

Bitti. Kalktık. Kürsünün etrafındakilerle sohbet biraz daha sürdü. Salon tamamen boşaldı. Genç bir kadın geldi yanıma. Küçük teybini uzattı ve hızlı hızlı, Fırat Haber Ajansı adına röportaj yapmak istediğini söyleyip, cevabımı bile beklemeden sorusuna geçti : "Sayın Berktay, bu seçimler tarihî bir dönüm noktası. Sosyalist aydınlar 'emek, demokrasi ve özgürlük' blokuna destek veriyor. Kürtler ve Türkler birleşti. Çok önemli bir gelişme değil mi; siz ne diyorsunuz ?"

İşte, soru olmayan sorulardan biri daha, diye düşündüm kendi kendime; istediği cevabı kendi içinde barındıran, sormak yerine size illâ kendi doğrularını teyit ettirmeye çalışan bir sözde-soru. Dersini de pek çalışmamış; kim olduğumun, nerede durduğumun farkında değil. Nazikçe, hanımefendi, dedim, lütfen beni bağışlayın,

BOĞAZİÇİ ÜNİVERSİTESİ
HRANT DİNK İNSAN HAKLARI VE İFADE ÖZGÜRLÜĞÜ KONFERANSI 2011

Boğaziçi Üniversitesi Tarih, Sosyoloji, Uluslararası İlişkiler ve Siyaset Bilimi bölümlerinin ortaklaşa düzenlediği 2011 **Hrant Dink İnsan Hakları ve İfade Özgürlüğü Konferansı** 14 Ocak 2011'de gerçekleşti.

Konferansta eski bir aktör, insan hakları eylemcisi ve Britanya İşçi Partisi'nin Avrupa Parlamentosu üyesi olan Michael Cashman, 'Düşün ki Yabancı Sensin: Lezbiyen, Gey, Biseksüel ve Transcinsiyet Bireylerin Haklarını Savunmak' başlıklı bir konuşma yaptı.

Avrupa Parlamentosu'nda İşçi Partisi'nin insan hakları sözcüsü ve Avrupa Birliği'ndeki azınlıklara yönelik ayrımcılığın önde gelen eleştirmenlerinden olan Cashman, azınlık olmanın farklı hallerini sorguladığı konuşmasında, azınlık sorunlarını çözmek için yasalar karşısında eşitliğin ve azınlık haklarının maddeleştirilmesinin şart olduğunu, ancak toplum durumu içselleştirmediği sürece dışlamanın süreceğini vurguladı. Dünyadaki her azınlık grubunun, diğer bütün azınlıkların haklarını savunması gerektiğine dikkat çekti.

Michael Cashman, Birleşik Krallık'taki lezbiyen ve gey eşitlikleri örgütü Stonewall'un kurucularından olarak, Polonyalı siyasetçiler arasında artan nefret söylemine karşı 2006 Varşova gey onur yürüyüşünü destekledi ve 2009'da Kuzey Kıbrıs'ta LGBT bireylerine yönelik ayrımcı yasaları kaldırtmaya çalışan Homofobiye Karşı İnisyatif'e katıldı. Cashman, Avrupa Parlamentosu'ndaki İlerici Sosyalist ve Demokratlar Grubu'na üye ve Güney Afrika'yla İlişkiler Heyeti Başkanı ve şu anda İşçi Partisi Ulusal Yürütme Kurulu Başkan Yardımcısı. 1998'de İnsan Hakları İçin Amerikan Tabipler Derneği'nin Özel Hizmet Ödülü'nü aldı ve insan hakları çalışmaları nedeniyle 2007'de Staffordshire Üniversitesi'nce onursal doktorayla ödüllendirildi.

ORTADOĞU TEKNİK ÜNİVERSİTESİ
HRANT DİNK'İ ANMA KONFERANSI 2011

Ortadoğu Teknik Üniversitesi'nde (ODTÜ) **Hrant Dink'i Anma Toplantısı** 17 Ocak 2011'de yapıldı.

ODTÜ'de son üç yıldır yapılan konferans dizisinin 2011'deki konuşmacısı, 14 Ocak 2011'de Boğaziçi Üniversitesi'nin düzenlediği Hrant Dink İnsan Hakları ve İfade Özgürlüğü Konferansı'nın konuşmacısı Michael Cashman'dı.

'Düşün ki Yabancı Sensin: Lezbiyen, Gey, Biseksüel ve Transcinsiyet Bireylerin Haklarını Savunmak' başlıklı konuşmasında Cashman lezbiyen, gey, biseksüel ve transcinsiyet (LGBT) bireylerin diğer cinsel kimlik sahipleriyle eşit olması gereken yaşama ve sevme haklarının, diğerlerini memnun etme adına sıklıkla kurban edildiğini belirtti. LGBT bireylerin nefret suçlarının ve yargısız infazların hedefi olduğunu anlatan Cashman, ayrımcılık karşıtı yasaların çıkarılması gerektiğini vurguladı.

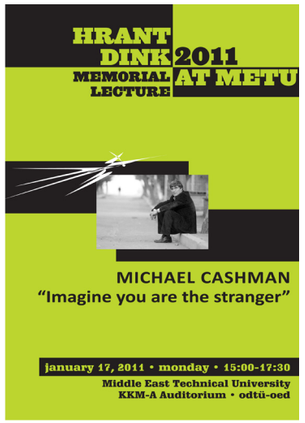

19 OCAK 2011

HRANT DİNK'İ ANMA ETKİNLİKLERİ - TÜRKİYE

'ADALET YOK...RAHİP SANTORO, HRANT DİNK, ZİRVE YAYINEVİ...'
Panelistler: Av.Hakan Bakırcıoğlu, Av.Orhan Kemal Cengiz, Hayko Bağdat, Kemal Gökhan Gürses
14 Ocak, saat 18.00 TMMOB Mimarlar Odası, Ankara.

2011 HRANT DİNK İNSAN HAKLARI VE İFADE ÖZGÜRLÜĞÜ
Konferans konuşmacısı: Michael Cashman
14 Ocak, saat: 15.00
Boğaziçi Üniversitesi, İstanbul.

SERBEST KÜRSÜ: 19 OCAK 2007
Katılımcılar: Tanıl Bora, Kemal Gökhan Gürses, Hayko Bağdat, Mehmet Bekaroğlu, Ayhan Bilgen, Aylin Aslım, Sırrı Süreyya Önder, Sami Evren, Pakrat Estukyan, İdil Güngör, Emrah Serbes, Yavuz Önen, Umut Güner, Fethi Açıkel, Kerem Altıparmak
15 Ocak, saat: 13.30 Ankara Üniversitesi SBF, Ankara.

'ÖRTEMEDİKLARİMİZ: HRANT'SERGİSİ
15 Ocak, saat: 17.00
Konur Sokak, Kızılay, Ankara.

HRANT'SIZ 4 YIL: HEPİMİZ HÂLÂ HRANT'IZ HÂLÂ ERMENİYİZ
Panelistler: Hayko Bağdat, Kemal Gökhan Gürses
15 Ocak, saat: 16.30, Fransız Kültür Merkezi, Alsancak, İzmir.

SOKAK ETKİNLİĞİ: 'RİTM:KALDIRIM'
16 Ocak, saat: 14.00
Konur Sokak, Kızılay, Ankara.

BELGESEL GÖSTERİMİ
'19 OCAK'TAN 19 OCAK'A' Yön: Ümit Kıvanç/ 'KIRLANGIÇ YUVASI'
Yön: Şehbal Şenyurt
16 Ocak, saat: 16.00, Ankara Tabip Odası, Ankara.

HRANT DİNK ANMASI
16 Ocak, saat: 13.30, Vakıflı Köyü, Samandağ

DİNLETİ: 'TİLİLİLİ'
17 Ocak, saat: 13.00
Sanat Tarihi Öğrencileri Birliği Beytepe, Ankara.

SOKAK ETKİNLİĞİ: 'HRANT'A SÖYLE'
17 Ocak, saat: 16.00, Kızılay, Ankara.

TOPLANTI: 1915'TEN 2007'YE
17 Ocak, saat: 18.30, Kızılay, Ankara.

HRANT DİNK MEMORİAL LECTURE
Konuşmacı: Michael Cashman
17 Ocak, saat: 15.00
ODTÜ Kültür Kongre Merkezi, A salonu, Ankara.

SOKAK ETKİNLİĞİ: 'HRANT İÇİN RESİM ATÖLYESİ'
18 Ocak, saat: 16.00, Kızılay, Ankara.

FİLM GÖSTERİMİ: 'HRANT DİNK CİNAYETİ'
Yön: Osman Okkan-Simone Sitte
18 Ocak, saat: 16.00
Ankara Tabip Odası, Ankara.

YÜRÜYÜŞ: 'KATİL KİM?'
19 Ocak, saat: 15.00 Agos'un önü; saat: 19.00
Taksim Tramvay Durağı

PERFORMANS: '19 OCAK 2007, SAAT: 15'DE'
19 Ocak, saat:15.00, Yüksel Cad., Ankara

YÜRÜYÜŞ: 'DÖRT YILDIR HRANT YOK'
19 Ocak, saat:18.00, Ziya Gökalp Blv., Ankara.

HRANT GÜNÜ
19 Ocak, saat: 14.30
Bodrum Belediye Meclis Salonu, Bodrum.

19 OCAK NEFRET SUÇLARI VE AYRIMCILIKLA MÜCADELE GÜNÜ
19 Ocak, saat: 19:00
Tepekule Kongre ve Sergi Merkezi Bayrakalı, İzmir.

YÜRÜYÜŞ: '4 YILDIR HRANT YOK!'
19 Ocak, saat: 17:30, Konak, İzmir.

BELGESEL GÖSTERİMİ: 'HRANT DİNK CİNAYETİ DOSYASI'
Yön.: Osman Okkan, Siman Sitte
19 Ocak, Saat: 12:30
Ege Üniversitesi, İletişim Fakültesi, İzmir.

YÜRÜYÜŞ: 4 YIL OLDU!
19 Ocak, saat: 12:30, Setbaşı Mahfel- Kent Müzesi, Bursa.

HRANT'I ANIYORUZ
19 Ocak, saat: 18:30, Uzun Sok. No: 76 Kat: 2, Trabzon.

SÖYLEŞİ: 'AHPARİK HRANT İLE YAŞAMAK'
21 Ocak, saat: 18:00
Çınarlı Mah. 61012. Sok. No:2 Pedük Apt. Kat 1 D.2 Seyhan, Adana.

HEPİMİZ III
Boğaziçi Gösteri Sanatları Topluluğu, 23 Ocak, Boğaziçi Üniversitesi Garanti Kültür Merkezi
-OKUMA TİYATROSU: 'HARATCH GAZETESİ – BİTLİS'
Yazar: William Saroyan / Kolaj: Uluç Esen
Sahneleyen: Berberyan Kumpanyası, Tiyatro Boğaziçi
-PANEL: 'ERMENİ TOPLUMUNUN SİVİLLEŞME MÜCADELESİ'
Konuşmacılar: Alexis Kalk, Karin Karakaşlı, Pakrat Estukyan, Rober Koptaş
Moderatör: Duygu Çavdar
-DANS ATÖLYESİ: "HERKESİN 'ŞEYHANİ'Sİ"
Atölye yürütücüleri: Gülcan Küçük, Hekîm Kılıç
-SEMİNER: 'ÇAĞININ TANIĞI VE POLİTİK BİR OYUN YAZARI OLARAK HAGOP BARONYAN'
Konuşmacılar: Ayşan Sönmez, Fırat Güllü, Mehmet Fatih Uslu
-DİL ATÖLYESİ: 'DİL YARASI'
Atölye yürütücüleri: Anna Maria Aslanoğlu (Rumca), Elif Yar (Abhazca), Erfan Cantepe (Kürtçe), Natali Bağdat (Ermenice), Refika Kadıoğlu (Lazca), Yakup Atuğ (Süryanice)
-RESİM - MÜZİK PERFORMANSI: 'RENKLER VE SESLER HRANT İÇİN'
Ressamlar: Hakan Gürsoytrak, Memet Güreli, Süreyya Acar, Taner Güven
Müzisyenler: Göksun Doğan, Vartkes Keşiş
-SEMİNER: 'İSPANYA, İRLANDA VE MEKSİKA'DA BARIŞ DENEMELERİ'
Konuşmacılar: Hakan Gürel, Taner Koçak
-BARIŞ KONSERİ
Sanatçılar: Arto Tunçboyacıyan, Bajar, Keops, Marsis
-FUAYE ETKİNLİKLERİ
Çıplak Ayaklar Kumpanyası Performans: 'Kutu'/ Karikatür Sergisi: Sarkis Paçacı ve Zarolar (Hazırlayan: Metin Üstündağ)
İNTERAKTİF ETKİNLİKLER
'Herkes Barış Çizmeli: Savaş ve Barış' (Hazırlayan: Buket Güreli)

ANMA ETKİNLİKLERİ – YURTDIŞI

'HRANT'
Tuba Çandar'ın kitabı *Hrant* okuması.
13 Ocak, saat: 19.00
Ballhaus Naunynstrasse, Berlin, Almanya

FİLM GÖSTERİMİ: 'HRANT İÇİN, ADALET İÇİN'
13 Ocak, SaaT: 18.30
Osterr. Arabisches Kulturzentrum, Viyana, Avusturya

'ORTAK GEÇMİŞİMİZİ HATIRLAMAK'
14 Ocak, saat: 18.30, Berlin-Mitte, Almanya

'ENGELLENMİŞ SANAT'
Mehmet Aksoy ile sanat etkinliği.
15 Ocak, SAAT: 15.00
Kreuzberg Museum für Stadtentwicklung und Sozialgeschichte Berlin-Kreuzberg, Almanya

'SÖZCÜKLERİN EKİNİ'
Hrant Dink'in yazılarından derlenen *Von der Saat der Worte* isimli Almanca kitabının okuması.
15 Ocak, saat: 19.00
Tucholsky Kitabevi, Berlin-Mitte, Almanya

HRANT DİNK ANMA GECESİ
Katılanlar: Doğan Akhanlı, Tuba Çandar, Raffi Kantian, Soprano Satik Tumyan, şarkıcı Sakina
16 Ocak, saat: 18.00
Großer Saal der Alten Feuerwache in Köln, Köln, Almanya

FİLM GÖSTERİMİ: *'Babamın yemekleri'*
16 Ocak, saat: 18.00
Deutsch-Mesopotamisches Zentrum, Berlin, Almanya

HRANT DİNK ANMASI
18 Ocak, saat:19.00
Tuba Çandar ile kitap tanıtımı: *'Hrant'* ve Avukat Arzu Becerik ile dava süreci hakkında söyleşi
Offener Treff, Alte Feuerwache in Köln, Almanya

'ALMAN, YAHUDİ, ERMENİ VE TÜRK TARİHLERİNİN KESİŞME NOKTALARI'
18 Ocak, saat: 13.00-15.00

HRANT DİNK COMMEMORATİVE CONFERENCE
18 Ocak, saat: 15.00-18.00
Committee Room 2 of the House of Lords, Westminster, İngiltere

HRANT DİNK ANMASI
19 Ocak, saat: 18.00
Kottbusser Tor, Adalbert- Ecke Reichenbergerstr, Kreuzberg, Berlin, Almanya.

HRANT İÇİN ADALET! ERMENİ HALKI İÇİN ADALET!
19 Ocak saat 15:00, T.C. Frankfurt Başkonsolosluğu önüne bir siyah çelenk bıraktıldı ve saat 17:00'de Frankfurt Zeil'de adalet için bir uyarı nöbet tutuldu.

BAĞIŞÇILARIMIZ

Abdullah Sevat
Açık Toplum Vakfı - Türkiye
Ahmet Tuncer
Ali Tarık Tüten
Alper Öktem
Arsen Fındık
Asli Türker
Astrid Kaminsky
Australian Armenian Welfare Society
Avrupa Komisyonu Türkiye Delegasyonu
Ayda Tanikyan
Ayşe Gül Altınay
Beyaz Adam Kitabevi
Borcy Stephane
Bülent İnceoğlu
Calouste Gulbenkian Vakfı
Celal Abbas Koemuer
Cengiz Doğan Serhat
Chrest Vakfı
Demokratisches Türkeiforum E.V.
Emel Atik
Emrecan Dağlıoğlu
Esin Düzel
Feride Kartal
Fineco Eurofinancement
Friedrich Naumann Vakfı
Friends of Hrant Dink
Fusün Eczacıbaşı / Karınca Design
Genel Enerji A.Ş / Mehmet Sepil
George Aghjayan
Global Dialogue
Gürhan Ertür
Hagop D. Topalian Vakfı
Heinrich Böll Stiftung - Türkiye
Heinrich Stahl
Hollanda Konsolosluğu - İstanbul
Hosrof Dink
İbrahim Betil
İhraç Transport Service
İngiltere Büyükelçiliği - Ankara
İstanbul 2010 AKB Ajansı
İstanbul Politikalar Merkezi / Sabancı Üniversitesi
Jackie Mansourian
Janin Hacınlıyan
Josef Palambo
Karin Kleis
KültürForum
Lucy Janjigian
Mahinur Şahbaz
Marco Kirschner
Maro Alajajian
Massimo Rosati
Mehmet Betil
Meyer Günter
Murat Köylü
Nayat Semerciyan
Nur Yazıcı
Nurdan Türker
Olof Palme Uluslararası Merkezi
Osman Kavala
Özgül Akıncı
Pilli.com kullanıcıları
R. Faruk Eczacıbaşı
Reyhan Aktar
Salih Aydın
Saruhan Doğan
Sebco Limited
Selcan Kaynak
Sevan Bedros Nişanyan
Society of Armenians from İstanbul
Stichting Press Now
The Harry & Ovsanna Chitjian Aile Vakfı
Uniprint Basım A.Ş.
Yervant Dink
Yiğit Ekmekçi
Zafer Füsün Ertuğ
Zeynep Aydın
Zeynep Gambeti

DESTEKÇİLERİMİZ

Aktif İleti Kurye Hizmetleri
Anadolu Kültür
APA Uniprint
BEK Tasarım
Cezayir Restaurant
Diyarbakır Büyükşehir Belediyesi
Diyarbakır Siyasal ve Sosyal Araştırmalar Enstitüsü
Diyarbakır Ticaret ve Sanayi Odası
Enka Vakfı
Free Press Unlimited
Galata Fotoğrafhanesi
Halil Bey ve Rufekası Beyler Vakfı
HAYCAR Mimarlar ve Mühendisler Dayanışma Derneği
İstanbul Büyükşehir Belediyesi
İstanbul Modern
KAMER Vakfı
MAS Matbaa
Moon and Stars Project
National Museum-Institute of Architecture of Armenia
Sinaps İletişim
T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı
The American Turkish Society
Toplum Gönüllüleri Vakfı
Tower Travel
Yergir Mshaguyt
Youth Initiative Center

VE TÜM GÖNÜLLÜLERİMİZE İÇTEN TEŞEKKÜRLERİMİZLE...

1 OCAK - 31 ARALIK 2011 HESAP DÖNEMİNE AİT BAĞIMSIZ DENETİM RAPORU

Uluslararası Hrant Dink Vakfı
Mütevelli Heyeti'ne,

Uluslararası Hrant Dink Vakfı'nın ("Vakıf") 31 Aralık 2011 tarihi itibariyle hazırlanan bilançosu ile aynı tarihte sona eren yıla ait gelir-gider tablosunu Uluslararası Denetim Standartları'na uygun olarak denetlemiş bulunmaktayız.

Mali Tablolarla İlgili Olarak Vakıf Yönetiminin Sorumluluğu

Mali tabloların hazırlanması ve dürüst bir şekilde sunumundan Vakıf yönetimi sorumludur. Bu sorumluluk, mali tabloların hata ve/veya hile ve usulsüzlükten kaynaklanan önemli yanlışlıklar içermeyecek biçimde hazırlanarak, gerçeği dürüst bir şekilde yansıtmasını sağlamak amacıyla gerekli iç kontrol sisteminin tasarlanmasını, uygulanmasını ve devam ettirilmesini, koşulların gerektirdiği muhasebe tahminlerinin yapılmasını içermektedir.

Bağımsız Denetim Kuruluşu'nun Sorumluluğu

Sorumluluğumuz, yaptığımız bağımsız denetime dayanarak bu mali tablolar hakkında görüş bildirmektir. Bağımsız denetimimiz, Uluslararası Denetim Standartları'na uygun olarak gerçekleştirilmiştir. Bu standartlar, etik ilkelere uyulmasını ve bağımsız denetimin, mali tabloların gerçeği doğru ve dürüst bir biçimde yansıtıp yansıtmadığı konusunda makul bir güvenceyi sağlamak üzere planlanarak yürütülmesini gerektirmektedir.

Bağımsız denetimimiz, mali tablolardaki tutarlar ve dipnotlar ile ilgili bağımsız denetim kanıtı toplamak amacıyla, bağımsız denetim tekniklerinin kullanılmasını içermektedir. Bağımsız denetim tekniklerinin seçimi, mali tabloların hata ve/veya hileden ve usulsüzlükten kaynaklanıp kaynaklanmadığı hususu da dahil olmak üzere önemli yanlışlık içerip içermediğine dair risk değerlendirmesini de kapsayacak şekilde, mesleki kanaatimize göre yapılmıştır.

Bağımsız denetim sırasında temin ettiğimiz bağımsız denetim kanıtlarının, görüşümüzün oluşturulmasına yeterli ve uygun bir dayanak oluşturduğuna inanıyoruz.

2 numaralı bilanço dipnotunda belirtildiği üzere, Maliye Bakanlığı ve Vakıflar Genel Müdürlüğü'nce yayımlanan Vakıflar Tek Düzen Hesap Planı ve standart mali tablo şekilleri ile bazı temel muhasebe kavramlarını tamamlayacak kati muhasebe standartları 31 Aralık 2011 tarihi itibariyle henüz yayımlanmamıştır. Anılan kati muhasebe standartlarının yayımlanmamış olması haline bağlı olarak Vakıf, ilişikte sunulan 2011 yılına ait mali tabloların hazırlanmasında 2 numaralı bilanço dipnotunda özetlenen belli başlı muhasebe ilkelerini kullanmıştır.

Görüş

Görüşümüze göre, yukarıda birinci paragrafta söz konusu edilen mali tablolar Uluslararası Hrant Dink Vakfı'nın 31 Aralık 2011 tarihi itibariyle mali durumunu ve aynı tarihte sona eren yıla ait faaliyet sonuçlarını, tüm önemli hususlar açısından, bilanço dipnotu 2'de özetlenen muhasebe ilkelerine uygun olarak layıkıyla arz etmekte olup, muhasebe kayıtları ile mutabıktır.

İstanbul, 1 Mart 2012

DENGE BAĞIMSIZ DENETİM
SERBEST MUHASEBECİ MALİ MÜŞAVİRLİK A.Ş.
MAZARS Üyesi

Onat Erdoğan
Sorumlu Ortak Başdenetçi

31 ARALIK 2010 - 31 ARALIK 2011 TARİHLERİNDE SONA EREN YILLARA İLİŞKİN FİNANSAL TABLOLAR

(Aksi belirtilmedikçe tüm tutarlar Türk Lirası (TL) cinsinden tam olarak gösterilmiştir)

	Not	31 Aralık 2011		31 Aralık 2010	
AKTİF					
DÖNEN VARLIKLAR					
A. HAZIR DEĞERLER			645.131		272.560
1. Kasa	2	2.820		3.422	
2. Alınan Çekler	2	--		--	
3. Bankalar	2 – 6	642.311		269.138	
B. DİĞER ALACAKLAR			27.348		17.328
1. İktisadi İşletmeden Alacaklar	1	27.348		17.328	
C. DİĞER DÖNEN VARLIKLAR			81.000		272.560
1. Verilen Sipariş Avansları	7	80.000		3.422	
2. İş Avansları	7	1.000		--	
Dönen Varlıklar Toplamı			**753.479**		**289.888**
DURAN VARLIKLAR					
A. MALİ DURAN VARLIKLAR			5.000		5.000
1. İktisadi İşletmeler	1	5.000		5.000	
B. MADDİ DURAN VARLIKLAR			11.722		1.670
1. Demirbaşlar	2-9	15.435		3.339	
2. Birikmiş Amortismanlar (-)	2-9	(3.713)		(1.669)	
C. MADDİ OLMAYAN DURAN VARLIKLAR			--		--
1. Haklar	2 – 10	1.120		1.120	
2. Birikmiş itfa ve tükenme payları (-)	2 – 10	(1.120)		(1.120)	
Duran Varlıklar Toplamı			**16.722**		**6.670**
AKTİF TOPLAMI			**770.201**		**296.558**

	Not	31 Aralık 2011	31 Aralık 2010
PASİF			
KISA VADELİ YABANCI KAYNAKLAR			
A.FAALİYET BORÇLARI	12	24.581	108.884
B.ÖDENECEK VERGİ VE DİĞER YÜKÜMLÜLÜKLER	13-15	25.714	13.317
Kısa Vadeli Yabancı Kaynaklar Toplamı		**50.295**	**122.201**
ÖZKAYNAKLAR			
1. Net Değer	2 – 11	100.000	100.000
2. Geçmiş Yıllar Olumlu Faaliyet Sonuçları	11	74.357	234.410
3. Dönem Faaliyet Sonuçları		545.549	(160.053)
Özkaynaklar Toplamı		**719.906**	**174.357**
PASİF TOPLAMI		**770.201**	**296.558**

31 ARALIK 2010 - 31 ARALIK 2011 TARİHLERİNDE SONA EREN YILLARA İLİŞKİN GELİR - GİDER TABLOLARI

	Not	31 Aralık 2011	31 Aralık 2010
FAALİYET HESAPLARI		(TL)	(TL)
GELİRLER			
Bağış ve Yardımlar	17	1.203.671	426.419
Teşebbüs ve Mülkiyet Gelirleri	20	15.280	13.573
Değer ve Miktar Değişimleri Gelirleri	21	50.042	6.139
GELİRLER TOPLAMI		**1.268.993**	**446.131**
GİDERLER			
Personel Giderleri		(25.776)	(60.194)
Mal ve hizmet giderleri	19	(672.467)	(492.658)
Amortisman Giderleri	9-10	(2.044)	(1.208)
Değer ve Miktar Değişimleri Giderleri	19	(1.743)	(8.371)
Diğer Giderler		(21.414)	(43.753)
GİDERLER TOPLAMI		**(723.444)**	**(606.184)**
FAALİYET SONUÇLARI HESABI		**545.549**	**(160.053)**